

**Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse**

i

Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

**ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava**

2/2019

Sadržaj

<i>Abecedno zakonsko kazalo</i>	<i>I-XII</i>
<i>Sentence</i>	15
0 > Stvarno pravo	15
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Posebna ograničenja > Susjedska prava > Ograda.....	15
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Vlasništvo posebnog dijela zgrade (etažno vlasništvo) > Izvršavanje ovlasti glede posebnog dijela > Troškovi održavanja posebnog dijela	16
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva > Originarno stjecanje prava vlasništva > Dosjelost > Stjecanje prava vlasništva dosjedanjem na nepokretnoj stvari > Vrijeme dosjedanja	18
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Stjecanje prava vlasništva > Derivatívno stjecanje prava vlasništva > Derivatívno stjecanje prava vlasništva na pokretnini > Trenutak prijelaza prava vlasništva na novog stjecatelja.....	19
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari > Prava vlasnička tužba (rei vindicatio) > Položaj poštenog posjednika > Naknada za upotrebu i korištenje stvari	20
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari > Prava vlasnička tužba (rei vindicatio) > Položaj poštenog posjednika > Pravo zadržanja.....	22
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava	23
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	24
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba.....	25
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	27
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	27
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	28
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predmet upisa > Upis društvenog vlasništva	29
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Prijedlog za upis	30
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Pravni lijekovi.....	31
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak > Tužba za brisanje.....	32
1 > Obvezno pravo	33
Obvezno pravo > Općenito > Načela obveznih odnosa > Savjesnost i poštenje	33
Obvezno pravo > Vrste obveza > Novčane obveze > Zatezne kamate > Stopa zateznih kamata	35

Obvezno pravo > Prestanak obveze > Zastara > Općenito > Kada zastarijevanje počinje teći.....	36
Obvezno pravo > Prestanak obveza > Zastara > Vrijeme potrebno za zastaru > Tražbine naknade štete > Tražbine naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.....	38
Obvezno pravo > Ugovorni obvezni odnosi > Sklapanje ugovora > Oblik ugovora > Neobvezatnost oblika	39
Obvezno pravo > Ugovorni obvezni odnosi > Nevaljanost ugovora > Nišetni ugovori.....	40
Obvezno pravo > Ugovorni obvezni odnosi > Učinci dvostranoobveznih > Raskid ugovora zbog neispunjenja > Jednostrani raskid.....	41
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori o uporabi i korištenju stvari > Ugovor o zakupu > Općenito > Primjena posebnih propisa	42
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Odgovornost za drugoga > Posebni slučajevi odgovornosti > Odgovornost za štetu od životinja > Šteta koju uzrokuje divljač	43
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Odgovornost za drugoga > Odgovornost države.....	44
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje imovinske štete > Naknada u novcu > Naknada u obliku novčane rente > Plaćanje mjesečno unaprijed	45
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje imovinske štete > Naknada u novcu > Pojedini slučajevi naknade imovinske štete > U slučaju smrti > U slučaju tjelesne povrede ili narušenja zdavlja > Izgubljena zarada zbog nesposobnosti za rad.....	46

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo 48

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Odgovornost, dužnost i prava roditelja > Zastupanje djeteta	48
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Zaštita prava i dobrobiti djeteta > Oduzimanje i vraćanje prava na roditeljsku skrb	50
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje bračnog druga > Odbijanje zahtjeva za uzdržavanje usprkos postojanju pretpostavki za uzdržavanje.....	51
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Određivanje uzdržavanja > Način ispunjavanja obveze uzdržavanja.....	52
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi bračnih drugova > Bračna stečevina > Pravni položaj bračnih drugova u vezi s bračnom stečevinom > Bračni ugovor	53
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi roditelja i djece	54
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni parnični postupci > Postupak u sporovima o uzdržavanju.....	55

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni parnični postupci > Postupak u sporovima uzdržavanja uređena na poseban način	56
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni izvanparnični postupci > Općenito > Stranke.....	58
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Općenito > Ostavina bez nasljednika	59
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju zakona > Nužni nasljednici > Isključenje nužnih nasljednika iz nasljedstva	61
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju oporuke > Sadržaj oporuke > Nalozi (tereti)	62
Obiteljsko i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Ostavinska rasprava > Upućivanje na parnicu ili upravni postupak	63
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Ostavinska rasprava > Određivanje prekida	63

5 > Radno pravo 65

Radno pravo > Opće odredbe > Poštivanje propisa u svezi s radnim odnosom	65
Radno pravo > Ugovor o radu > Privremeno zapošljavanje > Ugovor o radu za privremeno obavljanje posla > Sadržaj ugovora	67
Radno pravo > Ugovor o radu > Privremeno zapošljavanje > Odgovornost za štetu > Odgovornost za štetu koju pretrpi radnik	69
Radno pravo > Ugovor o radu > Prestanak ugovora o radu > Načini prestanka ugovora o radu > Otkaz > Vrste otkaza > Redoviti otkaz > Od strane poslodavca > Pretpostavke > Razlozi za otkaz > Otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika	69
Radno pravo > Ugovor o radu > Prestanak ugovora o radu > Načini prestanka ugovora o radu > Otkaz > Vrste otkaza > Izvanredni otkaz > Razlozi za otkaz.....	72
Radno pravo > Ugovor o radu > Prestanak ugovora o radu > Prestanak ugovora o radu > Način prestanka ugovora o radu > Otkaz > Teret dokazivanja.....	74
Radno pravo > Zaštita radnika > Zaštita života, zdravlja, privatnosti dostojanstva radnika, zaštita dostojanstva radnika	75
Radno pravo > Plaće > Isplata plaće.....	76
Radno pravo > Naknada štete > Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku > Primjena propisa.....	77

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji 79

Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneno pravo > Kazne i kažnjavanje > Odmjeravanje kazne	79
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneno pravo > Kazneno djelo > Posebni dio > Kaznena djela protiv imovine.....	80

Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneno pravo > Kazneno djelo > Posebni dio > Kaznena djela protiv imovine.....	81
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneno pravo > Kazneno djelo > Posebni dio > Kaznena djela protiv zdravlja ljudi.....	82
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Uvodne odredbe > Nezakoniti dokazi.....	83
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Uvodne odredbe > Nezakoniti dokazi.....	84
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Mjere osiguranja nazočnosti okrivljenika i druge mjere > Istražni zatvor.....	85
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Postupak po pravim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Žalba protiv prvostupanjske presude > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Relativno bitne povrede	85
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > kazneni postupak > Postupak po pravim lijekovima > Izvanredni pravni lijekovi > Obnova kaznenog postupka > Dovršenog pravomoćnom presudom > Preinačenje pravomoćne presude bez obnove kaznenog postupka.....	86

8 > Građansko procesno pravo 87

Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Apsolutna nadležnost > Nadležnost u sporovima s međunarodnim elementom (međunarodna nadležnost) > Izričite odredbe o međunarodnoj nadležnosti	87
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Stvarna nadležnost > Stvarna nadležnost općinskih sudova	88
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Stvarna nadležnost > Ispitivanje stvarne nadležnosti.....	89
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost > Posebna mjesna nadležnost > Mjesna nadležnost za pojedine vrste sporova > Nadležnost u bračnim, paternitetskim i maternitetskim sporovima	91
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost > Posebna mjesna nadležnost > Mjesna nadležnost za pojedine vrste sporova > Nadležnost u sporovima iz nasljednopravnih odnosa	92
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost > Posebna mjesna nadležnost > Mjesna nadležnost za pojedine vrste sporova > Nadležnost u sporovima iz radnih odnosa.....	93

Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost > Sporazum o mjesnoj nadležnosti	94
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Suparničari > Nužni	96
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Parnična sposobnost	97
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Stranke > Parnična sposobnost	98
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Koji se parnični troškovi naknađuju	99
Građansko procesno pravo > parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Odlučivanje o naknadi parničnih troškova	100
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Vrste tužbi > Stupnjevita tužba	101
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Postupak prije podnošenja tužbe kad je stranka u postupku Republika Hrvatska	102
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Postupak prije podnošenja tužbe kad je stranka u postupku Republika Hrvatska	103
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoj, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka > Nastavak prekinutog postupka.....	105
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Sudska nagodba	106
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Presuda > Pravomoćnost presude > Ispravljanje presude	107
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Razlozi za žalbu > Vrste > Bitne povrede odredaba parničnog postupka > Apsolutno bitne povrede.....	107
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Postupak po žalbi > Postupak kod drugostupanjskog suda > Odluke drugostupanjskog suda o žalbi > Odbacivanje žalbe kao nepravovremene, nepotpune ili nedopuštene	109
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Postupak u sporovima male vrijednosti > Posebnosti u postupku pred prvostupanjskim sudom.....	110
Građansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Pojedini izvanparnični postupci > Raskidanje (razvrgnuće zajednice) > Kad se razvrgnuće provodi po pravilima izvanparničnog postupka.....	111
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Sredstva i predmet ovrhe i osiguranja > Predmet ovrhe i osiguranja > Predlaganje novog sredstva i predmeta ovrhe	112
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Prekid postupka	113

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Prekid postupka	114
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka > Naknada	116
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Troškovi postupka > Naknada	117
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o ovrsi > Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave	118
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o ovrsi > Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave > Žalba protiv rješenja o ovrsi > Upućivanje na parnicu u povodu žalbe	119
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Kad se ne može tražiti da se ovrha proglasi nedopuštenom	121
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe	122
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe	123
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Dovršetak ovrhe	124
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Nekretnina kao predmet ovrhe	125
Građansko procesno pravo > Stečajni postupak > Općenito	127

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 95. Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

B

BANKE

- *Zakon o bankama*
(*NN 84/02 i 141/06*)
Članak 51. stavak 1. - 22

C

CARINE I CARINSKA SLUŽBA

- *Uredba za provedbu carinskog zakona*
Članak 512. stavak 1. - 26

D

DOPLATAK ZA DJECU

- *Zakon o doplatku na djecu*
(*NN 94/01, 138/06 i 107/07*)
Članak 1. – 34
Članak 6. - 34

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO

- *Zakon o državnom odvjetništvu*
(*NN 76/09, 153/09 i 116/10*)
Članak 90. stavak 3. i 4. - 74

E

ELEKTROPRIVREDA

- *Zakon o energiji*
(*NN 68/01, 177/04, 76/07, 152/08 i 116/10*)
Članak 33. - 54

- *Zakon o energiji*
(*NN 120/12, 114/14, 95/15, 102/15 i 68/18*)
Članak 47. - 54

EUROPSKA UNIJA

- Ugovor o financiranju Europske unije
(Službeni list Europske unije C-202)

Članak 56. - 22

- Direktiva 2008/104/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje (dalje: Direktiva),

Članak 3. stavak 1.f - 44

Članak 5. stavak 1. - 44

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- Zakon o sudskom vanparničnom postupku
("Službeni list" broj 178 od 1. kolovoza 1934., br. 45-175-1934)

Članak 20. stavak 3. - 82

K

KAZNENI POSTUPAK

- Zakon o kaznenom postupku
(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 10. stavak 2. - 56, 57

Članak 128. - 58

Članak 246. stavak 2. - 56

Članak 431. stavak 1. točka 2. - 57

Članak 453 točka 2. - 53

Članak 468. stavak 3. - 59

Članak 486. stavak 1. - 52

Članak 498. stavak 1. točka 1. - 60

KAZNENO PRAVO

- Kazneni zakon
(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 41. - 52

Članak 47. - 52

Članak 56. - 52

Članak 57. - 60

Članak 139. stavak 2. - 52

Članak 184. stavak 1. - 55

Članak 228. stavak 1. - 54

Članak 233. - 53

KOLEKTIVNI UGOVORI

- Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenika u javnim službama

(NN 115/10)

Članak 67. - 43

KONVENCIJE

- *Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(NN, MU broj 8/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Članak 6. stavak 1. - 68

- *Haški protokol od 23. studenoga 2007.* - 35

- *Konvencija o pravima djeteta koja je usvojena 20. studenoga 1989. godine, a koja je u pravni poredak Republike Hrvatske preuzeta na temelju notifikacije o sukcesiji*
(Službeni list SFRJ, broj 15/90, NN, MU 12/93 i 20/97)

Članak 12. stavak 1. i 2. - 29

- *Konvencija o pravima djeteta*
(NN, Međunarodni ugovori broj 12/93)

Članak 3. - 30

- *Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda*
(MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10) - 3

L

LOVSTVO

- *Zakon o lovstvu*
(NN 140/05, 75/09, 14/14, 21/16, 41/16, 67/16, 61/17)

Članak 83. stavak 1. i 2. - 25

M

MIROVINSKO OSIGURANJE

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*
(NN 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18 i 115/18)

Članak 5. - 37

N

NASLJEĐIVANJE

- *Zakon o nasljeđivanju*
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)

Članak 221. – 41, 42

Članak 223. - 42

Članak 232. - 42

- *Zakon o nasljeđivanju*
(NN 48/03, 163/03 i 35/05)

Članak 85. stavak 1. točka 1. - 39

Članak 86. stavak 1. i 2. - 39

- *Zakon o nasljeđivanju*

(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15*)

Članak 8. stavak 2. - 37

Članak 88. stavak 1. - 40

Članak 139. - 88

Članak 225. - 40

- *Zakon o nasljeđivanju*

(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19*)

Članak 6. - 38

Članak 139. stavak 3. i 6. - 38

- *Zakon o nasljeđivanju*

(*NN 48/03, 163/03, 127/13 i 33/15*)

Članak 222. stavak 1. - 79

Članak 224. stavak 1. - 79

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Obiteljski zakon*

(*NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07 i 61/11*)

Članak 255. stavak 3. - 33

- *Obiteljski zakon*

(*NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 61/11, 25/13 i 5/15*)

Članak 270. stavak 1. - 32

- *Obiteljski zakon*

(*NN 103/15*)

Članak 11. stavak 1. - 37

Članak 170. - 30

Članak 240. stavak 1. točka 2. - 29

Članak 299. - 31

Članak 346. - 80

Članak 360. stavak 1., 2. i 3. - 29

Članak 372. - 36

Članak 408. stavak 1. - 64

Članak 409. stavak 1. i 4. - 64

OBRAZOVANJE

- *Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*

(*NN 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15*)

Članak 43.a - 46

- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*

(*NN 94/13*)

Članak 50. - 46

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/94, 112/99 i 88/01*)

Članak 12. - 17

Članak 13. - 17

Članak 103. stavak 1. - 24

Članak 103. stavak 1. i 2. - 22

Članak 124. - 17

Članak 125. - 17

Članak 126. - 17

Članak 154. stavak 1. - 19

Članak 195. - 28

Članak 200. - 19

Članak 377. - 20

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05 i 41/08*)

Članak 1067. - 45

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, i 125/11*)

Članak 18. stavak 4. - 70

Članak 276. stavak 1. - 70

Članak 313. stavak 1. - 70

Članak 376. stavak 1. - 20

Članak 491. - 90

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15*)

Članak 72. stavak 1. - 6

Članak 235. stavak 1. i 2. - 34

Članak 322. stavak 1. - 50

Članak 546. stavak 1. - 6

Članak 1120. - 5

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*) - 33

Članak 29. stavak 2. - 18

Članak. 41. - 2

Članak 200. točka 5. - 32

Članak 225. - 19

Članak 286. stavak 1. - 21

Članak 360. - 23

Članak 369. - 23

Članak 1045. stavak 1. i 2. - 49

Članak 1046. - 49

Članak 1049. - 49

Članak 1063.-1067. - 25

Članak 1067. - 51

ODVJETNIŠTVO

- *Zakon o odvjetništvu*

(*NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11*)

Članak 2. - 62

Članak 4. - 62

Članak 27. stavak 1. i 2. - 62

Članak 37. stavak 1. - 62

- *Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika*

(*NN 142/12, 27/14, 118/14 i 107/15*) - 72

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96*)

Članak 5. stavak 4., 5., 6. i 7. - 83

- *Ovršni zakon*

(*NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08*)

Članak 14. stavak 1. i 4. - 87

Članak 14. stavak 5. - 87

Članak 19. stavak 1. - 87

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13 i 93/14*)

Članak 19. stavak 1. - 84, 85

Članak 43. stavak 2. - 84

Članak 52. - 90

Članak 81. stavak 1. - 9

Članak 84. stavak 1. - 8

Članak 281. - 84

Članak 282. točka 2. - 84

Članak 287. - 84

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16*)

Članak 14. stavak 1. - 86

Članak 32. stavak 1. - 94

Članak 80. - 94

Članak 141. stavak 1. i 5. - 86

Članak 345. stavak 1. točka 3., stavak 5. - 94

- *Ovršni zakon*

(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17*)

Članak 50. stavak 1. točka 6. i 7. - 88

Članak 52. - 88

Članak 65. stavak 1. - 91

Članak 68. stavak 1. - 89

Članak 150. stavak 1. - 89

Članak 162. stavak 1. - 89

- *Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima*

(NN 91/10 i 112/12)

Članak 4. stavak 1. – 89, 93

Članak 12. stavak 1., 2. i 3. - 92

Članak 33. – 92

Članak 73. stavak 1. - 93

Članak 174. stavak 1. - 93

Članak 186. stavak 1. - 93

P

PARKIRANJE VOZILA

- *Opći uvjeti o načinu naplate parkiranja na javnom parkiralištu*
(Službene novine Primorsko-goranske županije broj 55, od 23. prosinca 2009.)

Članak 25. – 4

- *Odluka o uređenju prometa na području Grada Rijeke*
(Službene novine Primorsko-goranske županije broj 41, od 28. listopada 2008.)

Članak 41. stavak 2. - 4

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08 i 57/11)

Članak 433.a - 50

- *Zakon o parničnom postupku*

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - *Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH i 89/14)*

Članak 2. stavak 2. - 77

Članak 12. stavak 1. – 28, 70

Članak. 16. stavak 1. i 2. - 63

Članak. 17. - 20. - 63

Članak 17. stavak 1. – 62

Članak 20. stavak 1. – 64

Članak 20. stavak 2. - 65

Članak 34.b točka 1. - 62

Članak 46. stavak 1. - 64

Članak 56. stavak 1. - 65

Članak 62. - 65

Članak 65. - 66

Članak 70. – 66, 67

Članak 79. stavak 1. – 69, 70

Članak 80. - 70

Članak 154. stavak 1. – 71, 87

Članak 158. - 72

Članak 159. - 72

Članak 186.a - 74

Članak 186.b - 73

Članak 186.a stavak 1., 5. i 6. - 75

Članak 191. stavak 1. i 2. - 36

Članak 212. stavak 1. točka 1. - 84

Članak 212. točka 4. - 85

Članak 213. stavak 1. točka 1. - 70

Članak 215. - 77

Članak 215. stavak 1. - 85

Članak 230. stavak 1. - 4

Članak 276. stavak 1. - 70

Članak 292. stavka 5. - 80

Članak 293. stavak 1. - 36

Članak 313. stavak 1. - 70

Članak 325.a stavak 1. - 73

Članak 325.b – 73

Članak 331.b - 94

Članak 342. stavak 1. - 78

Članak 354. stavak 1. - 78

Članak 354. stavak 2. točka 14. - 79

Članak 378. stavak 2. - 80

Članak 461.a stavak 2. i 4. - 81

- *Zakon o parničnom postupku*

(*NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19*)

Članak 215.b stavak 1. i 4. - 76

POREZ NA DOHODAK

- *Zakon o porezu na dohodak*

(*NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/01, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14 i 136/15*)

Članak 10. točka 7. - 27

- *Zakon o porezu na dohodak*

(*NN 115/16*)

Članak 9. stavak 1. točka 7. – 27

- *Pravilnik o porezu na dohodak*

(*NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i 137/15*) - 27

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

- *Zakon o potrošačkom kreditiranju*

(*NN 75/09, 112/12, 140/13, 17/13, 9/15, 78/15 i 102/15*)

Članak 19. stavak 1. i 2. - 67

PREDSTEČAJNA NAGODBA

- *Zakon o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*

(*NN 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13*)

Članak 12.a - 18

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o radu*
(*NN 149/09, 6/11, 82/12 i 73/13*)

Članak 7. - 50
Članak 24. - 44
Članak 26. stavak 5. - 44
Članak 41. - 50
Članak 61. - 44

- *Zakon o radu*
(*NN 93/14 i 127/17*)

Članak 111. - 51
Članak 115. stavak 3. - 46
Članak 116. stavak 1. - 47
Članak 120. stavak 2. - 47
Članak 122. stavak 7. - 48
Članak 123. stavak 1. i 2. - 66

S

STEČAJ

- *Zakon o stečaju potrošača*
(*NN 100/15*)

Članak 2. stavak 1. - 95
Članak 17. - 95
Članak 44. stavak 3. i 4. - 95

SUDOVI

- *Zakon o sudovima*
(*NN 28/13*)

Članak 20. - 33

- *Zakon o sudovima*
(*NN 67/18*)

Članak 40. stavak 2. - 71

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*
(*NN 53/91 i 88/01*)

Članak 40. - 35
Članak 40. stavak 1. - 34
Članak 55. - 67
Članak 67. - 35

T

TRGOVAČKA DRUŠTVA

- *Zakon o trgovačkim društvima*
(NN 111/93, 94/99, 121/99, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15)
- Članak 1. stavak 2. - 62
- Članak 522. stavak 3. - 85
- Članak 550.n stavak 4. - 85

U

UDRUGE

- *Zakon o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima*
(Službeni list SFRJ broj 51/46 i 29/47)
- Članak 30. - 13
- *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima*
(Službeni list SFRJ broj 29/47)
- Članak 3. - 13

UPRAVA

- *Zakon o državnim maticama*
(NN 96/93 i 73/13) – 63
- *Zakon o osobnom imenu*
(NN 118/12) - 63

UPRAVNI POSTUPAK

- *Zakon o općem upravnom postupku*
(NN 47/09) - 23

UREDBA

- *Uredba (EU) broj 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima*
Članak 19. točka 1. - 67
Članak 24. točka 1. prvi podstavak - 22
Članak 81. - 67
- *Uredba vijeća (EZ) broj 4/2009*
Članak 76. stavak 3. - 35
- *Uredba vijeća (EZ) broj 2001/2003 od 27. studenog 2003. (Službeni list Europske unije L338/1, Uredba Bruxelles II bis)*
Članak 2. - 61

V

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 33. - 19

Članak 36. stavak 1. - 68

Članak 48. stavak 1. - 68

Članak 51. stavak 1. - 68

Članak 52. - 68

Članak 102. stavak 2. - 1

Članak 116. stavak 1. - 21

Članak 127. stavak 1. - 7

Članak 362. stavak 3. - 13

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 84. - 2

Članak 116. stavak 1. - 4

Članak 164. stavak 1. - 5

Članak 164. stavak 2. - 6

Članak 165. stavak 1. - 5

Članak 388. - 3

- *Zakon o zakupu i prodaji poslovnoga prostora*
(NN 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09)

Članak 11. - 6

- *Zakon o Zakupu poslovnog prostora*
(NN 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09)

Članak 4. stavak 1. - 24

Z

ZAŠTITA NA RADU

- *Zakon o zaštiti na radu*
(NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)

Članak 25. stavak 1. i 2. - 51

ZEMLJIŠNE KNJIGE

- *Zakon o zemljišnim knjigama*
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 83. stavak 1. - 12

Članak 84. stavak 2. i 3. - 9

Članak 120.a stavak 2. - 14

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 – Odluka USRH, 55/13, 60/13 i 108/17*)

Članak 45. stavak 1. - 15

Članak 56. stavak 1. - 16

Članak 81. stavak 1. – 10, 11

Članak 82. - 11

Članak 108. stavak 2. - 8

Članak 123.a stavak 3. točka f. - 15

Članak 123.a stavak 7. - 15

- *Zakon o zemljišnim knjigama*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13, 108/17 i 63/19*)

Članak 55. stavak 1. - 7

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

022.21

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > POSEBNA OGRANIČENJA > SUSJEDSKA PRAVA > OGRADA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 102. stavak 2.

Za razliku od međe koja predstavlja liniju razdvajanja nekretnina, ograda je po definiciji upravo ono čime je što odijeljeno od nečeg drugog (u konkretnom slučaju jedno zemljište od drugog zemljišta). Pravo izbora ograde (drvena, zid, gusta, živica, žičana ograda i slično) je na tuženici, jer ZV u tom smislu ne propisuje točno određene uvjete.

"Kako prvo, valja istaći da ovaj sud u cijelosti prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da su tužene u obvezi izgraditi ogradu, s obzirom da je odredbom članka 102. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV) propisano da je svaki vlasnik s desne strane svojega glavnog ulaza, gledano s puta, ograditi svoj prostor i razdvojiti ga od susjedova prostora, ako nije drugačije propisano, niti je drugi mjesni običaj.

Mjesni običaj u ovom konkretnom slučaju je takav da je vlasnik dužan s lijeve strane svojeg glavnog ulaza ograditi svoj prostor, a kako je nekretnina tuženica neograđena, to iste su obzirom na mjesni običaj su u obvezi razdvojiti od susjednog zemljište, odnosno, od tužiteljevog zemljišta svoju nekretninu.

S obzirom na žalbene navode tužnih, valja istaći kako je zaista odredbom članka 102. stavka 3. ZV-a propisano da je vlasnik ograde dužan održavati u dobrom stanju svoju ogradu ako postoji opasnost da bi nanijela štetu susjedu, no u pravilu nije dužan ponovno sagraditi svoj srušeni zid, ali tako odredba ne završava, već se nastavlja riječima: "osim ako to od njega traži odredba stavka 2. ovog članka (102. stavak 2. ZV-a), pa je jasno kako su tužene u obvezi ograditi svoj prostor i razdvojiti ga od susjedovog prostora.

Glede visine ograde, s obzirom na okolnost kako glasi prostorni plan Općine N., te s obzirom na utvrđeno činjenično stanje o visini žbunja i zapuštenosti nekretnine tuženih, ovaj sud u cijelosti prihvaća zaključak prvostupanjskog suda o visini i duljini ograde.

Kao posebno sporno pitane između stranaka jest bilo pitanje kako ograda treba izgledati (ograda s punim zidom), a sud je prihvatio i zahtjev u cijelosti smatrajući kako se radi o mjesnom običaju, te je očito i cijeno okolnost zapuštenosti nekretnine tuženih.

Međutim, za razliku od odredbe članka 102. stavka 2. ZV-a koja odredbe propisuje uvažavane mjesnog običaja glede dužnosti izgradnje ograde, ne postoji zakonska odredba koja bi propisivala način postavljanja ograde.

Naime, za razliku od međe koja predstavlja liniju razdvajanja nekretnina ograda je po definiciji upravo ono čime je što odijeljeno od nečeg drugog (u konkretnom slučaju jedno zemljište od drugog zemljišta).

Svrha podizana ograde između susjednih nekretnina jest sprječavanje prolaska ljudi i životinja s jedne strane na drugu, te i ovaj sud smatra kako se ne može tvrditi da jedino ograda punog zida sprječava prolazak ljudi i životinja s jedne strane na drugu.

Tuženice po pravnom shvaćanju ovog suda imaju pravo izbora kakvu će ogradu postaviti, odnosno hoće li to biti drvena ograda (plot), zid, gusta živica, žičana ograda i slično, jer ZV glede točnog položaja ograde i načina na koji se treba postaviti ograda ne propisuje točno određene uvjete.

Stoga, ovaj sud smatra kako je pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo odbiti zahtjev u dijelu kojim je usmjeren na obvezu izgradnje ograde od punog zida, tima da ovaj sud dodatno smatra kako izreka pravomoćne presude, s obzirom na odluku ovog suda je točno određena, odnosno određiva, jer ograda koju tužene trebaju podići mora biti takva da ostvari svoju svrhu, odnosno da onemogućiti slobodan pristup životinjama i osoba s nekretnine u suvlasništvu tuženih na nekretninu tužitelja."

Županijski sud u Splitu, Gž-2725/2018-2 od 29. kolovoza 2019.

2

024.466

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > IZVRŠAVANJE OVLAŠTI GLEDE POSEBNOG DIJELA > TROŠKOVI ODRŽAVANJA POSEBNOG DIJELA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 84.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak. 41.

Teret dokaza da je između suvlasnika stambene zgrade postignut sporazum o plaćanju komunalne usluge je na suvlasnicima, pa u protivnom suvlasnici stambene zgrade imaju obvezu prema pružatelju komunalne usluge isplate troškova nastalih uporabom posebnog, dijela sukladno odredbi članka 84. ZV-a, u suglasju s odredbom članka 41. ZOO-a.

"Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužitelja, kao trgovačkog društva koje obavlja komunalnu djelatnost opskrbe pitkom vodom, spram tuženika 1., 2., 4. i 5., kao suvlasnika stambene zgrade u S., ..., za isplatom ukupnog iznosa od 2.691,48 kn na jednake dijelove na ime isporučene vode, za vremensko razdoblje u mjesecu prosincu 2015., te od veljače 2016. do srpnja 2016.

Tužitelj u tužbi navodi kako tuženici nisu postigli sporazum o načinu plaćanja predmetne usluge, te da o eventualnom sporazumu nisu izvijestili tužitelja, te je zatražio isplatu pozivom na odredbu članka 41. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO), kojom je regulirano pitanje djeljive obveze.

Odredbom članka 11. stavka 2. Odluke o vodoopskrbi Grada Splita (Službeni glasnik Grada Splita, broj 6/00) propisano je da ukoliko se plaćanje usluge opskrbe vodom vrši prema zajedničkom računu za više korisnika, cijenu za pruženu uslugu korisnici raspodjeljuju međusobno prema sporazumu razmjerno količini pružene usluge. Prema stavku 2. istog članka ako među korisnicima ne dođe do sporazuma u smislu stavka 1. ovog cijena za pruženu uslugu za potrebe domaćinstva obračunava se u jednakom iznosu prema broju osoba koje koriste uslugu opskrbe vodom.

U konkretnom slučaju, nije sporno da su tuženici vlasnici svaki svog stana kao posebnog dijela navedene zgrade, pa se njihova obveza prema davatelju komunalnih usluga u vezi troškova nastalim uporabom posebnog dijela nekretnine ravna po odredbama članka 84. ZV-a u suglasju s odredbom članka 41. ZOO-a.

Naime, temeljem članka 84. stavka 1. ZV-a suvlasnik na čijem je suvlasničkom dijelu uspostavljeno vlasništvo određenog posebnog dijela nekretnine održava taj dio o svom trošku te snosi sve javne obveze i terete u svezi s vlasništvom tog dijela, ako nije što drugo zakonom određeno. Stavkom 2. toga članka kada dužnik obveze na povremena davanja za komunalne usluge u svezi s uporabom nekog posebnog dijela nekretnine, nije neka druga osoba, suvlasnik na čijem je suvlasničkom dijelu uspostavljeno vlasništvo tog posebnog dijela nekretnine duguje te naknade dobavljačima, odnosno davateljima usluge.

Nadalje, temeljem članka 7. stavka 1. ZPP-a stranke su dužne iznijeti činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

Osnovano tužitelj u žalbi ističe da se, kod činjenice da tuženici nisu podmirili svoja dugovanja prema tužitelju, te spisu ne prileži dokaz o postignutom sporazumu o plaćanju usluga vodoopskrbe, obračun vrši u jednakom iznosu prema broju osoba koje koriste tu uslugu.

Dakle, teret dokaza u tom dijelu je na tuženicima, slijedom čega je sud prvog stupnja zauzeo pogrešan pravni pristup smatrajući da se u konkretnom slučaju ne može utvrditi stvarna visina dugovanja tuženika za sporno razdoblje i stvarnih korisnika usluga, a obzirom da je isti povukao tužbu u odnosu na tuženika 3., nakon čega je tužbeni zahtjev i dalje ostao neizmijenjen u visini prema ostalim suvlasnicima."

Sud prvog stupnja odbio je tužbeni zahtjev primjenom pravila o teretu dokazivanja, smatrajući u bitnom da tužitelj, koji je povukao tužbu u odnosu na tuženika 3., nakon čega je tužbeni zahtjev ostao neizmijenjen u visini prema preostalim suvlasnicima, nije predložio izvođenje drugih dokaza na temelju kojih bi se na nesumnjiv način mogla utvrditi stvarna visina dugovanja tuženika za sporno razdoblje i stvarnih korisnika usluga.

Ovakav pravni pristup suda prvog stupnja ne prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Iz stanja spisa u bitnom proizlazi slijedeće:

- da je predmet postupka, prije donošenja rješenja o razdvajanju postupka, bio zahtjev tužitelja kao trgovačkog društva koje obavlja djelatnost opskrbe pitkom vodom, spram 55 tuženika, kao suvlasnika stambene zgrade u S., ..., za isplatu ukupnog iznosa od 37.007,93 kn

s pripadajućim kamatama na ime naknade za potrošenu vodu, koji je tužitelj zatražio od 55 tuženika na jednake dijelove;

-da je sud prvog stupnja donio rješenje o razdvajanju postupka u odnosu na tuženike u ovom parničnom postupku, nakon kojega tužitelj nije uredio tužbeni zahtjev, iz čega proizlazi kako egzistira prvotno postavljeni tužbeni zahtjev;

- da su tuženici 1., 2., 4. i 5. tijekom postupka naveli da su podmirili svoj dio obveze u utuženom razdoblju na način da su dugovanje podmirili tada ovlaštenom predstavniku predmetne stambene zgrade M. P. koji je prikupljena sredstva, bez znanja ostalih suvlasnika, prestao uplaćivati tužitelju, dok je tuženik 3. naveo da je stan prodao u listopadu 2005. (nakon čega je tužitelj povukao tužbu u odnosu na tuženika 3.);

- da su tuženici naveli da je protiv M. P. podnesena kaznena prijava;;

- da iz navoda stranaka nije sporno da su računi za predmetnu stambenu zgradu izdani skupno uz naznaku adrese i imena predstavnika stanara (P.)."

Županijski sud u Splitu, Gž-938/2019-2 od 21. kolovoza 2019.

3

025.172.2

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > ORIGINARNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > DOSJELOST > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA DOSJEDANJEM NA NEPOKRETNJOJ STVARI > VRIJEME DOSJEDANJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 388.

Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda

(MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Odlučne činjenice po iznijetom činjeničnom osnovu (dosjedanje) predstavljaju utvrđenja o neprekinutom posjedu određene kvalitete tužitelja ili njegovih pravnih prednika u propisanom trajanju, u koje se uračunava i posjed prije 8. studenoga 1991. (i kada je riječ o nekretninama u društvenom vlasništvu), pod uvjetima navedenim u tim odlukama Europskog suda za ljudska prava: da je stjecanje nastupilo prije ili za vrijeme važenja odredbe članka 388. stavka 4. ZVDSP-a, ukinute odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-58/97 od 17. studenoga 1999. i da se ne radi o nekretninama u odnosu na koje polažu pravo treće osobe (nacionaliziranim konfisciranim i sl.), s obzirom na stečena subjektivna građanska prava.

"Dakle, utemeljeno prvostupanjski sud zaključuje kako je u vrijeme dosjedanja potrebno uračunati vrijeme od kada su se tužiteljčini prednici nalazili u posjedu predmetne nekretnine (do 17. studenoga 1999.), a sukladno članku 388. ZVDSP-a i to stoga što u vrijeme dosjedanja, sukladno shvaćanju Europskog suda za ljudska prava izraženim u odlukama Trgo (Zahtjev broj: 35298/04), Jakeljić (Zahtjev broj:22768/12) i Radomilja i dr. (Zahtjev broj: 37685/10) protiv Republike Hrvatske, treba uračunati i vrijeme do 8. listopada 1991. Ovakav stav zauzet je i u recentnoj sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Rev-2776/2016-2 od 29. siječnja 2019.).

Naime, Republika Hrvatska je, kao članica Europske unije i Vijeća Europe, dužna primjenjivati odredbe (Europske) Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10, dalje u tekstu: Konvencija) i njezinih Protokola, kao i primjenjivati pravna stajališta prihvaćena odlukama Europskog suda za ljudska prava (odjeljak II. 2. Konvencije).

Odlučne činjenice, u smislu zauzetih pravnih stajališta u spomenutoj recentnoj praksi Europskog suda za ljudska prava, predstavljaju utvrđenja o neprekinutom posjedu određene kvalitete tužitelja ili njegovih pravnih prednika u propisanom trajanju, u koje se uračunava i posjed prije 8. studenoga 1991. (i kada je riječ o nekretninama u društvenom vlasništvu), pod uvjetima navedenim u tim odlukama Europskog suda za ljudska prava: da je stjecanje nastupilo prije ili za vrijeme važenja odredbe članka 388. stavka 4. ZVDSP-a, ukinute odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-I-58/97 od 17. studenoga 1999. i -da se ne radi o nekretninama u odnosu na koje polažu pravo treće osobe (nacionaliziranim konfisciranim i sl.), s obzirom na stečena subjektivna građanska prava.

S obzirom na navedeno stajalište, a polazeći od iznijetih činjeničnih utvrđenja, i prema shvaćanju ovog suda, tužiteljici i njezinim pravnim prednicima, rok dosjelosti je protekao još i prije 1991. pa su ostvarene zakonske pretpostavke za stjecanje prava vlasništva predmetne nekretnine dosjelošću."

Županijski sud u Splitu, Gž-2724/2017-2 od 22. svibnja 2019.

4

025.413

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > DERIVATIVNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA > DERIVATIVNO STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA NA POKRETNINI > TRENUTAK PRIJELAZA PRAVA VLASNIŠTVA NA NOVOG STJECATELJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 116. stavak 1.

Odluka o uređenju prometa na području Grada Rijeke

(Službene novine Primorsko-goranske županije broj 41, od 28. listopada 2008.)

Članak 41. stavak 2.

Opći uvjeti o načinu naplate parkiranja na javnom parkiralištu

(Službene novine Primorsko-goranske županije broj 55, od 23. prosinca 2009.)

Članak 25.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH i 89/14)

Članak 230. stavak 1.

Korisnikom javnog parkirališta s naplatom koji podliježe obvezi plaćanja parkirne karte smatra se vlasnik vozila koji je evidentiran u odgovarajućim evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova prema registracijskoj oznaci vozila.

"Prvostupanjski sud primjenom odredbe članka 116. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 81/15 – pročišćeni tekst, dalje u tekstu: ZV) kojom je propisano da se vlasništvo pokretne stvari stječe predajom te stvari stjecatelju u samostalan posjed na temelju valjano očitovane volje dotadašnjega vlasnika usmjerene na to da njegovo vlasništvo prijeđe na stjecatelja, ocjenjuje kako je vlasnik osobnog vozila registarske oznake RI ... u momentu kada je došlo do pokušaja uklanjanja toga vozila, dana 17. lipnja 2011., bio Z. A. (a ne tuženik), uzimajući u obzir da je na temelju Ugovora o kupoprodaji motornog vozila od 06. lipnja 2011. godine danom sklapanja toga Ugovora Z. A. stupio u posjed toga vozila.

Ocjenjujući da je do stjecanja vlasništva osobnog vozila registarskih oznaka RI ... po Z. A. došlo prije no što je uslijedio pokušaj premještanja toga vozila po ovlaštenom službeniku tuženika, prvostupanjski sud zaključuje da tuženik nije u obvezi podmiriti troškove pokušaja premještanja toga vozila, s obzirom na to da iz odredbe članka 41. stavka 2. Odluke o uređenju prometa na području Grada R. (Službene novine Primorsko-goranske županije broj 41, od 28. listopada 2008., dalje u tekstu: Odluka) slijedi da troškove premještanja vozila snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila, dok tužitelj, na kojemu je u tom pravcu bio teret dokaza, nije dokazao da je tuženik imao bilo koje od ovih svojstava.

Odredbom članka 25. Općih uvjeta o načinu naplate parkiranja na javnom parkiralištu, od 23. prosinca 2009. (Službene novine Primorsko-goranske županije broj 55, dalje u tekstu: Opći uvjeti) je propisano da se korisnikom javnog parkirališta s naplatom koji podliježe obvezi plaćanja parkirne karte smatra vlasnik vozila koji je evidentiran u odgovarajućim evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova, prema registracijskoj oznaci vozila.

Na zajedničkom sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog dana 15. lipnja 2018. prihvaćeno je pravno shvaćanje po kojem je u sporovima koji se vode radi naplate karte za parkiranje pasivno legitimirana osoba koja je upisana kao vlasnik vozila u evidencijama MUP-a u skladu sa odredbom članka 230. stavka 1. ZPP-a.

Ovaj drugostupanjski sud prihvaćajući izneseno pravno shvaćanje ocjenjuje kako je u ovom sporu pasivno legitimiran upravo tuženik koji je upisan kao vlasnik osobnog vozila registarske oznake RI ... u odgovarajućim evidencijama Ministarstva unutarnjih poslova (članak 25. citiranih Općih uvjeta), dok je irelevantna činjenica što je tuženik prodao vozilo kojim je počinjen prekršaj trećoj osobi sve dok se novi vlasnik, odnosno korisnik vozila ne upiše u odgovarajuće evidencije Ministarstva unutarnjih poslova."

Županijski sud u Splitu, Gž-1596/2017-2 od 5. studenog 2019.

5

027.114.2

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > NAKNADA ZA UPOTREBU I KORIŠTENJE STVARI

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1120.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 164. stavak 1.

Članak 165. stavak 1.

Kada je moguća predaja nekretnine u posjed ili suposjed naknada koristi prosuđuje se prema odredbi članka 164. i 165. ZV-a, ali samo u slučaju kada tužitelj uz isplatu koristi tužbenim zahtjevom traži i predaju nekretnine u posjed.

"Predmet spora predstavlja zahtjev tužiteljice, kao suvlasnice za 1/2 dijela stana u S., površine 64,60 m², da joj tuženik – također suvlasnik istog stana, a kojeg u cijelosti koristi, isplati naknadu za bespravno korištenje njenog suvlasničkog dijela stana za razdoblje od rujna 2007. do kraja prosinca 2015. u ukupnom iznosu od 120.000,00 kuna, odnosno u iznosima od po 1.200,00 kuna mjesečno.

Temeljem iznesenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski je sud smatrao da tužiteljici temeljem odredbe članka 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO) pripada naknada u visini koristi koju je tuženik stekao koristeći se bez valjane pravne osnove i njezinim suvlasničkim dijelom stana, radi čega je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev i to od dana podnošenja tužbe u ovom postupku, jer je smatrao da je od tada tek tužiteljica tuženiku očitovala svoju volju da „unovči“ svoj dio stana.

Prije svega treba reći da je pogrešno pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da sporni odnos među strankama treba razriješiti primjenom odredaba članka 1120. ZOO-a koja uređuje institut stjecanja bez osnove.

Naime, u konkretnom se slučaju radi o uporabi tuđe stvari koja je još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta).

Ako je određena stvar upotrijebljena na način da je promijenila identitet, radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari, tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. ZOO-a prema kojoj je osoba koja je upotrijebila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist od upotrebe te stvari, bez obzira na svoje poštenje, odnosno nepoštenje. Izraženi pravni stav u skladu je s pravnim shvaćanjem zauzetim na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske 26. listopada 2009. (Su-IV-188/09-7).

Identično pravno shvaćanje o navedenom pitanju izraženo je i na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. studenoga 2013. kada je navedeno:

"Ako je određena stvar još uvijek u nepromijenjenom obliku (očuvanog identiteta) u posjedu nevlasnika valja primijeniti odredbe članka 164. stavka 1. i članka 165. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, prema kojim odredbama je samo nepošten posjednik dužan naknaditi koristi od uporabe tuđe stvari. Ako je određena stvar uporabljena na način da je promijenila identitet (radi čega nije moguće ili gospodarski nije opravdano vraćanje te stvari), tek u takvoj situaciji valja primijeniti odredbu članka 1120. Zakona o obveznim odnosima, prema kojoj je osoba koja je uporabila tuđu stvar u svoju korist dužna vlasniku naknaditi korist i bez obzira na svoje poštenje odnosno nepoštenje."

Slijedom iznesenog o osnovanosti tužbenog zahtjeva u ovoj pravnoj stvari kada je moguća predaja nekretnine u posjed ili suposjed naknada koristi prosuđuje se prema odredbi članka 164. i 165. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj

91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 - pročišćeni tekst, dalje u tekstu: ZV), ali samo u slučaju kada tužitelj uz isplatu koristi tužbenim zahtjevom traži predaju nekretnine u posjed."

Županijski sud u Splitu, Gž-398/2018-2 od 4. srpnja 2019.

6

027.114.6

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POLOŽAJ POŠTENOG POSJEDNIKA > PRAVO ZADRŽANJA

*Zakon o zakupu i prodaji poslovnoga prostora
(NN 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09)*

Članak 11.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 72. stavak 1.

Članak 546. stavak 1.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)*

Tužitelj kojega kao pravnog sljednika zakupnika vežu odredbe ugovora i dužan je poštivati ono što je ugovoreno, ne može s uspjehom zahtijevati ono što je njegov prednik ugovorom izričito i nedvosmisleno otklonio – naknadu uloženog u zakupljeni prostor, slijedom čega nema niti pravo na kojemu ustraje i koje se prema odredbama članka 164. stavka 2. ZV-a i članka 72. stavka 1. ZOO-a može ostvariti samo uz pretpostavku postojanja prava na naknadu uloženog prava da zadrži poslovni prostor dok mu naknada ne bude isplaćena.

"Predmet spora u konkretoj pravnoj stvari potrebno je razriješiti primjenom odredaba Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora ("Narodne novine", broj 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09, dalje u tekstu: ZZPPP-a), kao posebnog (specijalnog) Zakona koji uređuje odnose u svezi zakupa i posljedice njegovog prestanka.

Pravilno je pravno shvaćanje prvotupanjskog suda da je između Grada Z. i prednika tužitelja sklopljen ugovor o zakupu predmetnog poslovnog prostora na određeno vrijeme, te da je protekom tog vremena – 1. studenoga 2006. taj ugovor prestao, nakon čega su prednik tužitelja i tužitelj predmetni poslovni prostor koristili bez valjane pravne osnove.

Tužitelj neosnovano tvrdi da je predmetni ugovor o zakupu prešutno obnovljen na neodređeno vrijeme u smislu odredbe članka 546. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima nn ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO), jer iz sadržaja podneska Gradskog ureda za imovinsko pravne poslove i imovinu Grada Z. od 11. rujna

2008. proizlazi da je tužitelj pozvan da po primitku tog dopisa preda ključeve predmetnog poslovnog prostora Gradu Z., jer da će se u protivnom pokrenuti postupak za uvođenje Grada Z. u posjed istog, čime je tadašnji zakupodavac očitovao svoju volju da ne obnovi navedeni ugovor sa tužiteljem.

Pravo zadržaja uređeno je:

- odredbom članka 164. stavka 2. ZV-a prema kojoj: „Zahtijeva li vlasnik da posjednik preda stvar, poštenu posjednik može tražiti naknadu za nužne i korisne troškove koje je imao, te stvar zadržati dok mu oni ne budu naknađeni.“,

- odredbom članka 72. stavka 1. ZOO-a prema kojoj: „Vjerovnik dospjele tražbine u čijim se rukama nalazi neka dužnikova stvar ima pravo zadržati je dok mu ne bude ispunjena tražbina.“

Međutim, obzirom je ovdje riječ o obveznopравnom odnosu stranaka koji je reguliran odredbama ZZPPP-a kojima (iz članka 11. i drugima) nije predviđena mogućnost prava zadržaja poslovnog prostora radi osiguranja namirenja uloženi sredstava, ali i obveznopравnom odnosu nastalom ugovorom o zakupu poslovnog prostora glede prava na naknadu troškova ulaganja u poslovni prostor kojim su pravom stranke ugovora mogle slobodno raspolagati - i ovdje neprijeporno raspolagale.

Naime, prednik tužitelja G. K. kao zakupnik je uzeo u zakup poslovni prostor u viđenom stanju i ujedno u svezi s time prema točki XI. stavku 1. ugovora izrazio suglasnost da može vršiti prepravke poslovnog prostora samo uz pismeno odobrenje zakupodavca, a na vlastiti trošak, time da se sukladno stavku 2. ove točke prepravkama smatraju radovi kojima se mijenja vanjski izgled, konstrukcija, raspored, površina ili namjena poslovnog prostora. Prema stavku 3. iste točke ugovora zakupnik nema pravo naknade troškova na ime izvršenih prepravki iz stavka 1. ove točke.

S obzirom na izneseno tužitelj, kojega kao pravnog sljednika zakupnika vežu odredbe ugovora i dužan je poštivati ono što je ugovoreno, ne može sada s uspjehom zahtijevati ono što je njegov prednik ugovorom izričito i nedvosmisleno otklonio - naknadu uloženu u zakupljeni prostor, slijedom čega nema niti pravo na kojemu ustraje i koje se prema odredbama članka 164. stavka 2. ZV-a i članka 72. stavka 1. ZOO-a može ostvariti samo uz pretpostavku postojanja prava na naknadu uloženu - pravo da zadrži poslovni prostor dok mu naknada ne bude isplaćena.

Stoga je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž-1561/2019-2 od 20. kolovoza 2019.

7

073.11

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIZNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIZBA > TABULARNA ISPRAVA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13, 108/17 i 63/19)

Članak 55. stavak 1.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 127. stavak 1.

Dopuštena je uknjižba pava vlasništva nekretnine na temelju presude koja ne sadrži tabularnu izjavu ako su ispunjene ostale pretpostavke za uknjižbu prava vlasništva.

"U konkretnom slučaju predlagatelji su zatražili uknjižbu temeljem pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Supetru poslovni broj P-507/02 od 13. rujna 2011. kojim je utvrđeno da su tužitelji, odnosno sada predlagatelji vlasnici za cijelo na jednake dijelove nekretnine označene kao čest. zgr. 17/1 Z.U. 401 k.o. N.

Dakle, presuda na temelju koje je zatražena uknjižba sadrži sve što propisuje članak 55. stavak 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13, 108/17 i 63/19, dalje u tekstu: ZZK), traži, tj. sadrži oznaku zemljišta i prava na koju se upis odnosi.

Stav suda prvog stupnja nije ispravan, budući da prvostupanjski sud odbija provesti navedenu presudu, iz razloga što predlagatelji nisu dostavili sudu ispravu koja udovoljava pretpostavkama zahtijevanog upis, odnosno smatra da presuda kao javna isprava nije isprava koja udovoljava uvjetima za dopuštenje uknjižbe jer je ona s obzirom na svoj sadržaj ne može smatrati ovršnom ispravom zato što ne sadrži naznaku da će tabularnu izjavu nadomjestiti presuda u slučaju da osobe koje su upisane u zemljišnu knjigu ne ispune, odnosno, ne sadrži naznaku da tužitelj ima ovlaštenje temeljem presude izvršiti upis u zemljišnu knjigu.

Iz obrazloženja prvostupanjske presude proizlazi da tužitelji i tuženici ne stoje ni u kakvom obvezno-pravnom odnosu zbog čega nije bilo ni obveze tuženika spram tužitelja na izdavanje tabularne isprave podobne za uknjižbu prava vlasništva sporne nekretnine.

Međutim, odredbom članka 127. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu ZV) normirano je da onaj tko stekne vlasništvo nekretnina odlukom suda ili drugog tijela ovlašten je ishoditi upis stečenog prava u zemljišnoj knjizi.

Prema tome, radi se o izravnom zakonskom ovlaštenju na uknjižbu vlasništva stečenog odlukom suda."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-299/2019-3 od 26. kolovoza 2019.

8

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 108. stavak 2.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 84. stavak 1.

Nije dopušten upis zabilježbe ovrhe po osnovi rješenja o ovrsi, koje je donio javni bilježnik na temelju vjerodostojne isprave s međunarodnim elementom.

"Predlagatelj je zatražio upis zabilježbe ovrhe po osnovi rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave poslovni broj Ovr-191/16 kojeg je donijela javna bilježnica G. L. iz R. 26. veljače 2016., a kojim je naloženo ovršenici A. F. Š.-S. iz R. P. da ovrhovoditelju D. T. namiri tražbinu u iznosu od 223.315,75 kuna s pripadajućom kamatom.

Rješenjem ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta prvostupanjskog suda poslovni broj Z-5653/16 od 27. travnja 2016. odbijen je prijedlog za upis zabilježbe ovrhe na nekretnini protustranke upisne u zk. ul. 1664 k.o. C-Č. kč. br. 1860/7. Predlagatelj je podnio prigovor protiv tog rješenja koji je odbijen upravo pobijanim rješenjem, pri čemu je zemljišnoknjižni sudac ocijenio da po osnovi rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave donesenog po javnom bilježniku nije moguće dopustiti zabilježbu ovrhe jer sukladno odredbi članka 84. stavka 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13 i 93/14) zabilježba ovrhe je moguća samo po službenoj dužnosti putem suda.

Neutemeljeno žalitelj osporava pravilnost pobijanog prvostupanjskog rješenja, iako iz ponešto drugačijih razloga.

U konkretnom se slučaju radi o prijedlogu za zabilježbu ovrhe određene rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave na nekretnini ovršenika iz Republike Poljske, što znači s međunarodnim elementom. U vezi s pitanjem nadležnosti javnih bilježnika za izdavanje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u kontekstu pravosudne suradnje u građanskim stvarima u Europskoj uniji odlučivao je Sud Europske unije u Luxemburgu u predmetima C-484/15 od 09. ožujka 2017., C-551/15, EU:C:2017:193.

U ovim je presudama izraženo stajalište da hrvatski javni bilježnici u postupcima donošenja rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave nisu obuhvaćeni pojmom suda u smislu uredbe (EZ) broj 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje nesporne tražbine, a ni u smislu uredbe (EU) broj 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Bruxelles I bis). Razlog tome je što postupak izdavanja javnobilježničkog rješenja o ovrsi na temelju javnobilježničke isprave nije kontradiktoran, dok načelo uzajamnog povjerenja u sudovanje u Uniji nameće da odluke čija se ovrha traži u državi članici različitoj od države podrijetla, donosi neovisno i nepristrano tijelo u postupku *inter partes*.

Stoga činjenica da se predmetni upis traži na temelju rješenja drugog tijela (ne suda) koje je odredilo upis, a koje je tijelo istina nadležno prema domaćem pravu, ali je ta nadležnost u suprotnosti s europskim pravom, upravo razlog za odbijanje prijedloga za upis jer se u takvim okolnostima ne može uzeti da je upis odredilo nadležno tijelo što znači da nisu ispunjene pretpostavke za dopuštenje traženog upisa iz članka 108. stavka 2. ZZK-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-157/2019-2 od 29. srpnja 2019.

9

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 81. stavak 1.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 84. stavak 2. i 3.

Postojanje zabilježbe ovrhe na predmetnoj nekretnini ima za posljedicu zabranu raspolaganja koja se odnosi na vlasnike nekretnine, ali ista ne otklanja pravo predlagatelja kao zemljišnoknjižnih vlasnika zahtijevati upis zabilježbe spora o valjanosti pravnog posla temeljem kojeg je proveden upis u zemljišnoj knjizi.

"Učinak zabilježbe ovrhe je da ovrhovoditelj time stječe pravo da svoju tražbinu namiri iz nekretnine (pravo na namirenje) i u slučaju ako bi treća osoba kasnije stekla vlasništvo te nekretnine. Nakon upisa zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva niti kojeg drugoga stvarnoga prava utemeljen na raspoložbi ovršenika, bez obzira na to kad je ta raspoložba poduzeta (članak 84. stavak 2. i 3. Ovršnog zakona "Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17). Primjerice, ovršenik ne može nakon upisa zabilježbe ovrhe prodati nekretninu, darovati je jer nisu dopuštena dobrovoljna raspolaganja ovršenika tom nekretninom. No, ako neki založni vjerovnik, koji je stekao i upisao hipoteku prije zabilježbe ovrhe, namiruje svoju tražbinu iz vrijednosti nekretnine ta se nekretnina u tom slučaju može prodati jer se u tom slučaju ne radi o raspolaganju ovršenika.

Postojanje zabilježbe ovrhe na predmetnoj nekretnini doista ima za posljedicu zabranu raspolaganja koja se odnosi na vlasnike nekretnine ali iste ne otklanja pravo predlagatelja kao zemljišnoknjižnih vlasnika zahtijevati upis zabilježbe spora koji se odnosi na provedeni upis tereta na navedenim nekretninama, a u korist tuženika kao ovrhovoditelja iz predmetne ovrhe.

Odredom članka 81. stavka 1. ZZK-a zabilježba spora je upis kojim se čini vidljivim da se glede zemljišnoknjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao o utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava.

Sukladno naprijed iznesenom, a uvažavajući pravni stav izražen u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-230/11 od 20. veljače 2012., spor o valjanosti pravnog posla temeljem kojeg je proveden upis u konkretnom slučaju založnog prava na predmetnim nekretninama i koji predstavlja pravnu osnovu za navedeni upis, utječe na zemljišnoknjižna prava na nekretninama koje su predmetu tog pravnog posla.

Utoliko bi i ishod tog postupka predmetom koje je pravna valjanost ugovora osnovom kojeg je izvršen upis založnog prava, mogao utjecati na postojanje knjižnog prava.

Radi se o pravnim posljedicama koje se odražavaju na moguće raspolaganje vjerovnika upisanim založnim pravom pa utoliko ne stoji zaključak suda prvog stupnja o nepostojanju pravnog interesa na strani predlagatelja kao vlasnika predmetne nekretnine opterećene založnim pravom u korist tuženika iz spora čija se zabilježba zahtijeva."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-413/2018-2 od 11. lipnja 2019.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 81. stavak 1.

Parnica radi proglašenja nedopustivosti ovrhe na nekretnini kao predmetu ovrhe nije spor o nekom knjižnom pravu, niti od ishoda te parnice ovisi uknjižba, pripadanje, postojanje, opseg ili sadržaj tog knjižnog prava, pa stoga nije moguće u zemljišnoj knjizi odrediti zabilježbu spora iz navedene parnice.

"Pobijanim je rješenjem zemljišnoknjižni sud postupajući temeljem odredbe članka 123.a stavka 3.a ZZK-a prihvatio prijedlog predlagatelja i preinačio rješenje suda prvog stupnja poslovni broj Z-12463/17-3 od 25. listopada 2017. kojim je odbijen prijedlog za zabilježbu spora, jer je smatrao da je navedeni prijedlog osnovan.

Naime, prvostupanjski je sud rješenjem poslovni broj Z-12463/17-3 od 25. listopada 2017., odbio prijedlog predlagatelja upisa radi zabilježbe spora na čest. zgr. 906 Z.U. 6770 k.o. Z. nakon što je utvrdio da se navedeni spor vodi kod tog suda pod poslovnim brojem P-1626/2017 radi proglašenja nedopuštenom ovrhe koja se vodi na toj nekretnini, odnosno da se ne radi o sporu glede knjižnog prava u smislu odredbe članka 81. stavka 1. ZZK-a.

Prema odredbi članka 81. stavka 1. ZZK-a, zabilježba spora je upis kojim se čini vidljivim da se glede zemljišnoknjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava.

U konkretnom slučaju, tužbenim zahtjevom istaknutim u tužbi traži se proglašenje nedopuštenom ovrhe koja se vodi na nekretnini označenoj kao k.č.br. 906, hotel i dvorište površine 582 m² Z.U. 6770 k.o. Z., pa se ne radi o tužbi u svezi knjižnog prava čiji bi ishod mogao utjecati na postojanje tog prava.

Naime, parnica radi proglašenja nedopustivosti ovrhe na nekretnini kao predmetu ovrhe nije spor o nekom knjižnom pravu, niti od ishoda te parnice ovisi uknjižba, pripadanje, postojanje, opseg ili sadržaj tog knjižnog prava, pa stoga nije moguće u zemljišnoj knjizi odrediti zabilježbu spora iz navedene parnice."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-414/2019-2 od 7. listopada 2019.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 152/08, 126/10 - Odluka USRH, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 81. stavak 1.

Članak 82.

Nema mjesta zabilježbi postupka radi utvrđenja da zajednička ulaganja u nekretninu predstavljaju (izvan) bračnu stečevinu stranaka.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjski je sud pozivom na odredbu članka 81. i 82. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10 - Odluka USRH, 55/13, 60/13 i 108/17, dalje u tekstu: ZZK) koji se u konkretnom slučaju primjenjuje temeljem odredbe članka 241. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 63/19) odredio zabilježbu spora koji se kod tog suda vodi pod poslovnim brojem 66 P Ob-199/19 na nekretninama u suvlasništvu tuženika upisanim u zk.ul. 678, k.o. D. M., a koje se sastoje od kčbr. 644 kuća, dvor, oranica u A. H., površine od 1299 m².

U smislu odredbe članka 81. stavka 1. ZZK-a zabilježba spora je upis koji se čini vidljivim da se glede knjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg i sadržaj ili opterećenje tog prava.

Dakle, zabilježba spora može se osnovano zahtijevati u okolnostima kada se pred sudom ili drugim nadležnim tijelom vodi postupak o čijem ishodu ovisi promjena nositelja knjižnog prava, promjena sadržaja, opsega, reda prvenstva knjižnog prava ili uopće opstanak upisanog knjižnog prava, pa pored općih pretpostavki koje se moraju ispuniti da bi se proveo zemljišnoknjižni upis, za upis zabilježbe mora biti pred sudom ili drugim nadležnim tijelom pokrenut postupak glede kojeg se zahtijeva zabilježba spora, a što podnositelj prijedloga uz prijedlog treba dokazati.

Predmet spora u konkretnoj pravnoj stvari je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da zajednička ulaganja u nekretninu upisanu u zk.ul. 678. k.o. D. M. predstavljaju izvanbračnu stečevinu tužiteljice i tuženika D. H., te zahtjev da tuženici na ime ulaganja u navedenu nekretninu solidarno isplate tužiteljici iznos od 90.000,00 kuna.

Kako se dakle ne radi o sporu o čijem neposrednom ishodu ovisi promjena nositelja knjižnog prava, odnosno promjena sadržaja opsega reda prvenstva knjižnog prava ili uopće postanak upisanog knjižnog prava, sud prvog stupnja je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je prihvatio predloženu zabilježbu spora budući za to nisu ispunjene zakonske pretpostavke u smislu citirane odredbe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-396/2019-2 od 12. kolovoza 2019.

12

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 83. stavak 1.

Sud će dopustiti brisanje zabilježbe pokretanja postupka lišenja poslovne sposobnosti na nekretnini protustranke nakon pravomoćnosti rješenja o dovršetku postupka odbijanjem prijedloga radi lišenja njene poslovne sposobnosti.

"Po provedenom postupku sud prvog stupnja je utvrdio kako slijedi:

- da je rješenjem Općinskog suda u Koprivnici poslovni broj R1-40/14-2 od 17. veljače 2014. dozvoljena zabilježba pokretanja postupka koji se vodio pred tim sudom pod poslovnim brojem R1-40/14, na temelju prijedloga za lišenje poslovne sposobnosti protustranke B. B.;

- da je po provedenom postupku taj sud rješenjem broj R1 Ob-52/17 odbio prijedlog predlagatelja radi lišenja poslovne sposobnosti protustranke;

- da je navedeno rješenje postalo pravomoćno 7. studenog 2017.;

- da je protustranka 31. siječnja 2018. podnijela prijedlog za donošenjem rješenja kojim će se izvršiti brisanje zabilježbe pokretanja postupka za lišenje poslovne sposobnosti, na nekretnini poblize navedenoj u izreci pobijanog rješenja.

Temeljem ovih činjeničnih utvrđenja primjenom odredbe članka 83. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13, dalje u tekstu: ZZK) prihvatio je prijedlog predlagatelja te odlučio kao u izreci.

Paušalnim žalbenim navodima nije dovedena u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja.

Prema odredbi članka 83. stavka 1. ZZK-a ako nakon provedene zabilježbe tužitelj odustane od tužbe ili njegov tužbeni zahtjev bude odbijen pravomoćnom odlukom, odnosno ako bude konačno odbijen prijedlog ili obustavljen postupak radi kojeg je zabilježba bila određena, na prijedlog nositelja knjižnog prava protiv kojeg je ta zabilježba bila određena, odnosno njegovog pravnog slijednika, odrediti će se njeno brisanje.

Shodno gore navedenom, i po mišljenju ovog žalbenog suda, u cijelosti su bili ispunjeni uvjeti za donošenjem pobijanog rješenja."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-232/2019-2 od 7. svibnja 2019.

13

073.42

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDMET UPISA > UPIS DRUŠTVENOG VLASNIŠTVA

*Zakon o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima
(Službeni list SFRJ broj 51/46 i 29/47)*

Članak 30.

*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima
(Službeni list SFRJ broj 29/47)*

Članak 3.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 362. stavak 3.

Kod činjenice da je upis na Savez državnih i samoupravnih umirovljenika podčinovnika i služitelja u Splitu izvršen 1940., a da iz isprava koje je priložila predlagateljica proizlazi zaključak da je taj savez propustio rok za prijavljivanje obnove društva i imovine sukladno odredbi članka 31. ZUZJS-a, pa je tako izgubio status pravne osobe, predmetni dio nekretnine postao je općenarodna imovina po odredbi članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama ZUZJS (Službeni list SFRJ broj 29/47).

"Naime, iako je pravilno prvostupanjski sud zaključio kako iz isprava koje je predlagatelj priložio uz prijedlog za upis proizlazi da Savez državnih i samoupravnih umirovljenika podčinovnika i služitelja u S., koji je uknjižen za 1/2 dijela predmetne nekretnine i čiji se izbris traži iz zemljišnih knjiga, prestao postojati kao pravna osoba, pogrešno je pravno tumačenje prvostupanjskog suda po kojem je u smislu članka 30. Zakona o udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima ("Službeni list" SFRJ, broj 51/46 i 29/47, dalje u tekstu: ZUZJS) predlagateljica upisa bila dužna dostaviti ispravu temeljem koje bi bilo razvidno da je imovina spomenutog Saveza konfiscirana u korist predlagateljice.

Naime, prema stajalištu ovog suda, kod činjenice da je upis na Savez državnih i samoupravnih umirovljenika podčinovnika i služitelja u S. izvršen 1940., a da iz isprava koje je priložila predlagateljica proizlazi zaključak da je taj savez propustio rok za prijavljivanje obnove društva i imovine sukladno odredbi članka 31. ZUZJS-a, pa je tako izgubio status pravne osobe, predmetni dio nekretnine postao je općenarodna imovina po odredbi članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama ZUZJS ("Službeni list" SFRJ, broj 29/47).

Stoga se radi o nekretnini koja je bila u režimu društvenog vlasništva, bez upisanog prava upravljanja, korištenja ili raspolaganja tom nekretninom, pa djeluje predmnijeva vlasništva u korist Republike Hrvatske, a tko tvrdi suprotno treba to dokazati po odredbi članka 362. stavka 3. ZV-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-90/2019-2 od 22. svibnja 2019.

14

074.2

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRIJEDLOG ZA UPIS

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 120.a stavak 2.

Predlagatelj koji se nalazi u inozemstvu a nema punomoćnika u Republici Hrvatskoj dužan je već prilikom podnošenja prijedloga imenovati punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj i naznačiti njegovu adresu.

"Nije sporno da je predlagatelj strani državljanin, te da uz podnesak odvjetnik M. K. nije podnio punomoć za zastupanje u konkretnoj pravnoj stvari.

Naime, odredbom članka 120.a stavka 2. ZZK normirano je da predlagatelj koji se nalazi u inozemstvu, a nema punomoćnika u Republici Hrvatskoj dužan je već prilikom podnošenja prijedloga imenovati punomoćnika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj i naznačiti njegovu adresu. Ako prijedlog ne sadrži podatak o punomoćniku, sud će isti odbaciti.

Predlagatelj je u prijedlogu naznačio da je potpisao generalnu punomoć za zastupanje M. K., odvjetniku u Z., ali u prijedlogu nije naznačio pod kojim brojem i kod kojeg suda je ta generalna punomoć deponirana, stoga je ovlaštenu zemljišnoknjižni referent pravilno zaključio da predlagatelj nema punomoćnika u Republici Hrvatskoj, a s obzirom da se nalazi u inozemstvu bio je dužan imenovati punomoćnika za primanje pismena i naznačiti njegovu adresu.

Naime, sama činjenica što predlagatelj navodi da ima punomoćnika u Republici Hrvatskoj, u osobi M. K., odvjetnika iz Z., ali nije dostavio sudu punomoć niti broj pod kojim je bila deponirana, ne utječe na pravilno utvrđenje suda prvog stupnja, budući da je u konkretnoj pravnoj stvari potrebno odmah uz prijedlog priložiti generalnu punomoć za zastupanje, a nije dovoljno da se to samo navede u podnesku kojim se traži uknjižba."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-872/2018-2 od 3. lipnja 2019.

15

074.6

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PRAVNI LIJEKOVI

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 45. stavak 1.

Članak 123.a stavak 3. točka f.

Članak- 123.a stavak 7.

Žalba protiv rješenja zemljišno-knjižnog referenta zbog povrede prvenstvenog reda iz članka 123.a stavka 7. ZZK-a nije dopuštena unatoč drugačijoj uputi o pravnom lijeku sadržanoj u tom rješenju.

"Pobijanim je prvostupanjskim rješenjem ukinuto rješenje Općinskog suda u Rijeci broj Z-4245/16 od 18. ožujka 2016., i predmet vraćen na ponovni postupak.

Prvostupanjski je sud pobijano rješenje donio uz obrazloženje da će zemljišnoknjižni referent odlučiti o prijedlogu predlagatelja cijeneći stanje u zemljišnoj knjizi u času donošenja prijedloga i cijeneći ispravu na kojoj predlagatelj temelji svoj prijedlog za uknjižbu.

Pritom, taj sud u pouci o pravnom lijeku uputio je stranke da se žalba protiv njegovog rješenja može podnijeti u roku od 15 dana od dana dostave prijepisa tog rješenja nadležnom županijskom sudu a putem prvostupanjskog suda.

Prema odredbi članka 123.a stavka 3. točke f. ZZK-a, ako zemljišnoknjižni sudac ocijeni da je prigovor protiv rješenja ovlaštenog zemljišnoknjižnog referenta osnovan svojim će rješenjem, ukinuti rješenje o upisu kojim je dopušten upis, vratiti na ponovni postupak, narediti uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja i ponovni upis svih plombi, ako se utvrdi da je u prvom stupnju povrijeđeno pravilo o prvenstvenom redu.

Nadalje, prema stavku 7. članka 123.a ZZK-a, protiv rješenja zemljišnoknjižnog suca iz stavaka 3. - 5. tog članka dopuštena je žalba, osim protiv rješenja iz stavka 3. točke f.) i g) tog članka kada sud na povredu prvenstvenog reda pazi po službenoj dužnosti.

Kako iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je rješenje zemljišnoknjižnog referenta ukinuto zbog moguće povrede pravila o prvenstvenom redu upisa u zemljišnu knjigu (koji se prema odredbi članka 45. stavka 1. ZZK-a utvrđuje prema času u kojem je zemljišnoknjižnom sudu stigao prijedlog za upis, odnosno odluka drugoga suda ili tijela kojom se određuje upis), to proizlazi da sukladno odredbi članka 123.a stavka 7. ZZK-a žalba protustranke nije dopuštena.

Za napomenuti je da pogrešna uputa o pravnom lijeku suda prvog stupnja u okolnostima konkretnog slučaja nije dovela do povrede prava protustranke na pristup sudu. Ovo stoga jer, osim što je ista zastupana po stručnoj osobi - odvjetniku, pobijanim rješenjem nije predmet meritorno okončan već je vraćen zemljišnoknjižnom referentu na ponovni postupak. Konkludira, pogrešnom uputom o pravu na pravni lijek, nije povrijeđena sama esencija prava protustranke na pristup sudu.

Osim toga, poukom se ne može stranci dati pravni lijek na kojeg ona po zakonu nema pravo (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u rješenju broj: U-III-1749/2007 od 25. studenoga 2010.)."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-333/2019-2 od 9. rujna 2019.

16

076.41

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK > TUŽBA ZA BRISANJE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 56. stavak 1.

Iz stanja zemljišne knjige proizlazi da u zemljišnim knjigama tužiteljica nije bila upisana kao osoba protiv koje je predbilježba bila dopuštena, stoga nije ovlaštena ni zahtijevati njeno brisanje pa nije ovlaštena niti za podnošenje tužbe radi brisanja prava predbilježbe vlasništva upisane na tuženika.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se naloži upis brisanja predbilježbe prava vlasništva u korist tuženika M. D. koja je izvršena rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Z-66965/2017 na zk.čbr. 426/1 oranica, ... površine 585 m², upisana u zk.ul.br. 3489 k.o. S. i zk.čbr. 426/2 oranica (gradilište) ... površine 1 čhv upisane u zk.ul.br. 1336 k.o. S.

Prvostupanjski sud je na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

Nesporno je u postupku utvrđeno da je temeljem ugovora o kupoprodaji od 15. prosinca 2008. pod poslovnim brojem Z-66965/17 upisana predbilježba prava vlasništva tuženika u smislu kako je prije navedeno članka 56. stavka 1. ZZK-a.

Pogrešno žaliteljica u žalbi smatra da je prvostupanjski sud trebao prekinuti ovaj postupak u smislu odredbe članka 12. ZPP-a koji mu dopušta da odluči o prethodnom pitanju koje se pojavilo u njegovom postupanju, budući da je pitanje vlasništva tužiteljice očigledno prethodno pitanje u ovoj parnici.

Naime, iz stanja zemljišne knjige proizlazi da u zemljišnim knjigama tužiteljica nije bila upisana kao osoba protiv koje je predbilježba bila dopuštena, stoga nije ovlaštena ni zahtijevati njeno brisanje pa nije ovlaštena niti za podnošenje tužbe radi brisanja prava predbilježbe vlasništva upisane na tuženika.

Naime, prvostupanjski sud odlučuje temeljem činjeničnog stanja u vrijeme zaključenja glavne rasprave, a postupak brisanja predbilježbe prava vlasništva reguliran je odredbom ZZK-a, a o prijedlogu za brisanje predbilježbe prava vlasništva odlučuje zemljišnoknjižni sud."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-225/2019 od 11. travnja 2019.

1 > Obvezno pravo

17

100.4

OBVEZNO PRAVO > OPĆENITO > NAČELA OBVEZNIH ODNOSA > SAVJESNOST I POŠTENJE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/94, 112/99 i 88/01)*

Članak 12.
Članak 13.
Članak 124.
Članak 125.
Članak 126.

Sudionik iz obveznog odnosa koji postupa suprotno načelu savjesnosti i poštenja ne može se pozivati na pravo koje bi za istog proizlazilo iz samog zakona.

"Predmet spora, predstavlja zahtjev tužitelja radi povrata isplate kunske protuvrijednosti iznosa od 270.984,49 EUR (od 530.000,00 tadašnjih DEM) na temelju neizvršenih obveza preuzetih ugovorom od 4. svibnja 1998. i aneksom istog od 14. kolovoza 1998. Naime, svoj zahtjev tužitelj temelji na tvrdnji da prednik tuženika nije ispoštovao preuzetu obvezu citiranim ugovorom zbog neishođenja brisovnice sa imena A. i V. K. te da tužitelju ne dopušta korištenje sporne kuće, čime je ugovor sklopljen 4. svibnja 1998. raskinut na temelju samoga zakona, uz obvezu na povrat izvršene isplate na ime kupoprodajne cijene koju je tužitelj isplatio predniku tuženika u ukupnom iznosu od 530.000 DEM.

Dakle, tužitelj činjeničnim osnovom postavlja zahtjev za povrat izvršene isplate na ime kupoprodaje cijene osnovom ugovora o kupoprodaji nekretnina označenih kao čest. zem.

5792/1/2, 5793/2 k.o. S. upisani u Z.U. 4733, koji bi bio raskinut temeljem zakona zbog neizvršavanja od strane prednika tuženika preuzetih obveza iz ugovora od 4. svibnja 1998. te aneksa tog ugovora 14. kolovoza 1998.

Naime, činjenični osnov tužbe je od presudnog značaja za individualizaciju tužbenog zahtjeva, pa je u tom kontekstu sud prvog stupnja pravilno osnovanost zahtjeva tužitelja cijenio s aspekta odredaba članka 124., 125. i 126. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/94, 112/99 i 88/01, dalje u tekstu: ZOO), a koji se na konkretni pravni odnos primjenjuje na temelju odredbe članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i 41/08), držeći kako ovisno o tome da li je rok ugovoren kao bitan sastojak ugovora ili ne (članak 125. i 126. ZOO-a), s mogućom posljedicom raskida ugovora po samom zakonu, ovisi i tužiteljevo pravo u ovom postupku.

S pravom sud prvog stupnja osnovom rezultata provedenog dokaznog postupka smatra kako se u konkretnom slučaju radi o ugovoru kad ispunjenje o roku nije bitni sastojak ugovora (odredba članka 126. ZOO), pa se na temelju stanja u spisu ne može smatrati da je sporni ugovor i aneks ugovora zbog neishođenja brisovnice sa imena A. i V. K. raskinut po samom zakonu.

Pravilno sud otklanja i tvrdnje stranaka da ugovor od 4. svibnja 1998. nije ni stupio na snagu kako to tužitelj navodi u naraciji tužbe, a isto tako i tuženik tijekom postupka, jer su stranke izričito dodatkom ugovora od kolovoza 1998. točno navele da ugovor stupa na snagu i time onda obvezuje parnične stranke.

Utoliko je pravilan zaključak suda da bi tužitelju pripadalo pravo zahtijevati raskid ugovora samo na način i iz razloga navedenih u članku 126. ZOO-a, a što on nije učinio, niti je tuženiku dao naknadni rok za ispunjenje ugovora, jer drugačije u postupku nije utvrđeno. S druge pak strane time što je tuženik ishodio brisovnicu sa imena G. Č., a da tužitelj ničim nije osporio navode tuženika da je on utjecao na odugovlačenje ishoda preostalih brisovnica, to da sud nije imao uporišta za zaključivanje da iz držanja prednika tuženika ne bi proizlazilo da tu svoju obvezu neće izvršiti ni u naknadnom roku, pa da bi tužitelj imao pravo na raskid ugovora u smislu odredbe članka 127. ZOO-a, (bez ostavljanja tuženiku naknadnog roka za ispunjenje).

No, imajući u vidu iznesena utvrđenja ovdje je za ukazati na obvezu pridržavanja načela savjesnosti i poštenja sudionika obveznih odnosa u zasnivanju i ostvarivanju prava i obveza, koja obveza je imperativnog karaktera. Člankom 12. ZOO-a propisano je da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja. Dakle, nitko ne može crpiti neko pravo, pa čak i ako ono proizlazi iz zakona, ako je postupao suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

Naime, načelo savjesnosti i poštenja potječe iz rimskog prava u kojem je označavano kao (bona fides) ili dobra vjera, a riječ je o pravnom standardu čiju konkretizaciju vrši upravo sud. (V. M. V. i P. K., Građansko pravo, Zagreb 2009). Iz načela savjesnosti i poštenja, odnosno savjesnog i poštenog postupanja u pravnim odnosima stoga proizlazi i pravno načelo zabrane zlouporabe prava iz članka 13. ZOO-a, pa se nitko ne može pozivati na prava postupanjem suprotno općem načelu savjesnosti i poštenja kao temeljem na kojem počivaju pravni odnosi između stranaka.

Stoga okolnost što je tužitelj u međuvremenu predmetne nekretnina stekao na drugom pravnom osnovu, u utvrđenim okolnostima konkretnog slučaja, ne daje istom ovlaštenje pozivati se na pravo povrata izvršenih isplata temeljem navedenih ugovora sklopljenih između stranaka. Naime, činjenica jest da je tužitelj predmetnu nekretninu stekao dosudom u ovršnom postupku za koju je oslobođen plaćanja kupovnine za tražbinu vjerovnika C. b. No, upravo protivno postignutom dogovoru iz ugovora stranaka, tužitelj je predmetnu tražbinu otkupio i to za iznos od 900.000,00 kuna, što je imajući u vidu kupoprodajnu cijenu od 1.100.000,00 DEM, kao i do tada izvršene isplate od 550.000,00 DEM te za hipoteku A. K. i

V. K. u iznosu od 156.532,00 kuna, nedvojbeno izigravanje ugovornih utanačenja i postupanje protivno načelu savjesnosti i poštenja. Naime, načelo savjesnosti i poštenja potječe iz rimskog prava u kojem je označavano kao (bona fides) ili dobra vjera, a riječ je o pravnom standardu čiju konkretizaciju vrši upravo sud. (V. M. V. i P. K., Građansko pravo, Zagreb 2009). Iz načela savjesnosti i poštenja, odnosno savjesnog i poštenog postupanja u pravnim odnosima stoga proizlazi i pravno načelo zabrane zlouporabe prava iz članka 13. ZOO-a, pa se nitko ne može pozivati na prava postupanjem suprotno općem načelu savjesnosti i poštenja kao temeljem na kojem počivaju pravni odnosi između stranaka."

Županijski sud u Splitu, GŽ-543/2019-2 od 5. rujna 2019.

18

121.81

OBVEZNO PRAVO > VRSTE OBVEZA > NOVČANE OBVEZE > ZATEZNE KAMATE > STOPA ZATEZNIH KAMATA

*Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)*

Članak 12.a

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 29. stavak 2.

U konkretnom slučaju ovrhovoditelj – osoba javnog prava je vjerovnik iz ugovornog odnosa, a ne dužnik i stoga se na njega u pogledu stope zakonske zatezne kamate ne primjenjuje članak 12.a Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, već opći propis odnosno odredba članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima.

"Ovršenik osnovano prigovora postavljenoj stopi zakonske zatezne kamate koja nije određena sukladno članku 29. Zakona o obveznim odnosima već nezakonito prema odredbama članka 12.a Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Naime, stopa zakonskih kamata iz članka 12.a Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13) kao *lex specialis* primjenjuje se u slučajevima kašnjenja s plaćanjem u poslovnim transakcijama između poduzetnika i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze. Osobama javnog prava u smislu tog zakona smatraju se javni naručitelji kako su uređeni propisima o javnoj nabavi, osim trgovačkih društava koja odgovaraju definiciji poduzetnika

U konkretnom slučaju, ovrhovoditelj – osoba javnog prava je vjerovnik iz ugovornog odnosa, a ne dužnik i stoga se na njega ne primjenjuje citirana odredba već opći propis, odnosno odredba članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)."

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-270/2019-2 od 15. srpnja 2019.

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZE > ZASTARA > OPĆENITO > KADA ZASTARIJEVANJE POČINJE TEĆI

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78715 i 29/18)*

Članak 225.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)*

Članak 33.

Pravo vlasnika na naknadu vrijednosti nekretnine na kojoj je izgrađena cesta zastarijeva od trenutka kada je došlo do ustaljene opće uporabe predmetne nekretnine u svojstvu ceste, jer od tog trenutka prestaje mogućnost vlasnika zahtijevati predaju dijela svoje nekretnne.

"U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- kako su tužitelji pod 1. i 3. M. O. i M. K. uknjiženi kao suvlasnici nekretnina upisanih u z.u. 21303 k.o. S. za 1/24 i 2/144 dijela cjeline,
- kako su tužitelji 2. i 4. K. B. i L. L. uknjiženi kao suvlasnici predmetnih nekretnina za 2/24 i 4/144 dijela cjeline,
- kako su tužitelji 5. i 6. E. P. i S. Č. uknjiženi kao suvlasnici predmetnih nekretnina za 2/24 i 6/144 dijela cjeline,
- kako bi nekretnina označena kao čest. zem. 3459/8 z.u. 21303 k.o. S. bila u naravi dio zemljišta sa istočne strane ulice ... – neizgrađeno zemljište,
- kako bi nekretnina označena kao čest. zem. 3459/9 površine 69 m² u naravi bila dio asfaltirane ulice ...,
- kako bi nekretnina označena kao čest. zem. 3459/19 z.u. 21303 k.o. S. površine 318 m² bila dio asfaltirane ulice ...,
- kako bi nekretnina označena kao čest. zem. 3459/20 z.u. 21303 površine 82 m² bila dio asfaltirane ulice ...,
- kako se radi o nerazvrstanoj cesti,
- kako cesta nema uporabnu dozvolu, pa da je stoga ista nastala stupanjem na snagu Zakonu o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14, dalje u tekstu: ZC), te da stoga od dana stupnja na snagu Zakona o cestama (29. srpnja 2011.) tužitelji ne mogu tražiti predaju u posjed, već naknadu u smislu odredbe članka 33. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV), pa kako je tužba podnesena 26. srpnja 2016. to je protekao opći zastarni rok od pet godina u smislu odredbe članka 225. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78715 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO).

Iako se ovaj sud slaže s prvostupanjskim sudom da izdavanje lokacijske dozvole ne određuje tijek zastarnog roka, ovaj sud ne prihvaća zaključak prvostupanjskog suda da do tada postojeća cesta tek postaje javno dobro (u vlasništvu jedinice lokalne samouprave) stupanjem

na snagu ZC-a, odnosno da u ovom konkretnom slučaju zastarni rok teče od dana stupanja na snagu ZC-a.

Prvostupanjski sud isparavno je zaključio kako ga odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske od 7. veljače 2017. ("Narodne novine", broj 23/17) obvezuje u smislu odredbe članka 37. Ustavnog zakona u Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99, 29/02 i 49/02), ali po pravnom shvaćanju ovog suda prvostupanjski sud pogrešno tumači i primjenjuje citiranu odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Naime, citiranom odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske odbijeni su prijedlozi za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredaba članaka 124., 131., 132. i 133. ZC-a i to prije svega smatrajući kako pravna narav osporenih odredaba ZC-a i njihovi učinci nisu doista takvi kakvu smatraju predlagatelji.

Tako je Ustavni sud Republike Hrvatske zaključio da je cjelokupno zakonodavno uređenje pravnog statusa cesta u Republici Hrvatskoj od 1990. do danas takvo da:

- u razdoblju od 1990. do 2009. potpuno isključuje pravo vlasništva,
- u razdoblju od 2009. do 2011. ostaje isključeno pravo vlasništva svih subjekata izuzev države, što znači da Republika Hrvatska na temelju samog zakona, stječe pravo vlasništva,
- u razdoblju nakon stupnja na snagu ZC-a ostaje isključeno pravo vlasništva subjekata izuzev države, s time da osim države pravo vlasništva na dijelu cesta mogu, na temelju samog zakona, steći i jedinice lokalne samouprave.

Tako Ustavni sud Republike Hrvatske izričito navodi da stjecanje prava vlasništva javnopravnih subjekata na nekretninama koje su u naravi ceste (to jest javna cesta u općoj uporabi i kao takva, dobro od interesa za Republiku Hrvatsku) te, s druge strane, gubitak prava vlasništva privatno pravnih subjekata (fizičkih ili pravnih osoba) na nekretninama na kojima se te ceste nalaze nastupili su znatno prije stupanja na snagu ZC-a.

Ustavni sud, nadalje, smatra kako zakonske odredbe ZC-a same po sebi nemaju utjecaja na nastanak ili prestanak vlasničkih prava, već se njihov sadržaj i svrha iscrpljuju u normiranju pravno-tehničkih radnji i postupaka potrebnih za katastarsko i zemljišnoknjižno evidentiranje stvarnog stanja nekretnina koje su u naravi ceste, kako bi se postigla usklađenost faktičnog i knjižnog stanja tih nekretnina.

Stoga, Ustavni sud konačno zaključuje da se zakonska, konvencijska i ustavnopravna zaštita prava vlasništva odnosi u načelu na onu vrstu odnosa vlasnika prema objektu svojeg vlasništva koju je moguće označiti kao "mirno uživanje".

Stoga evidentna gradnja ceste na određenoj nekretnini tijekom izvjesnog vremena, ili njezina evidentna ustaljena opća uporaba u svojstvu ceste, po prirodi stvari isključuje mogućnost istodobnog "mirnog uživanja" vlasništva nekretnine.

Stoga, kao je to i prvostupanjski sud istaknuo u svojoj presudi s obzirom na vezanost odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske u smislu odredbe članka 31. Ustavnog zakona o ustavnom sudu Republike Hrvatske, to je u ovom konkretnom slučaju izostalo utvrđenje kada je zaista cesta izgrađena, odnosno kada je došlo do ustaljene opće uporabe u svojstvu ceste, jer bi od tog trenutka cijeneći citiranu odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske prestala mogućnost tužiteljima kao suvlasnicima da traže u predaju posjed dijela svoje nekretnine.

Prema ustaljenoj sudskoj praksi upravo od onoga trenutka kada se ne može s uspjehom tražiti predaja u posjed nastupa zastarni rok traženja naknade u smislu odredbe članka 33. ZV-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-762/2019-3 od 19. rujna 2019.

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE UZROKOVANE KAZNENIM DJELOM

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)

Članak 377.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, i 125/11)

Članak 376. stavak 1.

Pravilno sud prvog stupnja zaključuje kako okolnost da su osobe, za koje tužitelji tvrde da su omogućile usmrćivanje pokojnog B. R., bile pravomoćno oslobođene od optužbe i to, prema navodima tužitelja, zbog propusta državnog odvjetnika ne predstavlja procesnu smetnju ili okolnost zbog koje bi parnični sud bio ovlašten ispitati je li šteta učinjena radnjama koje čine biće kaznenog djela.

"Na temelju tako utvrđenih odlučnih činjenica prvostupanjski sud je zaključio da tužbeni zahtjevi tužitelja u odnosu na potraživanje naknade materijalne štete s naslov troškova pogreba i nematerijalne štete s naslova duševnih boli zbog smrti bliske osobe, nisu osnovani, jer je nastupila zastara potraživanja naknade štete, temeljem članka 376. stavka 1. ZOO-a. Pritom, prvostupanjski sud zaključuje da nema osnova za primjenu članka 377. ZOO-a u smislu koje odredbe zastara prava potraživanja naknade štete uzrokovane kaznenim djelom zastarijeva kad istekne vrijeme određeno za zastaru kaznenog gonjenja.

Ovaj drugostupanjski sud u cijelosti prihvaća zaključak prvostupanjskog suda u pogledu osnovanosti prigovora zastare, odnosno da je nastupila zastara potraživanja naknade štete tužitelja temeljem odredbe članka 376. stavka 1. ZOO-a i da nema mjesta primjeni produljenog roku zastare, kao kod počinjenja kaznenog djela u smislu odredbe članka 377. ZOO-a, jer za primjenu te odredbe potrebno je da je zbog počinjenog kaznenog djela proveden kazneni postupak i donesena osuđujuća presuda protiv odgovorne osobe a što u konkretnim okolnostima nije slučaj.

Osim toga, kod svega naprijed izloženog, i po stavu ovog suda ovdje se ne radi o pretpostavkama kada je prvostupanjski sud mogao odlučiti o postojanju kaznenog djela kao prethodnom pitanju jer prema pravnom shvaćanju ovog suda za to moraju postojati procesne zapreke za vođenje kaznenog postupka.

Samo iznimno parnični je sud ovlašten utvrditi je li šteta uzrokovana kaznenim djelom i to samo ako su postojale određene procesne smetnje zbog kojih se nije moglo protiv počinitelja provesti kazneni postupak (tako i VSRH u presudi broj Rev-753/10, Rev-53/12, Rev 853/12.).

Tako pravilno sud prvog stupnja zaključuje kako okolnost da su osobe, za koje tužitelji tvrde da su omogućile usmrćivanje pokojnog B. R., bile pravomoćno oslobođene od optužbe i to, prema navodima tužitelja, zbog propusta državnog odvjetnika ne predstavlja procesnu smetnju ili okolnost zbog koje bi parnični sud bio ovlašten ispitati je li šteta učinjena radnjama koje čine biće kaznenog djela.

S obzirom na sve naprijed izloženo, pravilno sud prvog stupnja nije prihvatio tvrdnje tužitelja da bi štetni događaj bio posljedica počinjenog kaznenog djela ratnog zločina, jer se počinjenje kaznenog djela ratnog zločina dokazuje pravomoćnom sudskom presudom, koje u konkretnom slučaju nema (tako i VSRH u presudi broj Rev 1878/13 i presudi Rev 853/12-3 od 20. svibnja 2014.), pa suprotna izlaganja u žalbi nisu od značaja."

Županijski sud u Splitu, Gž-1207/2019-2 od 24. listopada 2019.

21

161.61

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > SKLAPANJE UGOVORA > OBLIK UGOVORA > NEOBVEZATNOST OBLIKA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 286. stavak 1.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)*

Članak 116. stavak 1.

U obveznom pravu po pravilu vrijedi načelo neformalnosti, tj. za sklapanje ugovora nije propisan određen oblik, osim ako je zakonom drukčije određeno (članak 286. stavak 1. ZOO-a), pa kada za ugovore o kupoprodaji pokretnina pisana forma nije zakonom propisana, onda je usmena pogodba između stranaka pravovaljana, ukoliko su ugovoreni i svi ostali bitni sastojci kupoprodajne pogodbe.

"Nadalje, pravilno prvostupanjski sud cijeni da tužitelj ne može zahtijevati ni povrat kontejnera od prvotuženika, jer se ne radi o njegovim stvarima, pa je ispravno takav zahtjev odbijen kao neosnovan.

Glede žalbenih navoda s tim u vezi treba reći kako u obveznom pravu po pravilu vrijedi načelo neformalnosti, tj. za sklapanje ugovora nije propisan određen oblik, osim ako je zakonom drukčije određeno (članak 286. stavak 1. ZOO-a), pa kada za ugovore o kupoprodaji pokretnina pisana forma nije zakonom propisana, onda je usmena pogodba između stranaka pravovaljana, ukoliko su ugovoreni i svi ostali bitni sastojci kupoprodajne pogodbe.

Prema odredbi članka 116. stavka 1. ZV-a vlasništvo pokretnine stječe se predajom te stvari stjecatelju u samostalan posjed na temelju valjano očitovane volje dotadašnjeg vlasnika usmjerene na to da njegovo vlasništvo prijeđe na stjecatelja, pa kako su kontejneri predani prvotuženiku u samostalan posjed na temelju valjanog pravnog posla, to je isti stekao njihovo vlasništvo."

Županijski sud u Splitu, Gž-752/2019-2 od 19. rujna 2019.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > NEVALJANOST UGOVORA > NIŠTETNI UGOVORI

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)*

Članak 103. stavak 1. i 2.

*Zakon o bankama
(NN 84/02 i 141/06)*

Članak 51. stavak 1.

*Ugovor o financiranju Europske unije
(Službeni list Europske unije C-202)*

Članak 56.

Uredba (EU) broj 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

Članak 24. točka 1. prvi podstavak

Sporazum o osiguranju novčane tražbine iz ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjem nije ništav unatoč izostanku odobrenja Hrvatske narodne banke za rad.

"Tužitelji u ovom postupku traži utvrđenje ništavim sporazumu o osiguranju novčane tražbine od 29. travnja 2004., kojeg su sklopili tuženikov prednik u svojstvu vjerovnika te tužitelji u svojstvu dužnika, kao i da se briše pravo zalog na nekretnini tužitelja 1.

U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- kako je sporazum od 29. travnja 2004. solemniziran po javnom bilježniku u Poreču T. F.,

- kako je sporazum utemeljen na ugovoru o kreditu s otplaćivanjem (jednokratni kredit br. 724468),

- kako je ugovor sklopljen u Austriji jer tuženik kao kreditor ima sjedište u Austriji a imao ga je i u trenutku kada je dao ponudu za kredit,

- kako zaista tuženik nije imao odobrenje za rad od strane Hrvatske narodne banke.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je zaključio da sporazum o osiguranju nije ništav, kao niti ugovor o kreditu, jer niti Zakon o bankama ("Narodne novine", broj 84/02 i 141/06), a niti Zakon o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01, dalje u tekstu: ZOO/91), a koji su se primjenjivali u vrijeme kada su zaključeni ugovor o kreditu i sporazum (29. travnja 2004) nisu predviđjeli ništetnost takvih ugovora.

Kasnije važeći Zakon o izmjenama i dopunama o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15) predvidio je ništetnost ugovora o kreditu koji je sklopio vjerovnik koji nema odobrenje Hrvatske narodne banke, no taj zakon je stupio na snagu 30. rujna 2015., i njime nije predviđena retroaktivna primjena njegovih odredbi, dok Zakon o ništetnosti

ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenim u RH s neovlaštenim vjerovnikom dalje Zakon o ništetnosti ("Narodne novine", broj 72/17) ne može se primijeniti niti na ugovor, a niti na sporazum, jer se radi o pravnim poslovima koji su zaključeni na teritoriju Republike Austrije.

Stoga je prvostupanjski sud odbio u cijelosti tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Utvrđenje prvostupanjskog suda u cijelosti kao pravilno prihvaća i ovaj sud.

Dodatno valja ukazati tužitelju, a i prvostupanjskom sudu, kako se sud Europske unije očitovao u predmetu C-630/17 (Anica Milivojević protiv Raiffeisen bank ST. Stefan-Jagerberg –EGEN), a po kojem članak 56. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu: UFEU- službeni list Europske unije C-202) treba tumačiti na način da mu se protivi propis države članice učinak kojeg je među ostalim to, da su ugovori o kreditu i na njima utemeljeni pravni poslovi sklopljeni na državnom području te države članice između dužnika i vjerovnika s poslovnim nastanom u drugoj državi članici koji ne raspolažu odobrenjem koje je nadležna tijela prve države članice izdaju za obavljanje njihove djelatnosti na njezinom državnom području ništetni od dana svojeg sklapanja čak i ako su bili sklopljeni prije stupanja na snagu navedenog propisa.

Stoga, a cijeneći i činjenicu da je sud Europske unije u istom predmetu zaključio da članak 24. točka 1. prvi podstavak Uredbe broj 1215/2012 treba tumačiti na način da postupak radi brisanja hipoteke na nekretnini zemljišnih knjiga predstavlja postupak čiji su predmet stvarna prava na nekretninama u smislu te odredbe, ali da tim pojmom nije obuhvaćen postupak radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu i založene izjave koja je sastavljena po javnom bilježniku kao hipotekarno osiguranje tražbine nastale iz tog ugovora, valja cijeliti da je ispravno prvostupanjski sud zaključio kako sporazum o osiguranju nije ništav, neovisno o tome što tuženik nije imao odobrenje Hrvatske narodne banke za rad."

Županijski sud u Splitu, Gž-1171/2019-2 od 30. svibnja 2019.

23

166.35

*OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > UČINCI
DVOSTRANO OBVEZNIH > RASKID UGOVORA ZBOG NEISPUNJENJA > JEDNOSTRANI
RASKID*

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 360.

Članak 369.

*Zakon o općem upravnom postupku
(NN 47/09)*

U Ugovorima o stipendiranju nije ugovorena mogućnost i uvjeti pod kojima bi se takvi ugovori mogli jednostrano raskinuti, pa se isti jednostrano mogu raskinuti samo na načine propisane odredbama ZOO-a, odnosno u slučaju kad druga strana ne ispuni svoju obvezu (članak 360. ZOO-a) i u slučaju promijenjenih okolnosti (članak 369. ZOO-a).

"Neosnovano tuženica u žalbi ponavlja navode koje je isticala i tijekom postupka, da je Odluka o dodjeli stipendija donesena u formi općeg akta, radi čega ne mora sadržavati obrazloženje, te da je radi toga istu bilo moguće poništiti samo u cijelosti, a ne djelomično, na temelju Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09, dalje u tekstu: ZUP), kao i navode da je zbog navedenog i Odluka o poništenju Odluke o dodjeli stipendija bila donesena u formi općeg akta i nije morala biti obrazložena, a da su time raskinuti svi ugovori o stipendiranju.

To stoga što u Ugovorima o stipendiranju nije ugovorena mogućnost i uvjeti pod kojima bi se takvi ugovori mogli jednostrano raskinuti, pa se isti jednostrano mogu raskinuti samo na načine propisane odredbama ZOO-a, odnosno u slučaju kad druga strana ne ispuni svoju obvezu (članak 360. ZOO-a) i u slučaju promijenjenih okolnosti (članak 369. ZOO-a).

Samim tim što je donesena Odluka o poništenju Odluke o dodjeli stipendija od 16. siječnja 2014., tuženica nije bila ovlaštena jednostrano raskinuti ugovore, već je mogla sukladno odredbi članka 369. ZOO-a zahtijevati da se ugovori o stipendijama izmijene ili raskinu, s tim da bi o tome sud trebao donijeti konstitutivnu odluku."

Županijski sud u Splitu, Gž-953/2019-2 od 21. kolovoza 2019.

24

182.202

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O UPORABI I KORIŠTENJU STVARI > UGOVOR O ZAKUPU > OPĆENITO > PRIMJENA POSEBNIH PROPISA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)*

Članak 103. stavak 1.

*Zakon o zakupu poslovnog prostora
(NN 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09)*

Članak 4. stavak 1.

Ugovor o zakupu poslovnog prostora sklopljen u usmenom obliku ne proizvodi valjane pravne učinke, pa nema osnove za potraživanja isplate zakupnine temeljem istog.

"Predmet spora i u ovom stadiju postupka je zahtjev tužiteljice na isplatu iznosa zakupnine za poslovni prostor u zgradi koja je označena kao čest. zgr. 201 Z.U. 92 k.o. H. u razdoblju od mjeseca prosinca 2004. pa do mjeseca ožujka 2005.

Prvostupanjski sud je u bitnom smatrao kako su stranke u usmenom obliku sklopile ugovor o zakupu poslovnog prostora, da su ugovorile zakupninu u mjesečnim iznosima od po 200,00 EUR-a te da tuženici u predmetnom razdoblju nisu tu zakupninu tužiteljici platili te je tužbeni zahtjev djelomično prihvaćen i tuženici obvezani isplatiti na ime zakupnine spomenute novčane iznose, dok je za više zatražene iznose po osnovi zakupnine tužbeni zahtjev odbijen kao neosnovan.

Navedena činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda u bitnom imaju osnovu u sadržaju dokaza provedenih u postupku, a koje dokaze je sud prvog stupnja ispravno cijenio u skladu s odredbom članka 8. ZPP-a i o čemu prvostupanjska presuda sadrži valjane i jasne razloge, a koje prihvaća i ovaj drugostupanjski sud. Međutim, na pravilno i potpuno utvrđeno

činjenično stanje prvostupanjski sud pogriješno je primijenio materijalno pravo kada je tužbeni zahtjev na isplatu zakupnine prihvatio.

Iz odredbe članka 103. stavka 1. ranije važećeg Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje u tekstu: ZOO/91) proizlazi da je ništav ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu sankciju ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Navedene zakonske odredbe primjenjuju se u konkretnom slučaju temeljem članka 1163. važećeg Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO/05).

Člankom 4. stavkom 1. Zakona o Zakupu poslovnog prostora („Narodne novine“, broj 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09, dalje u tekstu: Zakon o zakupu) propisano je slijedeće:

(1) Zakup poslovnoga prostora zasniva se ugovorom o zakupu.

(2) Ugovor o zakupu poslovnoga prostora sklapa se u pisanom obliku.

(3) Ugovor o zakupu sklopljen protivno odredbi stavka 2. ovoga članka ništav je.

Dakle, iz citiranih zakonskih odredaba proizlazi da ugovor o zakupu koji nije sklopljen u pisanom obliku predstavlja ništavi pravni posao u smislu članka 103. stavka 1. ZOO/91, a ništavi pravni posao ima posljedice koje su propisane člankom 104. ZOO/91 jer ne proizvodi pravne učinke, već je svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj ono što je primila temeljem takvog ugovora.

U konkretnom slučaju nedvojbeno je utvrđeno da stranke nisu sklopile ugovor o zakupu poslovnog prostora u pisanom obliku, a tužiteljica u ovom postupku nedvojbeno i jasno potražuje isplatu zakupnine i to temeljem ugovora o zakupu za kojeg tvrdi da je sklopljen u usmenom obliku. U takvom stanju stvari sud je vezan činjeničnim navodima na kojima tužiteljica temelji svoj zahtjev pa se zahtjev za isplatu zakupnine ukazuje neosnovanim jer se radi o potraživanju isplate po osnovi ništavog pravnog posla. Stoga je pogriješno stajalište prvostupanjskog suda kako tužiteljici pripada pravo potraživati isplatu zakupnine temeljem ugovora o zakupu sklopljenom u usmenom obliku, s obzirom da su stranke taj ugovor izvršavale u pretežnom dijelu budući da, kako je već navedeno, ništavi pravni posao ne proizvodi pravne učinke te nije moguće s uspjehom u ovom parničnom postupku zahtijevati isplatu koja bi predstavljala ispunjenje obveze iz takvog ugovora. Tužiteljica u ovom postupku ne potražuje isplatu po nekoj drugoj osnovi, odnosno ne iznosi činjenične navode prema kojima bi se moglo zaključiti da bi se radilo o bilo kojem drugom potraživanju, osim potraživanja po osnovi zakupnine pa sud nije ovlašten niti odlučivati o osnovanosti nekog drugog možebitnog potraživanja."

Županijski sud u Splitu, Gž-387/2016-2 od 1. rujna 2017.

25

191.177.2

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA > ŠTETA KOJU UZROKUJE DIVLJAČ

Zakon o lovstvu

(NN 140/05, 75/09, 14/14, 21/16, 41/16, 67/16 i 61/17)

Članak 83. stavak 1. i 2.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 1063.-1067.

Lovoovlaštenik lovišta odgovoran je za štetu koju prouzroči divljač po načelu objektivne odgovornosti, a ne po načelu krivnje.

"Predmet spora je zahtjev za naknadu štete na nasadima jabuka i jagoda zasađenim na nekretninama tužitelja označenim kao čk. br. 1052/1 i čk. br. 1053/5 upisanim u zk.ul. 2661 k.o. G. J. i to u sezoni 2015/2016., koju štetu tužitelj potražuje u ukupnom iznosu od 49.940,00 kuna.

Navedena je šteta prema navodima tužitelja prouzročila srneća i zečja divljač tužitelja hraneći se sadnicama jabuka i jagoda zasađenim na zemljištu tužitelja.

S obzirom na navedena činjenična utvrđenja, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je tuženik odgovoran tužitelju naknaditi štetu na nasadima jabuka u iznosu od 40.691,00 kunu.

Naime, odgovornost tuženika za štetu temelji se na odredbi članka 83. stavka 1. i 2. Zakona o lovištu ("Narodne novine", broj 140/05, 75/09, 14/14, 21/16, 41/16, 67/16 i 61/17) i općim propisima obveznog prava, odnosno odredbama članka 1063.-1067. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO).

Prema odredbi članka 83. stavka 1. Zakona o lovstvu za štetu koju počini divljač u lovištu odgovoran je lovoovlaštenik lovišta u kojem ta divljač stalno živi, pod uvjetom da je oštećeni poduzeo propisane mjere za sprječavanje štete od divljači, koje je u smislu ovoga Zakona bio obvezatan poduzeti. Sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka smatra se da divljač stalno živi u lovištu u kojem je počinjena šteta, ako lovoovlaštenik u tom lovištu ne dokaže protivno.

Iz navedenih odredbi proizlazi da je tuženik odgovoran za štetu koju prouzroči divljač po načelu objektivne odgovornosti, a ne po načelu krivnje (tako i Ustavni sud RH u odlukama broj: U-I-2813/2014 od 3. lipnja 2016. i broj: U-I-6264/2014 od 4. ožujka 2015.)."

Županijski sud u Splitu, Gž-601/2019-5 od 13. svibnja 2019.

26

191.18

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST DRŽAVE

Uredba za provedbu carinskog zakona

Članak 512. stavak 1.

To što je H. a. u smislu članka 512. stavka 1. Uredbe za provedbu carinskog zakona dužan osigurati smještaj vozila koja su oduzela druga državna tijela (sudovi, policija, inspeksijski organi) ne otklanja odgovornost države za sva oštećenja na vozilu zbog neadekvatnog smještaja odnosno oštećanja nastala za vrijeme smještaja sukladno nalogu Carine pa utoliko ne stoji prigovor tužene o promašenoj pasivnoj legitimaciji za potraživanja tužitelja za ovaj vid nastale štete.

"Drugo je pitanje odgovornosti tužene za nastalu štetu prilikom pohrane predmetnog vozila u prostoru AK B. oduzetog od tužitelja dana 9. listopada 2012. temeljem rješenja Ministarstva financija, Carinske uprave.

Naime, to što je H. a. u smislu članka 512. stavka 1. Uredbe za provedbu carinskog zakona dužan osigurati smještaj vozila koja su oduzela druga državna tijela (sudovi, policija, inspeksijski organi) ne otklanja odgovornost države za sva oštećenja na vozilu zbog neadekvatnog smještaja odnosno oštećenja nastala za vrijeme smještaja sukladno nalogu Carine pa utoliko ne stoji prigovor tužene o promašenoj pasivnoj legitimaciji za potraživanja tužitelja za ovaj vid nastale štete."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1180/2017-2 od 17. lipnja 2019.

27

191.201.322

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > NAKNADA U OBLIKU NOVČANE RENTE > PLAĆANJE MJESEČNO UNAPRIJED

*Zakon o porezu na dohodak
(NN 115/16)*

Članak 9. stavak 1. točka 7.

*Zakon o porezu na dohodak
(NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/01, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14 i 136/15)*

Članak 10. točka 7.

*Pravilnik o porezu na dohodak
(NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i 137/15)*

Naknada štete zbog izgubljene zarade dosuđena u vidu rente u mjesečnim iznosima koji će se isplaćivati i ubuduće predstavljati dohodak na koji se plaća porez.

"Prvostupanjski sud je prihvatio tužbeni zahtjev jer je zaključio kako bi se tuženik dva puta naplatio po presudi broj P-445/11 a koji predmet je vođen pred Općinskim sudom u Županji, i to zato što je unatoč činjenici da mu je tužitelj isplaćivao dužne iznose zatražio i izravnu naplatu putem FINE, smatrajući kako iznosi dosuđeni na ime naknade štete s osnove mjesečnih iznosa rente od po 1.126,33 kune su neto iznosi, te da je tužitelj bez razloga uskratio dužne doprinose, odnosno sustegao porez na dohodak smatrajući iznos rente bruto iznosom.

Prvostupanjski sud je zaključio kako su zaista iznosi na ime naknade štete u vidu mjesečne rente zbog izgubljene zarade iznosi koji su određeni bruto u smislu odredbe članka 433.a ZPP-a, te da je stoga tužitelj bio u obvezi uskratiti na dosuđene iznose mjesečne rente dužne poreze.

Zaključak prvostupanjskog suda je pravilan.

U vrijeme kada je donesena presuda po kojoj je tužitelj u obvezi tuženiku isplaćivati mjesečnu rentu na snazi je bio Zakon o porezu na dohodak (dalje: Zakon o porezu/04 - "Narodne novine" broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/01, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14 i 136/15), koji je u članku 10. točki 7. propisivao kako se porez na dohodak ne plaća na naknade štete zbog posljedica nesreće na radu prema odluci suda ili nagodbi u tijeku sudskog postupka, ako je naknada određena u jednokratnom iznosu.

Gotovo identično ovako propisuje tada važeća odredba članka 9. stavka 1. točke 7. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 115/16).

Po oba citirana zakona porezni obveznik je fizička osoba, a jasno je "argumentum acontrario" kako naknada štete zbog posljedica nesreće na radu ako nije određena u jednokratnom iznosu jest primitak na koji se plaća porez na dohodak.

Tako je i ranije važećim Pravilnikom o porezu na dohodak (Pravilnik/05 - "Narodne novine" broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i 137/15) a i sada važećim Pravilnikom o porezu na dohodak ("Narodne novine", broj 10/07) propisano kako naknada štete iz članka 10. točka 7. Zakona o porezu/04, odnosno naknada štete iz odredbe članka 9. stavka 1. točke 7. Zakona o porezu na dohodak a koja je određena u jednokratnom iznosu i zbog nemogućnosti jednokratne isplate se isplaćuje u obrocima, a najviše do 12 obroka u poreznom razdoblju u kojem je donesena sudska odluka ili je postignuta nagodba u tijeku sudskog postupka ili u idućem poreznom razdoblju nakon što je donesena sudska odluka ili postignuta nagodba u tijeku sudskog postupka ne smatra se primitkom na koji se plaća porez na dohodak, pa je slijedom navedenog potpuno jasno kako je odšteta koja je dosuđena na ime izgubljene zarade određena u vidu rente, dakle u mjesečnim iznosima koji će se isplaćivati i ubuduće predstavlja dohodak na koji se plaća porez, te je stoga u cijelosti ispravno prvostupanjski sud zaključio, a primjenjujući i odredbu članka 433a. ZPP-a, kako je dosuđena renta koju tužitelj treba plaćati tuženiku u bruto iznosu.

Ako je zaista tužitelj isplatio tuženiku u cijelosti sve po pravomoćnoj presudi, a zatim se tuženik ponovno naplatio jasno je da je došlo do stjecanja bez osnove, te nema govora o nekakvoj sudskoj praksi na koju se poziva u žalbi tuženik da se u takvoj situaciji ne bi mogla tražiti isplata s osnove stečenog bez osnove, kao što niti samo određivanje paricijskog roka te eventualno označavanje (signifikatura) parničnog predmeta iz kojeg potječe ovršna isprava na temelju koje je tužitelj u obvezi plaćati tuženiku rentu ne znači da se ne bi radilo o radnom sporu.

Stoga je prvostupanjski sud ispravno zaključio da je tužitelj po sili zakona morao ustegnuti dužne poreze na dosuđeni iznos rente."

Županijski sud u Splitu, Gž-1520/2018-2 od 25. rujna 2018.

28

191.201.332.3

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > POJEDINI SLUČAJEVI NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE > U SLUČAJU SMRTI > U SLUČAJU TJELESNE POVREDE ILI NARUŠENJA ZDAVLJA > IZGUBLJENA ZARADA ZBOG NESPOSOBNOSTI ZA RAD

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)*

Članak 195.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 12. stavak 1.

Sud je vezan za pravomoćno rješenje nadležnog upravnog tijela o razlozima gubitka radne sposobnosti radnika, a u parničnom postupku se utvrđuje prevladavajući uzrok koji je doveo do njegove radne nesposobnosti.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete zbog izgubljene zarade, a koja da se iskazuje u razlici između plaće koju bi tužitelj primao da radi kod tuženika i invalidske mirovine.

U postupku je nedvojbeno utvrđeno da je rješenjem Zavoda, Područna služba u S. Klasa: UP/I-141-02-06-01, Ur. broj: 341-18-05/3-06-57012 od 20. veljače 2007. tužitelju priznato pravo na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti i to zbog ozljede na radu u omjeru od 30%, profesionalne bolesti u omjeru od 20%, te zbog bolesti koje nisu u svezi sa posljedicama ozljeđivanja tužitelja kod tuženika u omjeru od 50%.

U slučaju kada je prema rješenju HZMO-a o umirovljenju tužitelj gubitak radne sposobnosti uvjetovan dijelom bolešću, a dijelom ozljedom na radu odnosno profesionalnom bolešću, poslodavac odgovara radniku za štetu zbog gubitka primanja uzrokovanih odlaskom u invalidsku mirovinu u dijelu u kojem je razlog umirovljenja upravo ozljeda na radu odnosno profesionalna bolest.

Naime, prema pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a kojeg u cijelosti akceptira i ovaj sud, izraženom u odluci pod poslovnim brojem Revr-1047/12 od 21. rujna 2016. u slučajevima kada je uzrok nesposobnosti za rad dijelom ozljeda na radu ili profesionalna bolest, a dijelom bolest samog radnika, potrebno je utvrditi prevladavajući uzrok koji je doveo do radne nesposobnosti, te u tom smislu sud je vezan shodno članku 12. stavak 1. ZPP-a za pravomoćno i konačno rješenje nadležnog upravnog tijela (Revr 1172/16-2 od 24. travnja 2018., Revx-1219/15-2 od 2. veljače 2016.).

Dakle, poslodavac odgovara radniku za štetu zbog gubitka primanja uzrokovanih odlaskom u invalidsku mirovinu u dijelu u kojem je razlog umirovljenja ozljeda na radu odnosno profesionalna bolest samo u slučaju ako su isti bili prevladavajući i time pravno relevantni uzrok umirovljenja.

U postupku je nedvojbeno utvrđeno kako je prevladavajući uzrok odnosno neposredni razlog koji je doveo do tužiteljevog odlaska u invalidsku mirovinu upravo zadobivena ozljeda u predmetnoj radnoj nesreći, odnosno profesionalno oboljenje, te posljedice proizašle iz navedenog, dok tužiteljeve druge bolesti, koje nisu u svezi s tom radnom nesrećom, ne predstavljaju pravno relevantni uzrok umirovljenja odnosno nisu bile neposredni razlog njegovog odlaska u invalidsku mirovinu.

Budući je poslodavac odgovaran radniku za štetu zbog gubitka primanja uzrokovanih odlaskom u invalidsku mirovinu u dijelu u kojem je razlog umirovljenja ozljeda na radu u slučaju kada je profesionalna bolest bila prevladavajuća i time pravno relevantni uzrok umirovljenja, te je sud vezan pravomoćnim rješenjem Zavoda Klasa: UP/I-141-02-06-01, Ur. broj: 341-18-05/3-06-57012 od 20. veljače 2007. u odnosu na utvrđenje razloga nastupanja gubitka radne sposobnosti tužitelja, a kojim je tužitelju priznato pravo na invalidsku mirovinu u omjeru od 50% zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, dok se ne može ispitivati pravilnost pravomoćne odluke donesene u upravnom postupku niti odlučivati o sadržaju tog

rješenja kao o prethodnom pitanju sukladno članku 12. stavku 1. ZPP-a, tada u utvrđenom omjeru od 50% tuženik kao poslodavac odgovara tužitelju za pretrpljenu štetu u vidu izgubljene zarade."

Županijski sud u Splitu, GŽ-945/2017-3 od 29. kolovoza 2019

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

29

412.232

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > ZASTUPANJE DJETETA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 240. stavak 1. točka 2.
Članak 360. stavak 1., 2. i 3.

*Konvencija o pravima djeteta koja je usvojena 20. studenoga 1989. godine, a koja je u pravni poredak Republike Hrvatske preuzeta na temelju notifikacije o sukcesiji
(Službeni list SFRJ, broj 15/90, NN, MU 12/93 i 20/97)*

Članak 12. stavak 1. i 2.

Sud je dužan u postupku u kojem se odlučuje o roditeljskoj skrbi, odnosno pojedinom sadržaju roditeljske skrbi i osobnim odnosima s djetetom, maloljetnom djetetu postaviti posebnog skrbnika, u protivnom čini bitnu povredu postupka iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a.

"Prvostupanjskim je rješenjem odlučeno:

„1. Mlt. L. V., rođen 31. kolovoza 2010., iz V., OIB: ... i mlt. L. V., rođena ..., iz V., OIB: ..., povjeravaju se na čuvanje i odgoj majci i zakonskoj zastupnici V. V., te će i nadalje stanovati s majkom V. V. iz V., OIB: ...

2. Protivniku osiguranja D. V. iz P., OIB: ..., određuje se pravo i dužnost na ostvarivanje susreta s mlt. L. V. jedan vikend u mjesecu i to od 18,00 sati u petak pa do 16,00 sati u nedjelju, uz mjeru nadzora nad ostvarivanjem osobnih odnosa roditelja s djecom, jedan dan u tjednu u trajanju od 14,30 do 18,00 sati u vrijeme kada ima nastavu prije podne, od 08,00 do 10,00 sati kada ima nastavu poslije podne, u vrijeme trajanja ljetnih školskih praznika jedan dan u tjednu u trajanju od 14,00 do 19,00 sati, zatim 15 dana u kontinuitetu s

noćenjem, tokom ljetnih školskih praznika u srpnju 2019., te 5 dana s noćenjem tokom trajanja zimskih školskih praznika.

3. Protivniku osiguranja D. V. iz P., OIB: ..., nalaže se da i prije donošenja presude s odlukom o uzdržavanju djece u postupku za razvod braka koji se vodi kod ovog suda pod br. P Ob-80/18, doprinosi za mlt. L. V. iznos od 800,00 kn mjesečno i za uzdržavanje mlt. L. V. iznos od 800,00 kn mjesečno, počev od 17. svibnja 2019. pa nadalje do pravomoćnosti presude u ovom parničnom predmetu, s time da je dospjele obroke dužan platiti odjednom u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja o privremenoj mjeri, a dospjevajuće do svakog 15-tog u mjesecu za tekući mjesec, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom računajući od dana dospelosti svakoga pojedinog iznosa pa do isplate, na tekući račun majke i z.z. mlt. predlagatelja osiguranja V. V. iz V., OIB: ..., broj: IBAN: ... otvoren kod P. b. Z. d.d., dok se u preostalom dijelu za iznos od 200,00 kn mjesečno za uzdržavanje mlt. L. V. i za iznos od 200,00 kn mjesečno za uzdržavanje mlt. L. V. tj. ukupno za iznos od 400,00 kn mjesečno, kao i za razdoblje uzdržavanja od 14.6.2018. do 16. svibnja 2019., predlagatelji osiguranja odbijaju.

4. Ova privremena mjera ostaje na snazi do pravomoćnog okončanja parničnog postupka radi razvoda braka koji se vodi kod ovog suda pod brojem P Ob-80/18.“

Odredbom članka 12. stavka 1. Konvencije o pravima djeteta koja je usvojena 20. studenoga 1989., a koja je u pravni poredak Republike Hrvatske preuzeta na temelju notifikacije o sukcesiji ("Službeni list" SFRJ, broj 15/90, Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 12/93, 20/97, dalje u tekstu: Konvencija) propisano je da će države ugovornice osigurati djetetu koje je sposobno oblikovati vlastito mišljenje pravo na izražavanje misli o svim stvarima koje se odnose na njega, a stavkom 2. istog članka propisano je da se u tu svrhu, djetetu posebice mora dati mogućnost za saslušanje u svakom sudbenom i upravnom postupku koji se odnosi na njega.

Nadalje, člankom 360. stavkom 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ) propisano je da će sud u postupcima u kojima se odlučuje o osobnim i imovinskim pravima i interesima djeteta omogućiti djetetu da izrazi svoje mišljenje, osim ako se dijete tome protivi. Prema odredbi stavka 2. istoga članka sud će omogućiti djetetu da izrazi mišljenje na prikladnom mjestu i u nazočnosti stručne osobe, ako procijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja potrebno.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, djetetu mlađem od četrnaest godina sud će omogućiti da izrazi mišljenje putem posebnog skrbnika ili druge stručne osobe, kako je to propisano stavkom 3. članka 360. ObZ-a.

Iz navedenog proizlazi da dijete ima pravo na prikladan način biti uključeno u sve važne okolnosti u kojima se odlučuje o nekom njegovom pravu ili interesu, ima pravo dobiti savjet te izraziti svoje mišljenje kao i biti obaviješteno o mogućim posljedicama poštivanja njegova mišljenja, pri čemu se mišljenje djeteta uzima se u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelosti te se poštuje u skladu s djetetovom dobrobiti.

Člankom 240. stavkom 1. točkom 2. ObZ-a propisano je da će radi zaštite pojedinih osobnih i imovinskih prava i interesa djeteta, centar za socijalnu skrb ili sud imenovati posebnog skrbnika djetetu u drugim postupcima u kojima se odlučuje o roditeljskoj skrbi, pojedinim sadržajima roditeljske skrbi i osobnim odnosima s djetetom kad postoji spor među strankama.

Sukladno propisu iz stavka 2. istoga članka posebni skrbnik dužan je: 1. zastupati dijete u postupku za koji je imenovan, 2. obavijestiti dijete o predmetu spora, tijeku i ishodu na način koji je primjeren djetetovoj dobi i 3. prema potrebi, kontaktirati s roditeljem ili drugim osobama koje su djetetu bliske.

Prvostupanjski sud u provođenju postupka koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja nije postupio u skladu s citiranim zakonskim odredbama jer mlt. L. V. i mlt. L. V.

nije imenovao posebnog skrbnika radi zaštite njihovih prava i interesa, iako se u konkretnom slučaju radi o postupku u kojemu se, među ostalim, odlučuje o roditeljskoj skrbi, pojedinim sadržajima roditeljske skrbi i osobnim odnosima s djetetom i u kojemu postoji spor među strankama.

Iz navedenog proizlazi da mlt. L. V. i mlt. L. V. u postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja nisu pravilno zastupani, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a u svezi s člankom 381. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-492/2019-2 od 11. listopada 2019.

30

412.241

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ZAŠTITA PRAVA I DOBROBITI DJETETA > ODUZIMANJE I VRAĆANJE PRAVA NA RODITELJSKU SKRB

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 170.

*Konvencija o pravima djeteta
(NN, Međunarodni ugovori 12/93)*

Članak 3.

Mjera oduzimanja roditeljske skrbi je posljednja mjera usmjerena prema zaštiti interesa djeteta, i to kada su sve druge aktivnosti i mjere svih nadležnih tijela te roditelja iscrpljene tako da se dovodi do zaključka da roditelji doista ne izvršavaju sadržaj roditeljske skrbi koji su dužni izvršavati.

"Prvostupanjski je sud po provedenom postupku u bitnome utvrdio da je mlt. L. oduzet majci odmah po rođenju i da od tada živi u udomiteljskoj obitelji, da se radi o djetetu koje je u trećoj godini života koje ne viđa i ne poznaje svoje roditelje, da protustranke od rođenja djeteta nisu održavale redovne kontakte sa djetetom niti su uspostavili bliži emotivni kontakt sa djetetom, da se nisu interesirali za zdravstvene probleme djeteta, da su roditelji čitavo vrijeme od rođenja mlt. djeteta mijenjali adresu ili živjeli na različitim adresama, da majka mlt. djeteta nije željela dati svoju adresu Centru za socijalnu skrb Č. zbog čega nije poznato gdje bi uopće dijete sa roditeljima moglo živjeti, da kod susreta roditelja i djeteta 17. kolovoza 2018. nije bilo nikakvih emocija, sreće i zadovoljstva jer majka do tada dijete nije vidjela 4 mjeseca, a otac 10 mjeseci, da roditelji tada nisu uopće pokušali stupiti u kontakt sa djetetom, da nisu pokazali interes za dijete, da nisu pitali za njegovo zdravstveno stanje, da su hladni i nezainteresirani, te da kod njih ne postoji razvijen roditeljski instinkt, niti želja za komunikacijom sa djetetom.

Temeljem iznesenih činjeničnih utvrđenja prvostupanjski je sud smatrao da su u konkretnom slučaju ispunjene opće pretpostavke iz članka 170. ObZ-a kao i posebne

pretpostavke iz članka 171. stavka 1., točke 3., 4. i 6. ObZ-a za lišenje protustranaka roditeljske skrbi.

S navedenim činjeničnim utvrđenjima i pravnim zaključcima prvostupanjskog suda suglasan je i ovaj žalbeni sud.

Naime, lišenje prava na roditeljsku skrb najdrastičnija je obiteljsko-pravna mjera koja se može izreći roditelju radi zaštite djetetovih osobnih interesa i prava. Smisao izricanja te mjere je potpuno onemogućavanje roditelja u njegovoj skrbi za dijete zbog štetnih postupaka i ona se izriče kao nužnost i potreba zaštite djetetovih najboljih interesa. Svrha i opravdanje mjere oduzimanja roditeljske skrbi jednom roditelju zahtijeva potrebu i nužnost zaštite dobrobiti i interesa djeteta. Tako i odredba članka 3. Konvencije o pravima djeteta ("Narodne novine", Međunarodni ugovori, broj 12/93) propisuje da u svim akcijama koje se odnose na djecu, najbolji interes djeteta mora imati prednost, naravno uz, s obzirom na njezino načelno značenje, potrebu individualizaciju norme, no pritom valja voditi računa i o drugim odredbama Konvencije (članak 9), koja u načelu zabranjuje odvajanje djeteta od roditelja, koje je dopušteno u izuzetnim slučajevima, no uz uvažavanje najboljeg interesa djeteta.

Lišenje prava na roditeljsku skrb nije i ne može biti sankcija roditelju, nego se roditelj toga prava lišava da bi se zaštitio interes djeteta, a u konkretnom slučaju, i prema shvaćanju ovoga suda, taj interes bit će najbolje zaštićen ako se roditelje liši prava na roditeljsku skrb, jer iz rezultata provedenih dokaza proizlazi da roditelji ne sudjeluju u izvršavanju roditeljske skrbi niti u jednom segmentu, ne održavaju kontakte s djetetom, ne pokazuju interes i brigu za dijete i njegove potrebe, hladni su i nezainteresirani, te kod njih ne postoji razvijen roditeljski instinkt, niti posvećenost djetetu.

Mjera oduzimanja roditeljske skrbi je posljednja mjera usmjerena prema zaštiti interesa djeteta, i to kada su sve druge aktivnosti i mjere svih nadležnih tijela te roditelja iscrpljene tako da se dovodi do zaključka da roditelji doista ne izvršavaju sadržaj roditeljske skrbi koji su dužni izvršavati, a kako je to u ovom slučaju i ostvareno, pravilno je prvostupanjski sud prihvatio prijedlog predlagatelja za lišenje protustranaka prava na roditeljsku skrb u odnosu na ml. dijete stranaka."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-293/2019-2 od 27. lipnja 2019.

31

415.23

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > ODBIJANJE ZAHTJEVA ZA UZDRŽAVANJE USPRKOS POSTOJANJU PRETPOSTAVKI ZA UZDRŽAVANJE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 299.

Život s drugim partnerom predstavlja okolnost zbog koje bi obvezivanje bračnog druga za njegovim uzdržavanjem predstavljalo očitu nepravdu.

"Sud prvog stupnja je po provedenom dokaznom postupku utvrdio da je tužiteljica po razvodu braka nastavila živjeti u obiteljskoj kući do 15. siječnja 2018. (brak pravomoćno razveden 6. lipnja 2017.), kada je otišla živjeti kao podstanar u Č., da je ista živjela s D. V., da je mal. E. ostala živjeti s ocem, da u vlasništvu ima zemljište u Z., te da, prema navodima

tužiteljice, ista traži posao, ali da zbog zdravstvenih problema ne može isti pronaći.

Sud prvog stupnja na temelju utvrđenog činjeničnog stanja zaključuje da tužbeni zahtjev nije osnovan sukladno odredbi članka 299. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ).

S zaključkom suda prvog stupnja, unatoč žalbenim navodima tužiteljice suglasan je žalbeni sud.

Prema navedenoj zakonskoj odredbi sud može odbiti zahtjev za uzdržavanje ili donijeti odluka o prestanku obveze uzdržavanja bračnog druga ako bi uzdržavanje predstavljalo odnosno predstavlja očitu nepravdu za drugog bračnog druga koji bi trebao plaćati uzdržavanje.

Kako iz rezultata dokaznog postupka nepobitno proizlazi da je tužiteljica (zahtjev za uzdržavanje podnijela u zakonskom roku - (prekluzivni rokovi)) napustila domaćinstvo i vlastito mal. dijete 15. siječnja 2018., radi nastavka življenja (po razvodu braka) s trećom osobom, to je prema mišljenju ovog suda, u pitanju očita nepravda za drugog bračnog druga (bivšeg) kod zahtjeva za uzdržavanje.

Naime, očita nepravda je jedan od pravnih standarda u obiteljskom pravu, tako da u situaciji kad se napušta domaćinstvo, u kojem je tužiteljica po razvodu braka živjela s mal. djetetom, te isto ostavlja i započinje življenje s trećom osobom (sigurno tri mjeseca, jer tako proizlazi iz spisa) to se prema mišljenju ovog suda radi o načelu pravednosti koja omogućuje sudu da odbije zahtjev za uzdržavanje, što prihvaća žalbeni sud."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-456/2018-2 od 20. rujna 2018.

32

415.46

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > ODREĐIVANJE UZDRŽAVANJA > NAČIN ISPUNJAVANJA OBVEZE UZDRŽAVANJA

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13 i 5/15)

Članak 270. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 200. točka 5.

Tražbina koja potječe iz zakonske obveze uzdržavanja maloljetnog djeteta ne može prestati prijebijem.

"Pobijanom je presudom naloženo tuženiku isplatiti na ime naknade za uskraćeno uzdržavanje mal. tužiteljice iznos od 24.953,72 kuna sa zateznim kamatama od dospijeca do isplate (točka I. izreke). Ujedno je naloženo tuženiku nadoknaditi mal. tužiteljici parnični trošak u iznosu 2.500,00 kuna (točka II. izreke).

Okolnost koju žalitelj ističe u žalbi, a na koju je ukazivao i tijekom trajanja prvostupanjskog postupka, prema kojoj su se tuženik i zakonska zastupnica mal. tužiteljice neformalnim dogovorom kao roditelji sporazumjeli da tuženik neće plaćati uzdržavanje za

maloljetnu tužiteljicu u sada u utuženom razdoblju, već da će otplaćivati zajedničke kredite, sve i kad bi se odnosio na razdoblje obuhvaćeno tužbenim zahtjevom, što mal. tužiteljica osporava, ne bi utjecala na ocjenu osnovanosti predmetnog tužbenog zahtjev zbog toga što, kako je to pravilno ocijenio i sud prvog stupnja, tražbina koja potječe iz zakonske obveze uzdržavanja ne može prestati prijebom jer to priječi odredba članka 200. točke 5. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18).

Osim toga, u vrijeme navodnog zaključenja spomenute nagodbe (2013.) bio je na snazi zakon Obiteljski zakon ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 57/11, 61/11, 25/13 i 5/15, dalje u tekstu: ObZ/03) koji je u odredbi članka 270. stavka 1. propisivao da se u statusnim stvarima stranke ne mogu odreći svog zahtjeva niti se nagoditi. Stoga niti po ovoj osnovi okolnost postojanja nagodbe koja bi isključivala pravo mal. djeteta na uzdržavanje u određenom razdoblju ne utječe na ocjenu osnovanosti konkretnog tužbenog zahtjeva."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-216/2019-2 od 18. travnja 2019.

33

416.112.2

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA > PRAVNI POLOŽAJ BRAČNIH DRUGOVA U VEZI S BRAČNOM STEČEVINOM > BRAČNI UGOVOR

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 107/07 i 61/11)

Članak 255. stavak 3.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Zakon o sudovima

(NN 28/13)

Članak 20.

Bračnom imovinom se ne smatra imovina koja je stečena nakon prestanka bračne zajednice neovisno o tome kada je pravomoćno razveden brak, pa sporazum o takvoj imovini ne može se smatrati bračnim ugovorom, već „običnim“.

"Glede forme ugovora, odnosno ništetnosti ugovoru o diobi bračne stečevine valja istaći kako je zaista odredbom članka 255. stavka 3. ObZ/03 propisano da se bračni ugovor sklupa u pisanom obliku, a potpisi bračnih drugova moraju biti ovjereni.

Odredbu članka 255. stavka 3. ObZ-a mora se dovesti u svezu s odredbom članka 255. stavka 1. ObZ-a, a po kojoj odredbi se bračnim ugovorom mogu urediti imovinskopравни odnosi na postojećoj ili budućoj imovini.

Bračni ugovor u Republici Hrvatskoj za razliku od anglosaksonskog tkz. predbračnog ugovora jest ugovor koji se sklupa za vrijeme trajanja braka i bračne zajednice, a eventualno sklopljeni ugovor prije trajanja braka bi bio bračni ugovor ali sklopljen pod tkz. odgovnim, suspenzivnim uvjetom.

Zaista bračni ugovor mora biti sklopljen u pisanom obliku te potpisi bračnih drugova moraju biti ovjereni, te se sudska praksa kroz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske čije su odluke obvezujuće za ovaj sud u smislu odredbe članka 20. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13) izjasnila da izvršenje bračnog ugovora koji nema valjanu formu ne može pravno osnažiti takav ugovor.

Međutim, prema utvrđenju prvostupanjskog suda do prestanka bračne zajednice između stranaka došlo je još 7. prosinca 2012., prema utvrđenju prvostupanjskog suda, pa je dakle gotovo godinu i pol dana nakon prestanka bračne zajednice zaključen ugovor o diobi bračne stečevine.

Po pravnom shvaćanju ovog suda, s obzirom da se isto tako sudska praksa kroz odluke Vrhovnog suda izjasnila da se bračnom imovinom ne smatra imovina koja je stečena nakon prestanka bračne zajednice (neovisno o tome kada je pravomoćno razveden brak), to onda nakon prestanka bračne zajednice, i to pogotovo nakon ovako velikog vremenskog odmaka se sporazum o diobi bračne stečevine ne može smatrati bračnim ugovorom, već običnim ugovorom na koga se onda primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO)."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-26/2019-2 od 27. ožujka 2019.

34

416.3

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI RODITELJA I DJECE

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (NN 53/91 i 88/01)

Članak 40. stavak 1.

Zakon o doplatku na djecu (NN 94/01, 138/06 i 107/07)

Članak 1.

Članak 6.

Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 235. stavak 1. i 2.

Doplatka za djecu je novčano primanje roditelja, a ne djeteta pa stoga tuženik kao otac iznose primljene s osnova dječjeg doplatka prema Švicarskom zakonu o dječjem dodatku za zaposlenike nije dužan isplatiti tužitelju (mal. djetetu) i to s obzirom da se u konkretnom slučaju sukladno Zakonu o rješavanju sukoba Zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima primjenjuje hrvatsko pravo.

"U postupku je među strankama bilo sporno je li tuženik, kao otac dužan isplatiti tužitelju (svome sinu) iznose primljene s osnova dječjeg dodatka (doplatka u Š.) u razdoblju od veljače 2002. do prosinca 2004. sa pripadajućom kamatom.

Cijeneći gore navedene nesporne činjenice kao i rezultat provedenog dokaznog postupka odnosno rješenje ovoga suda broj Gž Ob-80/2018 od 3. svibnja 2018. sud prvog stupnja je valjano primijenio materijalno pravo – odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01) i to članak 40. stavak 1. toga zakona kojim je propisano da je za odnose roditelja i djece mjerodavno pravo države čiji su oni državljani.

Dakle, u odnosima tužitelja i tuženika a vezano za isplatu dječjeg doplatka sud prvog stupnja je smatrao da je pravilno primijeniti hrvatski Zakon o doplatku na djecu ("Narodne novine" broj 94/01, 138/06 i 107/07, dalje u tekstu: ZOO/91) te odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 – ZDD) koji Zakon se primjenjuje temeljem odredbe članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO/05).

Naime, pozivom na odredbu članka 1. i 6. Zakona o doplatku za djecu sud prvog stupnja je zaključio da je doplatka za djecu novčano primanje roditelja, a ne djeteta te da stoga tuženik (kao otac) iznose primljene s osnova dječjeg doplatka prema švicarskom Zakonu o dječjem dodatku za zaposlenike nije dužan isplatiti tužitelju. U odnosu na prigovor zastare koji je tuženik isticao u postupku sud prvog stupnja je smatrao da u konkretnom slučaju sukladno odredbi članka 372. ZOO/91 odnosno članka 235. stavak 1. i 2. ZOO/05 zastara ne teče između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo. Kako je tužitelj rođen 28. prosinca 2001. u odnosu na njega i njegovog oca zastara ne teče pa da sporno potraživanje nije moglo zastarjeti."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-281/2019-2 od 23. svibnja 2019.

35

417.24

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI PARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA O UZDRŽAVANJU

Uredba vijeća (EZ) broj 4/2009

Članak 76. stavak 3.

Haški protokol od 23. studenoga 2007.

Zakon o rješavanju sukoba s propisima drugih zemalja u određenim odnosima

Članak 40.

Članak 67.

U situaciji u kojoj vjerovnik uzdržavanja, koji je promijenio uobičajeno boravište, podnosi pred sudom države svog novog uobičajenog boravišta zahtjev za uzdržavanje protiv dužnika za proteklo razdoblje tijekom kojeg je živio u drugoj državi članici, lex fori, koje je i pravo države njegova novog uobičajenog boravišta, može se primijeniti ako su sudovi države članice sjedišta suda bili nadležni za rješavanje sporova u području uzdržavanja koje se odnosi na te stranke i obuhvaća to razdoblje.

"Obveze uzdržavanja uređene su Uredbom vijeća (EZ) broj 4/2009.

Međutim, sukladno odredbi članka 76. stavka 3. Uredbe vijeća (EZ) broj 4/2009. ista se ne primjenjuje u konkretnom slučaju, obzirom da je postupak pokrenut 29. travnja 2011.

U konkretnoj pravnoj stvari tuženik se upustio u postupak bez osporavanja nadležnosti suda, pa bi u pogledu nadležnosti bila primijenjena odredba članak 5. Uredbe.

Nadalje, člankom 15. Uredbe EU-a o uzdržavanju predviđeno je da se "pravo mjerodavno za obveze uzdržavanja utvrđuje u skladu s Haškim protokolom od 23. studenoga 2007. o pravu mjerodavnom za obveze uzdržavanja (dalje u tekstu: Haški protokol iz 2007.) u državi članici koju taj instrument obvezuje."

Članak 3. Uredbe-Opće pravilo o mjerodavnom pravu propisano je da se obveze uzdržavanja uređuju pravom države uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja, osim ako je ovim Protokolom predviđeno drukčije (1), a u slučaju promjene uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja, pravo države njegova novog uobičajenog boravišta primjenjuje se od trenutka nastanka promjene (2), dok je člankom 4. Uredbe-Posebna pravila kojima se daje prednost određenim vjerovnicima uzdržavanja propisano 1. da se sljedeće odredbe primjenjuju u slučaju obveza uzdržavanja: a) djece od strane njihovih roditelja; b) osoba mlađih od 21 godine od strane osoba koje nisu njihovi roditelji, osim za obveze koje proizlaze iz odnosa iz članka 5. i c) roditelja od strane njihove djece. 2. Ako temeljem prava iz članka 3. vjerovnik uzdržavanja ne može dobiti uzdržavanje od dužnika uzdržavanja, primjenjuje se *lex fori*. 3. Neovisno o članku 3., ako je vjerovnik uzdržavanja podnio zahtjev nadležnom tijelu države u kojoj dužnik uzdržavanja ima svoje uobičajeno boravište, primjenjuje se *lex fori*. Međutim, ako temeljem tog prava vjerovnik uzdržavanja ne može dobiti uzdržavanje od dužnika uzdržavanja, primjenjuje se pravo uobičajenog boravišta vjerovnika uzdržavanja. 4. Ako temeljem prava iz članka 3. i stavaka 2. i 3. ovog članka, vjerovnik uzdržavanja ne može dobiti uzdržavanje od dužnika uzdržavanja, primjenjuje se pravo države njihova zajedničkog državljanstva ako ga imaju.

Dakle, u situaciji u kojoj vjerovnik uzdržavanja, koji je promijenio uobičajeno boravište, podnosi pred sudom države svog novog uobičajenog boravišta zahtjev za uzdržavanje protiv dužnika za proteklo razdoblje tijekom kojeg je živio u drugoj državi članici, *lex fori*, koje je i pravo države njegova novog uobičajenog boravišta, može se primijeniti ako su sudovi države članice sjedišta suda bili nadležni za rješavanje sporova u području uzdržavanja koje se odnosi na te stranke i obuhvaća to razdoblje. Međutim u konkretnom slučaju prema stajalištu ovog suda glede nadležnosti i primjene materijalnog prava primijeniti je Zakonu o rješavanju sukoba s propisima drugih zemalja u određenim odnosima i to odredbe članak 40. i 67."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-181/2019-2 od 29. svibnja 2019.

36

417.243

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI PARNIČNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA UZDRŽAVANJA UREĐENA NA POSEBAN NAČIN

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 191. stavak 1. i 2.

Članak 293. stavak 1.

Članak 372.

Kada u postupku uzdržavanja nije doneseno rješenje o zaključenju prethodnog postupka, sud nije ovlašten odbiti preinaku tužbe pozivom na odredbu članka 190. stavka 1. i 2. ZPP-a.

"Predmet ovog postupka je zahtjev maloljetnog tužitelja da mu tuženik, kao otac, doprinosi za njegovu uzdržavanje, za vremensko razdoblje od mjeseca kolovoza 2018., pa ubuduće.

U ovoj fazi postupka, sporno je prvostupanjsko rješenje, kojim nije dopuštena preinaka tužbe prema zahtjevu maloljetnog tužitelja s ročišta glavne rasprave od 12. ožujka 2019., a kojom preinakom je maloljetni tužitelj zahtijevao da mu tuženik plati uzdržavanje i za vremensko razdoblje od mjeseca rujna 2017. do mjeseca kolovoza 2018.

Iz stanja spisa predmeta i obrazloženja prvostupanjske odluke proizlazi, da je na ročištu glavne rasprave dana 12. ožujka 2019. maloljetni tužitelj tužbeni zahtjev postavio na način, da je predložio da se tuženika obveže na plaćanje naknade za uskraćeno uzdržavanje i to za vremenski period od mjeseca rujna 2017. do mjeseca kolovoza 2018., a što, u smislu odredbe članka 191. stavka 1. ZPP-a, da predstavlja preinaku tužbe, jer da je time povećan tužbeni zahtjev, pa kako maloljetni tužitelj tužbu da je preinačio nakon zaključenja prethodnog postupka, a koji prethodni postupak da je zaključen na pripremnom ročištu dana 27. veljače 2019., to takva preinaka tužbe, u smislu odredbe članka 190. stavaka 1. i 2. ZPP-a, da nije dopuštena, pa prvostupanjski sud ne dopušta preinaku tužbe maloljetnog tužitelja, rješavajući kao u izreci prvostupanjskog rješenja.

Osnovano maloljetni tužitelj svojom žalbom pobija prvostupanjsko rješenje, kada navodi da je sud prvog stupnja pogrešno postupio, kada svojim rješenjem nije dopustio preinaku tužbe maloljetnog tužitelja.

Naime, člankom 372. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15 i 123/15, dalje u tekstu: ObZ) propisano je, da se u postupcima u bračnim sporovima ne primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku koje se odnose na odgovor na tužbu i pripremno ročište, dok je člankom 426. ObZ-a propisano, da sud u postupku radi uzdržavanja djeteta nije vezan zahtjevima stranaka, a sporazum stranaka uzet će se u obzir ako je u skladu s dobrobiti djeteta, te će dopustiti sklapanje sudske nagodbe.

Suviše, člankom 293. stavkom 1. ZPP-a propisano je, da se ročište za glavnu raspravu zakazuje u rješenju o zaključenju prethodnog postupka.

Imajući u vidu odrednice navedenih članka ObZ-a, kao i odrednice članka 293. stavka 1. ZPP-a, te činjenicu da prvostupanjski sud, a kako to proizlazi iz stanja spisa predmeta, niti na ročištu glavne rasprave dana 27. veljače 2019. (list 16 spisa), a niti na ročištu glavne rasprave dana 12. ožujka 2019. (list 23 spisa), nije donio rješenje o zaključenju prethodnog postupka, to je prvostupanjski sud pogrešno postupio, kada, iz razloga navedenih u obrazloženju svoje odluke, nije dopustio preinaku tužbe maloljetnog postavljenu na ročištu glavne rasprave od 12. ožujka 2019., a što osnovano i prigovara maloljetni tužitelj svojom žalbom.

Obzirom, da je na izloženi način, sud prvog stupnja pogrešno postupio, kada pobijanim rješenjem nije dopustio preinaku tužbe prema zahtjevu maloljetnog tužitelja s ročišta glavne rasprave od 12. ožujka 2019., to je valjalo, uvažavanjem žalbe žalitelja kao

osnovane, prvostupanjsko rješenje ukinuti i predmet u tom dijelu vratiti sudu prvog stupnja na ponovno odlučivanje (članak 380. točka 3. ZPP-a), slijedom čega je riješeno kao u izreci."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-285/2019-2 od 3. srpnja 2019.

37

417.305

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > OPĆENITO > STRANKE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 11. stavak 1.

*Zakon o mirovinskom osiguranju
(NN 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18 i 115/18)*

Članak 5.

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 127/13 i 33/15)*

Članak 8. stavak 2.

U prijedlogu radi utvrđenja postojanje izvanbračne zajednice radi ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu sukladno članku 5. Zakona o mirovinskom osiguranju mora sudjelovati i HZMO kao protustranka.

"Prvostupanjski sud odbio je prijedlog radi utvrđenja postojanja izvanbračne zajednice između predlagateljice i sada pokojnog S. V. rođenog ... u K., a umrlog ... smatrajući kako nisu ispunjene zakonske pretpostavke za postojanje izvanbračne zajednice jer intenzivno druženje predlagateljice i S. V., nije imalo obilježja izvanbračne zajednice

Ispitujući pobijano prvostupanjsko rješenje u granicama razloga navedenih u žalbi te pazeći po službenoj dužnosti na određene bitne povrede odredaba postupka u smislu članka 365. stavka 2. ZPP-a, ovaj drugostupanjski sud pronalazi kako je pobijana odluka opterećena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a jer u postupku kao stranka nije sudjelovalo nadležno tijelu sukladno odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 33/15, 120/16, 18/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 62/18 i 115/18, dalje u tekstu: ZMO) i to tijelo nije zastupao zakonski zastupnik.

Iz članka 5. ZMO-a proizlazi kako ostvarivanje prava osiguranika na temelju generacijske solidarnosti provodi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Člankom 22. stavkom 3. ZMO-a propisano je kako se pod članom obitelji iz stavka 1. točke 1. ovoga članka smatra i izvanbračni drug koji je s osiguranikom ili s korisnikom mirovine do njegove smrti živio u zajedničkom kućanstvu najmanje tri godine. Status izvanbračne zajednice utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.

Člankom 11. stavkom 1. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ) propisano je kako se odredbe tog zakona o učincima izvanbračne zajednice primjenjuju na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca, koja traje najmanje tri godine, a kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete ili ako je nastavljena sklapanjem braka.

U smislu članka 3. ranije važećeg Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04, 107/07, 61/11 i 25/13, dalje u tekstu: ObZ/03) odredbe zakona o učincima izvanbračne zajednice primjenjuju na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Iz članka 8. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 127/13 i 33/15, dalje u tekstu: ZN) proizlazi da na temelju zakona ostavitelja nasljeđuje i njegov izvanbračni drug, s tim što se izvanbračnom zajednicom u smislu tog zakona smatra životna zajednica neudane žene i neoženjenog muškarca koja je trajala dulje vrijeme, a prestala ostaviteljevom smrću, pod uvjetom da su bile ispunjene pretpostavke koje se traže za valjanost braka.

Imajući u vidu kako se predlagateljica u prijedlogu izrijeком poziva na svoje ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu iza pokojnog S. V. kod nadležnog tijela, Zavoda i to kao izvanbračni drug, to je u predmetnom izvanparničnom postupku prvostupanjski sud bio dužan pozvati predlagateljicu ispraviti prijedlog i označiti protustranku te prijedlog dostaviti protustranci, a sve sukladno citiranim odredbama ZMO-a. Pritom valja dodati i kako je prvostupanjski sud pogrešno L. J. u postupku označio kao "treću osobu" iako je dotična očito u postupku sudjelovala kao protustranka i osporila predmetni zahtjev.

Iz navedenog je vidljivo kako je predmetno rješenje donijeto uz bitnu povredu odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a te je postupajući temeljem članka 380. točke 3. ZPP-a valjalo ukinuti pobijanu odluku i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak. U nastavku postupka prvostupanjski sud će otkloniti navedene povrede, pozvati predlagateljicu ispraviti prijedlog i označiti protustranku Zavod te prijedlog dostaviti protustranci i nakon provedenoga dokaznog postupka donijeti novu zakonitu odluku."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-208/2019-2 od 6. svibnja 2019.

38

420.6

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > OPĆENITO > OSTAVINA BEZ NASLJEDNIKA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 6.

Članak 139. stavak 3. i 6.

Ograničenje u smislu članka 139. stavka 6. ZN-a odnosi se na predmet ovrhe radi ostvarivanja ili osiguranja tražbine ostaviteljeva vjerovnika prema općini, odnosno gradu na koje je prešla ošasna imovina dužnika, a ne i na pravo vjerovnika zahtijevati u parničnom postupku isplatu dužnikove tražbine protiv vjerovnikovih nasljednika.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja (kao kreditora) spram tuženika (kao nasljednika pokojnog korisnika kredita) za isplatu iznosa od 35.753,90 kn sa pripadajućom zakonskom

zateznom kamatom na ime dospjele glavnice; 6.268,26 kn na ime dospjele redovne kamate te 14.190,67 kn na ime dospjele zatezne kamate (točka I. izreke).

Iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi slijedeće:

-da je tužitelj pravni sljednik B. S. d.d., koja je, kao kreditor, sa pok. I. K. iz S., ..., kao korisnikom kredita, te M. M. iz S., .., kao jamcem platcem, zaključila Ugovor o kreditu broj 6336013091 od 15. lipnja 2005., temeljem kojega ugovora je pok. I. K. odobren kredit u iznosu od 10.968,14 EUR-a u kunsjoj protuvrijednosti;

-da je, prema izvratku iz poslovnih knjiga tužitelja, na dan 30. listopada 2018. dugovanje pok. I. K. po navedenom kreditu iznosilo ukupno 55.212,83 kn, a odnosilo se na glavnicu u iznosu od 34.753,90 kn, redovnu kamatu u iznosu od 6.268,26 kn i zateznu kamatu u iznosu od 14.190,67 kn,

-da je temeljem rješenja o nasljeđivanju iza smrti pok. I. K. donesenog od strane javnog bilježnika S. N. iz S. broj O-O-77/16 UPP/OS-Virovitica-23/16-30 od 1. prosinca 2017. utvrđeno da su nekretnine upisane u zk.ul.br. 623, k.o. P. S., kč.br. 4385 – kuća br. 3, jedna zgrada, dvor, oranica ... sa ukupno 1967 m², od čega kuća br. 3, jedna zgrada, dvor, ... sa 613 m², oranica ... u 1/2 dijela prešle u vlasništvo tuženika.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja sud prvog stupnja odbio je tužbeni zahtjev, pozivom na odredbe članka 6., članka 139. stavka 3. i 6. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19, dalje u tekstu: ZN).

Pri tom je sud prvog stupnja smatrao da je tužitelj, sukladno citiranim odredbama, trebao postaviti tužbeni zahtjev kojim bi se utvrdilo dugovanje po osnovi kredita ostavitelja te potom zahtijevati od suda da naloži tuženiku da dozvoli namirenje predmetnog potraživanja iz naslijeđene imovine, a što tužitelj nije napravio.

Naime, u konkretnom slučaju tužitelj je postavio tužbeni zahtjev da mu tuženik isplati naprijed navedeni iznos, na što je tuženik stavio prigovor, pri čemu je sud prvog stupnja smatrao da sud svakako mora paziti, sukladno odredbi članka 139. stavka 3. ZN-a, na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost ostaviteljevih dugova, dok, sukladno odredbi članka 139. stavka 6. ZN-a, u odnosu prema općini i gradu na koje je prešla ošasna ostavina, mora paziti da se ostvarenje tražbine može izvršiti samo iz stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

Ovakvo pravno stajalište suda prvog stupnja ne prihvaća ovaj drugostupanjski sud, a sve iz razloga kako će biti obrazloženo u nastavku.

Odredbom članka 139. stavka 3. ZN-a propisano je da nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine, s time da na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost ostaviteljevih dugova koje je nasljednik već podmirio sud pazi samo na prigovor nasljednika.

Stavkom 6. istog članka propisano je da predmet ovrhe radi ostvarenja ili osiguranja tražbina ostaviteljevih vjerovnika prema općini, odnosno gradu na koje je prešla ošasna imovina mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

Međutim, navedeno ograničenje predmeta ovrhe je pravno irelevantno za ovaj parnični postupak, slijedom čega je sud prvog stupnja zauzeo pogrešan pravni pristup kada je odbio tužbeni zahtjev, smatrajući da je tužitelj trebao postaviti tužbeni zahtjev kojim bi se utvrdilo dugovanje po osnovi kredita ostavitelja te potom zahtijevati od suda da naloži tuženiku da dozvoli namirenje predmetnog potraživanja iz naslijeđene imovine.

Upravo suprotno stavu suda prvog stupnja, iz sadržaja naprijed citiranih zakonskih odredbi ne proizlazi da tužitelj ne može postaviti tužbeni zahtjev na isplatu u parničnom postupku, već proizlazi ograničenje u ovršnom postupku prema kojemu predmet ovrhe na ime ostvarenja tražbine ostavitelja, u slučaju ošasne imovine, mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

Stoga bi prigovor tuženika iz odredbe članka 139. stavka 6. ZN-a, bio pravno relevantan tek u eventualnom ovršnom postupku, a ne u predmetnom parničnom postupku."

Županijski sud u Splitu, GŽ-917/2019-2 od 21. svibnja 2019.

39

421.27

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDIVANJE NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > ISKLJUČENJE NUŽNIH NASLJEDNIKA IZ NASLJEDSTVA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03 i 35/05)*

Članak 85. stavak 1. točka 1.

Članak 86. stavak 1. i 2.

Opručitelj koji želi isključiti nekog iz nasljedstva mora to izraziti u oporuci na izričit način, te navesti razlog za isključenje, koji mora postojati i u vrijeme opručivanja.

"Da bi se povreda zakonske ili moralne obveze mogla smatrati opravdanim razlogom za isključenje nužnih nasljednika iz nasljedstva, u skladu s odredbom članka 85. stavka 1. točke 1. ZN, povreda mora biti utvrđena i mora biti teža. Ovo stoga jer je tom odredbom propisano da oporučitelj može isključiti iz nasljedstva nasljednika koji ima pravo na nužni dio, ako se on povredom neke zakonske ili moralne obveze koja proizlazi iz njegova obiteljskog odnosa s ostaviteljem teže ogriješio prema ostavitelju; dok je odredbom članka 86. stavka 1. i 2. ZN propisano je da oporučitelj koji želi isključiti nekog nasljednika mora to izraziti u oporuci na izričit način, te navesti razlog za isključenje, koji mora postojati i u vrijeme opručivanja.

Kada se ima u vidu u oporuci pok. M. M. izražena raspoložba da u cijelosti isključuje iz nasljedstva svoga sina - tuženika zbog toga što se isti teže ogriješio o svoju moralnu obvezu prema ostavitelju te gdje ostavitelj detaljno navodi brojeve predmeta u kojima je vodio sporove s tuženikom, to proizlazi da su se ostvarili uvjeti iz citiranih zakonskih odredbi koji opravdavaju isključenje tuženika iz nasljedstva iza pok. oca.

Ostavitelj je na navedeni način ustvari kaznio tuženika zbog njegova ponašanja prema njemu, i istoga spriječio da ga naslijedi makar i kao nužni nasljednik jer je isključenje iz nasljedstva ujedno i isključenje od prava na zakonski dio.

Stoga je prvostupanjski sud pravilno ocijenio da se tuženik dugogodišnjim konfliktima s ostaviteljem, verbalnim i fizičkim sukobima, te dugogodišnjim nekontaktiranjem i nebrigom za bolesnog i starog ostavitelja, teže ogriješio o moralnu obvezu prema ostavitelju koji odnosi u obitelji su se pogoršali i eskalirali nakon što je umrla majka tuženika i ostavitelj počeo živjeti s tužiteljicom. Odnos roditelja i djece podrazumijeva međusobno uvažavanje bez obzira na različitost osobnosti i podrazumijeva obostranu komunikaciju. Kako je opisana povreda postojala i u vrijeme sastavljanja oporuke time da je ostvaren razlog za isključenje tuženika iz nasljedstva u smislu odredbe članka 85. stavak 1. točka 1. i članka 86. ZN."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1384/2019-2 od 26. rujna 2019.

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE
NA TEMELJU OPORUKE > SADRŽAJ OPORUKE > NALOZI (TERETI)*

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)*

Članak 88. stavak 1.

Članak 225.

Pravna posljedica neizvršenja naloga iz oporuke je kao kod raskidnog (rezolutivnog) uvjeta, što znači da se raskida pravni učinak oporuke, tako da osoba opterećena nalogom gubi ono što joj je oporukom namijenjeno ako ne ispuni nalog.

"Prvostupanjski sud je pobijanim djelomičnim rješenjem o nasljeđivanju utvrdio ostavinsku imovinu ostavitelja M. D., te je tu imovinu rasporedio nasljednicima temeljem zakona, oporuke i ustupa imovine pod I. j) nasljednika G. D. Ujedno je djelomično prekinuo ostavinski postupak u pogledu nekretnina upisanih u ZK uloške 367, 369, 370, 371, 372, 162, 1517, 1764 i 1765 k.o. D. i uputio nasljednika G. D. da u roku 30 dana od dana pravomoćnosti ovog rješenja pokrene parnicu protiv S. D. radi utvrđenja da ima pravo na oporučno nasljedstvo nekretnina koje je ostavitelj pok. M. D. naslijedio iza smrti svoga brata pok. Š. D., zato što je izvršavao oporučni nalog kojim je bio obvezan uzdržavati ostaviteljevu nevjestu R. D.

Među nasljednicima nije bilo sporno da oporuka sadrži nalog nasljednicima da uzdržavaju svoju strinu R. D., ali je bilo sporno je li nasljednik G. D. ispunjavao navedeni nalog.

Odredbom članka 88. stavka 1. ZN-a propisano je da oporučitelj može opteretiti nekom dužnošću osobu kojoj ostavlja neku korist iz ostavine. Radi se o oporučnoj odredbi usmjerenoj na to da osobu u čiju je korist oporučitelj raspolagao svojom oporukom optereti dužnošću da ispuni oporukom određenu činidbu na teret vrijednosti onoga što na temelju oporučiteljeva raspolaganja stječe nakon njegove smrti.

Pravna posljedica propuštanja naloga je kao kod raskidnog (rezolutivnog) uvjeta, raskida se pravni učinak oporuke, tako da osoba opterećena nalogom gubi ono što joj je oporukom namijenjeno ako ne ispuni nalog. Pri tome treba napomenuti da sama oporuka ne treba sadržavati posljedice neispunjenja naloga, niti se traži krivnja nasljednika za ispunjenje naloga (tako i Vrhovni sud RH u svojim odlukama Rev-3181/1993 od 9. listopada 1997., Rev-1061/1998 od 13. ožujka 2002.).

Kod neprijeporne činjenice da je sada pok. R. D. za života potpisala i kod javnog bilježnika ovjerila izavu prema kojoj nasljednik G. D. ne izvršava uredno nalog iz oporuke ostavitelja, prvostupanjski je sud pravilno primijenio materijalno pravo odnosno odredbu članka 225. ZN-a kada je smatrao da je ovoga nasljednika potrebno uputiti na pokretanje parnice radi dokazivanja da ima pravo na oporučno nasljedstvo."

Županijski sud u Splitu, Gž-1780/2019-2 od 15. listopada 2019.

OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU ILI UPRAVNI POSTUPAK

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)*

Članak 221.

Tužbu radi utvrđenja nekog spornog prava ili pravnog odnosa o kojem ovisi pravo na nasljeđivanje ili drugo pravo iz ostavine ovlaštena je podnijeti i osoba (nasljednik) koja za to ima pravni interes bez obzira što je ostavinski sud nije uputio na pokretanje parnice.

"Prema stavu ovog suda drugog stupnja u navedenim okolnostima, nije bilo mjesta odbacivanju tužbe.

Tužbu radi utvrđenja nekog spornog prava ili pravnog odnosa o kojem ovisi pravo na nasljeđivanje ili neko drugo pravo iz ostavine, može, podići ne samo ona stranka koju je na podizanje te tužbe uputio ostavinski sud u smislu članka 221. ZN-a nego i svaka druga strana koja ima pravni interes da se takvo stvarno pravo ili pravni odnos što prije utvrdi. Razlika je samo u tome što se u slučaju kada je sud uputio neku stranku na podizanje prejudicijelne tužbe postojanje pravnog interesa pretpostavlja, dok nasljednik ili druga strana koja takvu tužbu diže, a da na to nije upućena od strane ostavinskog suda mora svoj pravni interes učiniti vjerojatnim.

Dakle ukoliko bi se utvrdilo da između stranaka nema sporne činjenice zbog koje bi bilo opravdano isticati tužbeni zahtjev na utvrđenje sastava ostavine, sud bi u tom slučaju mogao odbaciti tužbu ali zbog nedostatka pravnog interesa a ne zbog nepostojanja rješenja ostavinskog suda kako je pogrešno učinio prvostupanjski sud."

Županijski sud u Splitu, Gž-993/2018-2 od 26. kolovoza 2019.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > ODREĐIVANJE PREKIDA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)*

Članak 221.

Članak 223.

Članak 232.

Sud će prekinuti ostavinski postupak pokrenut na prijedlog nasljednika u slučaju spora o sastavu ostavinske imovine i kada je ostavinski postupak prethodno bio okončan

rješenjem o obustavi, kojim je odlučeno da se ostavine neće raspravljati zbog nedostatka imovine.

"Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem prekinuo ostavinski postupak iza pokojne I. P., te nasljednike M. Š., N. V., B. S. i K. P. uputio da u roku od 30 dana pokrenu parnični postupak radi utvrđenja ostavinske imovine iza pokojne ostaviteljice, odnosno da 1/2 dijela nekretnina u naravi dvosobni stan u prizemlju zgrade u Z., ... površine 39,23 m², kao i 1/2 dijela nekretnina upisanih u posjedovnom listu 2418 k.o. R., ima se smatrati bračnom stečevinom ostaviteljice.

Sukladno članku 221. ZN/71 sud će prekinuti ostavinsku raspravu i uputiti stranke da provedu parnicu ili postupak pred upravnim organom, a ako su među strankama sporne činjenice od kojih zavisi neko njihovo pravo.

Pregledom cjelokupnog spisa proizlazi da je ostaviteljica I. P. umrla bez da je imala ikakve imovine, zbog čega je sud rješenjem od 22. travnja 1998., obustavio ostavinski postupak iza umrle I. P., te odlučio da se ostavina neće raspravljati.

Dana 20. srpnja 2017., nasljednica M. Š. je podnijela sudu prijedlog da se raspravi naknadno pronađena imovina, te dostavila sudu podatke za koje smatra da je ostaviteljica imala određenu imovinu koju je stekla kao bračnu stečevinu u braku sa pokojnim M. P. Obzirom je među nasljednicima sporno da li ta naknadno pronađena imovina iza pok. I. P. spada u ostavinu, tada je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je prekinuo ostavinski postupak i uputio nasljednike na pokretanje parničnog postupka upravo iz razloga jer je među strankama sporno da li je ostaviteljica imala imovine u trenutku smrti, a koja bi, eventualno, bila stečena u braku sa pok. M. P.

Članak 232. ZN/71 potpisuje da ako se nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju pronađe imovina za koju se u vrijeme u donošenja rješenja nije znalo da pripada ostavini, sud neće ponovno raspraviti ostavinu, već ovu imovinu novim rješenjem rasporediti na temelju prije donesenog rješenja o nasljeđivanju. Stavak 2. istog članka propisuje da ako je prije raspravljena ostavina, sud će raspravljati ostavinu samo ako se pronađena imovina sastoji od nekretnina.

Sukladno članku 223. ZN/71 ako se nasljednici spore bilo zbog činjenica, bilo u primjeni prava, sud će prekinuti ostavinsku raspravu i uputiti stranke da provedu parnicu ako među nasljednicima postoji spor da li neka imovina ulazi u ostavinu, te ako među nasljednicima postoji spor povodom zahtjeva potomaka ostaviočevih koji su s njim živjeli u zajednici da im se iz ostavine izdvoji dio koji odgovora njihovom doprinosu povećanju vrijednost ostaviočeve imovne.

U situaciji kada je ostavinski postupak okončan rješenjem o obustavi ostavinskog postupka, tada je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je donio rješenje o prekidu te predlagateljicu i ostale sunasljednike uputio u pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja ostavinske imovine iza pokojne I. P."

Županijski sud u Splitu, Gž-258/2019-2 od 21. siječnja 2019.

5 > Radno pravo

43

504

RADNO PRAVO > OPĆE ODREDBE > POŠTIVANJE PROPISA U SVEZI S RADNIM ODNOSOM

Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenika u javnim službama (NN 115/10)

Članak 67.

Pravo službenika na naknadu troškova mjesnog prijevoza od mjesta stanovanja do mjesta rada temeljem TKU koji ne sadrži odredbe o „pješačkom putu“ poslodavac ne može uvjetovati mogućnošću korištenja najbližeg javnog puta ako nije namijenjen za kretanje sredstvima javnog prijevoza.

"Predmet spora predstavlja zahtjev tužiteljice radi nedopuštenosti odluka tuženika kojom je tužiteljici ukinuto pravo na naknadu troškova mjesnog prijevoza od mjesta stanovanja do mjesta rada počev od 4. ožujka 2013. te zahtjev za isplatu s ovog osnova.

U postupku valjalo raspraviti i utvrditi pripada li tužiteljici pravo zahtijevati od tuženika naknadu za troškove prijevoza na posao pozivom na odredbu članka 67. Temelnog Kolektivnog ugovora za javne službe (dalje u tekstu: TKU).

Tužiteljica svoj tužbeni zahtjev temelji na tvrdnji da se udaljenost od kućne adrese do mjesta rada treba mjeriti po cestovnom putu kojom prometuje javni prijevoznik, što je u skladu s tumačenjem Zajedničkog povjerenstva za tumačenje TKU koja su sastavni dio KU i to zaključak broj 60/12 i 48/2012.

Naime, tužiteljica stanuje u R. na adresi ..., a radi u R. na adresi ..., što cestom iznosi 2,2 km te stoga drži da ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza od mjesta stanovanja do mjesta rada s obzirom da joj od mjesta stanovanja do mjesta rada ima više od 1 km u visini koja se u istoj pravnoj situaciji isplaćuje i ostalim radnicima kod tuženika.

S druge strane tuženik smatra da treba primijeniti kriterij najkraćeg mogućeg cestovnog puta pri čemu cestovni put ne treba tumačiti da se mora raditi o putu kojim prometuje sredstvo javnog prijevoza.

Dakle, kao temeljno pitanje za ocjenu osnovanosti zahtjeva tužiteljice u postupku je valjalo raspraviti pravo službenika na isplatu naknade troškova mjesnog prijevoza u situaciji kada se službenik do mjesta rada može koristiti najbližim javnim putem, koji nije namijenjen za sredstva javnog prijevoza.

Prvostupanjski sud je po provedenom dokaznom postupku prihvatio tužbeni zahtjev tužiteljice držeći kako bez obzira što postoji mogućnost pješačkog dolaska radnika na posao nije na poslodavcu da bira na koji način će radnik dolaziti na posao te da li će isti koristiti prijevoz sredstvima javnog prijevoza ili će pješke dolaziti na posao već je isto pravo na radniku jer bi u protivnom takva situacija dovela do diskriminacije pojedinih radnika i zadiranje u njihova osobna prava.

Naime, pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla nije propisano niti jednim važećim propisom za cijelo područje RH, već se pravo radnika da mu poslodavac

nadoknadi te troškove uređuje Kolektivnim ugovorima, pravilnicima o radu i ugovorima o radu.

U konkretnom slučaju pravo na naknadu troškova prijevoza regulirano je TKU za službenike i namještenike u javnim službama te Pravilnikom o radu tuženika.

Prema odredbi članka 67. stavka 5. TKU-a propisano je da zaposlenik koji ima manje od jednog kilometra od mjesta stanovanja do mjesta stanovanja ili do stanice međumjesnog prijevoza nema pravo na naknadu troškova međumjesnog prijevoza. Stavkom 14. propisano je da naknada troškova prijevoza se isplaćuje unaprijed i to najkasnije posljednjeg dana u mjesecu za idući mjesec.

Tumačenjem Povjerenstva za tumačenje TKU za javne službe Zaključak broj 24/12 i 60/12 – navedeno je da ako je najkraći mogući cestovni put bilo od mjesta rada do mjesta stanovanja ili od mjesta stanovanja do mjesta rada 1.000 metara ili više zaposlenici ostvaruju pravo na mjesni prijevoz.

Pravilnikom o izmjenama pravilnika u članku 10. izmijenjen je Pravilnik tuženika na način da članak 95. glasi: "Radi isplate troškova prijevoza na posao i s posla radnik je dužan priložiti sve dokaze koje Zavod od njega zatraži, a Zavod ima pravo utvrđivati činjenicu stvarnog mjesta stanovanja odnosno stvarnih izdataka." Člankom 81. istog Pravilnika propisano je da pravo na naknadu troška prijevoza za dolazak na posao i povratak ostvaruje se u skladu s TKU za službenike i namještenike u javnim službama.

U kontekstu citiranih odredaba, polazeći od utvrđenja osnovom u postupku provedenog vještačenja po vještaku geodetske struke na okolnost udaljenosti mjesta stanovanja tužiteljice do njenog mjesta rada, prema kojem tužiteljica do mjesta rada ima mogućnost korištenja dvije varijante kretanja pješice po javnim prometnicama i stepenicama, suprotno navodima žalbe, pravilno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je smatrao osnovanim zahtjev tužiteljice za priznanje prava na naknadu troškova stvarno nastalih troškova prijevoza.

Naime, tužiteljica je u svom iskazu, a što je vidljivo iz potvrde koja prileži spisu, navela da koristi za prijevoz osobno vozilo radi svojih privatnih razloga budući ima invalidno dijete koje prethodno mora odvesti u ustanovu koja se o njemu skrbi.

Odredbom članka 67. stavka 4. TKU-a propisano je da zaposlenik koji stanuje više od jednog kilometra od mjesta rada ima pravo na mjesečnu kartu ako mu je to povoljnije ili pravo na isplatu troškova mjesnog prijevoza u visini cijene mjesečne karte, a stavkom 17. istog članka propisano je da pravo na naknadu troškova prijevoza na posao i s posla ima pod jednakim uvjetima iz ovog članka i onaj zaposlenik koji ne koristi javni prijevoz nego osobni automobil.

U konkretnom slučaju, dakle, tužiteljica ukoliko koristi cestovni put kojim se kreće sredstvo javnog prijevoza nikako ne spada u kategoriju djelatnika propisanih člankom 67. stavkom 5. TKU-a kojem je mjesto rada udaljeno od mjesta stanovanja manje od jedan kilometar budući da je udaljenost istoga prema nalazu vještaka 2.250 metara, a kolika je udaljenost tužiteljici i u situaciji kada ista koristi osobni automobil za dolazak na posao, a za koji način prijevoza se tužiteljica izjasnila i sukladno pravilniku tuženika potpisala potvrdu koja prileži spisu.

S obzirom da iz navedenog proizlazi stav suda da tužiteljica ima pravo izbora na koji način će dolaziti na posao i kada je ista izabrala dolazak cestovnim putem, kojim prolazi sredstvo javnog prijevoza osobnim automobilom sukladno odredbi članka 67. stavka 4., a u svezi sa stavkom 17. TKU-a, ista ima pravo na isplatu iznosa cijene mjesečne karte od 276,00 kuna, koja visina je nesporna među strankama, kao i dospjeće iste prema odredbi članka 29. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO)."

Županijski sud u Splitu, Gž R-595/2018-2 od 23. svibnja 2019.

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE > UGOVOR O RADU ZA PRIVREMENO OBAVLJANJE POSLA > SADRŽAJ UGOVORA

Zakon o radu

(NN 149/09, 6/11, 82/12 i 73/13)

Članak 24.

Članak 26. stavak 5.

Članak 61.

Direktiva 2008/104/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje (dalje: Direktiva),

Članak 3. stavak 1.f

Članak 5. stavak 1.

Odredbu članka 26. stavka 5. ZR/09 da se radnicima zaposlenim preko agencije za privremeno zapošljavanje jamči pravo na jednako postupanje, tumačiti je na način da za razdoblje dok su ustupljeni i rade kod korisnika, ne mogu ostvariti pravo na uskrnicu i regres za godišnji odmor, jer su to instituti koji se po svojoj prirodi, svrsi i sadržaju ne mogu svrstati u osnovne uvjete rada.

"Predmet spora u ovom postupku jest zahtjev tužitelja, kao agencijskog radnika koji je ustupljen korisniku u spornom razdoblju u smislu odredbe članka 24. Zakona o radu („Narodne novine“ broj 149/09, 6/11, 82/12 i 73/13, dalje u tekstu: ZR/09), za isplatu naknade za mjesni i međumjesni prijevoz (u iznosu od ukupno 4.320,00 kn), naknade za neiskorišteni godišnji odmor (u iznosu od 1.538,67 kn), regresa za korištenje godišnjeg odmora (u iznosu od 1.500,00 kn) i uskrnice (u iznosu od 400,00 kn) za 2014.

U žalbenom postupku nije sporno da je tužitelj u utuženom razdoblju radio kao ustupljeni radnik na radnom mjestu komunalnog radnika kod korisnika Z. h. d.o.o. - Podružnica Č., međutim sporna je osnova i visina tužbenog zahtjeva.

Sud prvog stupnja prihvaća tužbeni zahtjev tužitelja, polazeći od shvaćanja da je odredbom članka 26. stavka 5. ZR/09 propisano da ugovorena plaća i drugi uvjeti rada ustupljenog radnika ne smiju biti utvrđeni u iznosu manjem, odnosno nepovoljnijem od plaće, odnosno drugih uvjeta rada radnika zaposlenog kod korisnika na istim poslovima koje bi ustupljeni radnik ostvario da je sklopio ugovor o radu s korisnikom.

U tom smislu, prvostupanjski sud obrazlaže da iz navedenog proizlazi kako je ZR/09, a sukladno Direktivi 2008/04/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o agencijama za privremeno zapošljavanje, izjednačio radnika zaposlenog kod korisnika i ustupljenog radnika koji rade na istim poslovima, a kako je tijekom postupka utvrđeno da je tužitelj radio na istim poslovima na kojima je radio komparativni radnik - zaposlenik korisnika, kojemu je korisnik isplatio iznose koji se temelje na odredbama Temeljnog Kolektivnog ugovora za radnike u trgovačkom društvu Z. h. d.o.o., sud smatra da tužitelj za utuženo razdoblje ima pravo i na isplatu iznosa koje je utužio u ovom predmetu jer je njih ostvario radnik zaposlen kod korisnika na temelju naprijed navedenog KU.

Za odlučivanje u ovom predmetu, a radi pravilne primjene citirane odredbe članka 26. stavka 5. ZR/09, potrebno je predmet spora razmotriti u smislu načelne odredbe članka 56. stavka 1. i 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 113/00,

28/01, 76/10 i 5/14) prema kojoj svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može sebi i obitelji osigurati slobodan i dostojan život, kao i pravo na dnevni i tjedni odmor te plaćeni godišnji odmor i tih se prava ne može odreći, te odredbe članka 61. ZR/09 kojom je zajamčeno pravo radnika na naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora.

Uz navedeno valja respektirati odredbe Direktive 2008/104/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko agencija za privremeno zapošljavanje (dalje u tekstu: Direktiva), donesene kako bi se na području Europske unije (u javnim i privatnim poduzećima za privremeno zapošljavanje ili poduzeća korisnici koji obavljaju gospodarske djelatnosti, bez obzira na to posluju li s ciljem ostvarenja dobiti ili ne) uredili posebni oblici zapošljavanja i radnicima zaposlenima preko agencija za privremeno zapošljavanje osiguralo pravo na jednako postupanje na načelu zabrane diskriminacije u odnosu na radnike koji rade po ugovorima o radu na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu, odnosno kako bi im se (kao radnicima koji su ustupljeni društvima - korisnicima za rad na određeno vrijeme pod njihovim nadzorom i rukovodstvom) i za vrijeme trajanja ustupanja (rada kod korisnika) osigurali osnovni uvjeti rada i zapošljavanja (minimalni uvjeti rada) na razini uvjeta rada i zapošljavanja koje bi imali i da su zaposleni izravno od strane tog korisnika za obavljanje istog posla. Direktiva je donesena kako bi se osiguralo puno poštivanje članka 31. Povelje o temeljnim pravima Europske unije, kojom se predviđa da svaki radnik ili radnica imaju pravo na radne uvjete kojima se poštuje njihovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo te na ograničenje maksimalnog radnog vremena, na razdoblja dnevnog i tjednog odmora i na plaćeni godišnji odmor.

Naime, smisao odredbe članka 26. stavka 5. ZR/09 je da se radnicima zaposlenima preko agencija za privremeno zapošljavanje (ustupljenim radnicima) jamči pravo na jednako postupanje, ali shvaćeno na način da će, za razdoblja dok su ustupljeni i rade kod korisnika, osnovni uvjeti rada i zapošljavanja (dakle ne svi) biti na istoj razini („najmanje jednaki“) uvjetima rada i zapošljavanja koje bi imali i da su zaposleni izravno od strane tog korisnika za obavljanje istog posla. U tome se iscrpljuje osnovna intencija te odredbe, čiji cilj nije u potpunom izjednačavanju tih uvjeta u smislu pripadajućih materijalnih prava, kako ovdje drži prvostupanijski sud, jer ustupljeni radnik ipak nije radnik korisnika, već u onim temeljnim (osnovnim), s kojim sadržajem treba tumačiti pojam „drugih uvjeta rada“ iz odredbe članka 26. stavka 5. ZR/09.

Stoga, u te „druge uvjete rada“ ne spada pravo radnika na uskrnicu i regres za godišnji odmor, jer se ti instituti već i po svojoj prirodi, svrsi i sadržaju, neovisno što bi i za ustupljenog radnika bili korisni i što bi u uvjetima u kojima živi htio da se i njemu omoguće, ne mogu svrstati u osnovne uvjete rada i zapošljavanja odnosno „druge uvjete rada.“

Pravila kolektivnog ugovora korisnika, kojim su uređena ovdje prijeporna prava, obvezuju sve osobe koje su ga sklopile ili koje su mu pristupile i koje su bile ili su naknadno postale članovi udruge koja ih je sklopila (u smislu odredaba članka 257. stavka 1. i 2. ZR-a). Ista pravila se odnose samo na radnike korisnika, što ustupljeni radnici nisu, obzirom da oni ugovor o radu sklapaju s agencijom, koja je njihov poslodavac. Stoga se ti ustupljeni radnici ipak ne mogu u svemu - u svim primanjima iz takvog kolektivnog ugovora (i bez dodatnog sporazuma kod sklapanja ugovora o ustupanju, kojim bi i za ustupljenog radnika bila dogovorena ta prava) izjednačiti s radnicima korisnika.

To ne bi odgovalo niti ravnoteži pravičnosti između interesa ustupljenog radnika i agencije kod koje je zaposlen, koja agencija mora voditi računa i o svojim drugim radnicima i o što je moguće optimalnoj ravnopravnosti i između njih glede prava koja ostvaruju i to sve u uvjetima kada svim svojim radnicima mora isplatiti ugovorenu plaću i omogućiti druge uvjete rada i u slučaju kada korisnik prema njemu ne ispuni obvezu koju je ugovorom prihvatio, što je ovdje slučaj."

Županijski sud u Splitu, Gž R-623/2018-2 od 12. rujna 2019.

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE > ODGOVORNOST ZA ŠTETU > ODGOVORNOST ZA ŠTETU KOJU PRETRPI RADNIK

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05 i 41/08)*

Članak 1067.

Šteta koju je tužitelj pretrpio uslijed posrnuća, te skliznuća s ljestava prilikom obavljanja radnog zadatka, predstavlja štetu koja je nastala uslijed obavljanja opasne djelatnosti, budući da obavljanje radnog posla uz uporabu ljestava na visini predstavlja opasnu djelatnost.

"Stoga je sud prvog stupnja odbivši tužbeni zahtjev, nakon što je proveo dokazni postupak sukladno dokaznim prijedlozima stranaka, na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo pri čemu se pozvao na odgovarajuće materijalnopravne propise te o svemu dao jasne razloge.

Po stavu suda prvog stupnja, šteta koju je tužitelj pretrpio uslijed posrnuća te skliznuća s ljestava prilikom obavljanja radnog zadatka, predstavlja štetu koja je nastala uslijed obavljanja opasne djelatnosti, budući da obavljanje zadanog posla uz uporabu ljestava na visini predstavlja opasnu djelatnost.

Sud je prihvatio iskaze svjedoka i tužitelja jer su u cijelosti iskazivali suglasno. Tako je iz njihovih iskaza nesporno utvrđeno kako je do ozljeđivanja tužitelja došlo kada je tužitelj silazio sa ljestvi prilikom čega se poskliznuo (posrnuo) na jednu prečku ljestava i propao tako da se jednom rukom držao za ljestve, odnosno ostao je visjeti na ljestvama zbog čega je ozlijedio ruku i potom sam sišao.

Konkludira, zbog nepredvidive okolnosti poskliznuća tužitelja na urednom sredstvu rada uz osposobljenost tužitelja za rad na siguran način i uz korištenje propisane zaštitne opreme, došlo je do ozljede na radu na koju poslodavac unatoč svojoj dužnoj pažnji nije mogao utjecati.

Naime, nije razvidno koju dodatnu mjeru ili nadzor je poslodavac mogao poduzeti kako bi izbjegao štetne posljedice. Opisani način na koji je tužitelj obavio silazak s ljestvi, isključuje odgovornost poslodavca za štetu nastalu ozljeđivanjem radnika.

Posebice i jer se radi o opasnoj djelatnosti kod rada na visini, slijedom čega su doista ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 1067. ZOO za oslobađanje od odgovornosti poslodavca u cijelosti."

Županijski sud u Splitu, Gž R-345/2019-2 od 18. srpnja 2019.

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > VRSTE OTKAZA > REDOVITI OTKAZ > OD STRANE POSLODAVCA > PRETPOSTAVKE > RAZLOZI ZA OTKAZ > OTKAZ UVJETOVAN SKRIVLJENIM PONAŠANJEM RADNIKA

*Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
(NN 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15)*

Članak 43.a

*Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)*

Članak 115. stavak 3.

*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju
(NN 94/13)*

Članak 50.

Asistent/poslijedoktorand je po sili zakona dužan stručnom vijeću znanstvene organizacije dostaviti izvješće o svom radu i to najmanje jednom u dvije godine, što znači da ova obveza može po propisu i pozivu Sveučilišta biti određena i češće, a cilj iste je godišnja ocjena rada poslijedoktoranda.

"Predmet spora predstavlja zahtjev tužitelja radi nedopuštenosti otkaza ugovora o radu tužitelju uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika broj 186/18 od 29. siječnja 2018. uz vraćanja tužitelja na rad kod tuženika na radno mjesto višeg asistenta.

Temeljem navedenih činjeničnih utvrđenja, koja žalitelj žalbenim navodima nije doveo u pitanje, sud prvog stupnja je odbio zahtjev tužitelja držeći utvrđenim kako su u konkretnom slučaju ostvarene pretpostavke za otkazom ugovora oradu tužitelju skrivljenim ponašanjem sukladno odredbama posebnog Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ("Narodne novine", broj 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15, dalje u tekstu: ZZDVO), kojim je reguliran status i vrednovanje rada, između ostalih asistenata odnosno viših asistenata/doktoranada u sustavu znanstvene djelatnosti i visokog obrazovanja u svezi s odredbom članka 115. stavak 3. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14 i 127/17, dalje u tekstu: ZR), kojim je reguliran otkaz ugovora o radu uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika.

Člankom 43.a ZZDVO-a u stavku 2. propisano je da najmanje jednom u dvije godine poslijedoktorand podnosi izvješće znanstvenom vijeću o svom radu temeljem kojeg se vrednuje njegova uspješnost u znanstvenom ili umjetničkom te nastavnom radu, a ako je asistent ili poslijedoktorand dva puta ocijenjen negativno, o drugom izvješću mišljenje donosi upravno vijeće javnog znanstvenog instituta, pri čemu, ukoliko se drugo negativno izvješće, koje sadrži i očitovanje asistenta ili poslijedoktoranda, usvoji, ravnatelj pokreće postupak redovitog otkaza ugovora o radu (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika. Sadržaj, kriterije te postupak usvajanja izvješća iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka propisuje pak znanstvena organizacija općim aktom (stavak 4.)

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako tužitelj tijekom postupka nije osporavao obvezu postupanja sukladno odrednicama u ugovoru o radu, niti činjenicu da nije dostavio izvješća ili da bi pak obavljao relevantne aktivnosti u smislu znanstvenog i stručnog rada u razdoblju ocjenjivanja, već paušalno, bez dokaza navodi da radi na pisanju knjige i da je općenito angažiranu području svog zvanja, pri čemu već sama činjenica što tužitelj nije dva puta izabran u znanstveno zvanje, odnosno da dva puta njegova prijava nije prihvaćena zbog neispunjenja uvjeta, predstavlja uz prethodno navedeno otkazni razlog jer su se ispunile

pretpostavke iz članka 2. stavka 2. Ugovora o radu te da je tuženik i po ovoj osnovi opravdano otkazao ugovor o radu.

Naime, pregledom ugovora o radu kojeg je tužitelj sklopio s tuženikom za zvanje višeg asistenta proizlazi da je isti sklopljen na neodređeno vrijeme pod uvjetom obveznog provođenja izbora u znanstvena znanja i odgovarajuća radna mjesta s tim da će se u slučaju da ne podnese prijavu na natječaj ili po natječaju ne bude izabran zbog neispunjenja uvjeta za izbor, pokrenuti postupak redovitog osobno uvjetovanog otkaza ugovora o radu bez obveze ponude drugog radnog mjesta.

Na konkretni slučaj je obzirom na promatrano razdoblje ocjene rada tužitelja primijeniti odredbu članka 50. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju ("Narodne novine", broj 94/13), kojom je propisano da se između ostalog uvodi „Vrednovanje rada asistenata, poslijedoktoranata i mentora“ sukladno odredbi članka 97. a., koji u stavku 2. propisuje da poslijedoktorant podnosi stručnom vijeću izvješće o svom radu temeljem kojeg se vrednuje njegova uspješnosti u znanstvenom ili umjetničkom te nastavnom radu time da sadržaj, kriterije te postupak usvajanja izvješće propisuje visoko učilište općim aktom, a ako stručno vijeće sveučilišta odnosno sastavnice drugi puta negativno ocijeni rad asistenta ili poslijedoktoranda, pokreće se postupak redovitog otkaza ugovora o radu (otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika).

Suprotno navodima žalbe, sud prvog stupnja je valjano otklonio navode tužitelja o nezakonitom postupku ocjenjivanja njegova rada držeći utvrđenim kako je tuženik postupak ocjenjivanja proveo na zakonit, transparentan i legitiman način jer je njegov rad ocijenjen po objektivnim kriterijima propisanim članka 9. Pravilnika o ocjenjivanju rada asistenata, poslijedoktoranada i mentora (dalje u tekstu: Pravilnik), u postupku koji je proveden sukladno članku 10. do 19. Pravilnika.

Pravilnikom o ocjenjivanju rada asistenata, poslijedoktoranada i mentora koje je tuženik donio 28. ožujka 2014. člankom 11. definirano je da akademska godina sveučilišta traje od 1. listopada prethodne godine do 30. rujna slijedeće kalendarske godine, pa je navedeno razdoblje relevantno razdoblje godišnje ocjene rada jer je upravo to razdoblje očekivane djelatnosti tužitelja i njegovih kolega u smislu znanstvenog i stručnog rada.

Utoliko su bez osnove tvrdnje tužitelja da bi u konkretnom slučaju tužitelj bio ocijenjen dva puta u jednoj godini, čime bi se gubi smisao ocjenjivanja kao mogućnost otklanjanja nepravilnost u radu.

Naime, suprotno navodima žalbe, pravilno sud prvog stupnja, polazeći od provedbenih akata tuženika, tumači odredbu članka 97.a ZZDVO-a na način da je asistent/poslijedoktorand po sili zakona dužan stručnom vijeću znanstvene organizacije dostaviti izvješće o svom radu i to najmanje jednom u dvije godine, što dakle znači da ova obveza može po propisu i pozivu sveučilišta biti određena i češće, a cilj iste je godišnja ocjena rada poslijedoktoranda.

U konkretnom slučaju tužitelj je prvi put negativno ocijenjen jer nije ispunio svoju obvezu dostave izvješće o svom radu za akademske godine 2014/2015 i 2015/2016, a isto nije dostavio niti na posebni poziv Povjerenstva, dok je prilikom drugog ocjenjivanja povjerenstvo, a nakon što im tužitelj nije ni na ponovne pozive dostavio izvješća za akademsku godinu 2016/2017., samo izvršilo provjeru njegovog rada te utvrdilo da u bazama podataka od 2011. nema niti jednog rada u kojem bi tužitelj bio autor ili koautor.

Ovaj sud kao pravilan zaključak suda prvog stupnja kako je zapravo primarni smisao i svrha ocjenjivanja kontrola poštivanja radnih obveza, a negativna ocjena je posljedica uočenih kršenja radnih obveza i u biti predstavlja upozorenje radniku na dužnost poštivanja radnih obveza, pa bi u tom smislu predstavljala naputak za daljnje postupanje radnika."

Županijski sud u Splitu, Gž R-233/2019-2 od 18. travnja 2019.

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > VRSTE OTKAZA > IZVANREDNI OTKAZ > RAZLOZI ZA OTKAZ

*Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)*

Članak 116. stavak 1.
Članak 120. stavak 2.

Utvrđena alkoholiziranost radnika u vrijeme radnog vremena nedvojbeno predstavlja povredu obveze iz radnog odnosa, koja je predviđena i označenim Pravilnikom tuženika, no u okolnostima utvrđenog relativno malog stupnja alkoholiziranosti tužitelja, imajući u vidu posao prodavača koji je obavljao kod tuženika, kod činjenice da prije predmetnog događaja nije utvrđeno da bi tužitelj na radnom mjestu bio alkoholiziran ili konzumirao alkohol, droge ili slična opojna sredstva, ne predstavlja opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu.

"Predmet spora u ovoj žalbenoj fazi postupka jest ocjena dopuštenosti odluke tuženika o izvanrednom otkazu ugovora o radu tužitelju, a koja odluka je donesena 28. travnja 2017. S tim u svezi predmet spora jest i zahtjev tužitelja da ga tuženik vrati na posao u slučaju utvrđenja nedopuštenosti otkaza

Prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane presude u bitnome navodi kako okolnost da je tužitelj dana 14. travnja 2017. došao na radno mjestu u stanju alkoholiziranosti predstavlja tako tešku povredu radne obveze nakon koje daljnji radni odnos između tužitelja i tuženika nije moguć. Ovo posebno stoga jer da je tužitelj bio zaposlen na radnom mjestu prodavača što da pretpostavlja neposredni kontakt sa kupcima, pa da je poslodavcu neprihvatljivo da kupci budu u kontaktu sa alkoholiziranom osobom. Pored toga, a u prilog svog zaključka kako je izvanredni otkaz tužitelju dopušten, prvostupanjski sud navodi kako je tužitelj i ranije od strane tuženika bio upozoravan na povrede iz radnog odnosa i to baš 22. veljače 2013. i 12. rujna 2016., no da tužitelj nije pokazao volju da se prilagodi potrebama posla.

Tužitelj je u žalbi, baš kao i tijekom postupka koji je prethodio donošenju pobijane presude, isticao kako je do njegove alkoholiziranosti došlo stoga što je prije dolaska na posao popio malo piva zbog iznenadne vijesti da se ženi prijatelj koji mu je uručio i pozivnicu za vjenčanje. Žalitelj smatra kako je odluka o izvanrednom otkazu "drakonska" i nedopuštena.

Razmatrajući pobijanu presudu, žalbu tužitelja kao i odgovor na žalbu tuženika ovaj drugostupanjski sud navodi slijedeće.

Odredbom članka 116. stavak 1. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14 i 127/17, dalje u tekstu: ZR), propisano je kako poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili neke druge osobite važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć. Odredbom stavka 2. istog članka određeno je kako se ugovor o radu može izvanredno otkazati samo u roku od petnaest dana od dana saznanja za činjenicu na kojoj se izvanredni otkaz temelji. Nadalje,

odredbom članka 120. stavka 2. ZR-a određeno je kako poslodavac mora u pisanom obliku obrazložiti otkaz.

U obrazloženju otkaza poslodavac mora navesti sve bitne činjenice na temelju kojih je utvrdio razloge za otkaz, a ako je riječ o izvanrednom otkazu ugovora o radu, o kojem je i riječ u konkretnom slučaju, poslodavac mora obrazložiti i je li poštovao rok za otkaz predviđen odredbom članka 116. stavka 2. ZR-a. Da bi se otkaz (izvanredni) ugovora o radu smatrao obrazloženim poslodavac mora na jasan i nedvojben način radniku staviti na znanje o kojoj je osobito teškoj povredi radne dužnosti riječ, odnosno koja je to osobito važna činjenica zbog koje nastavak radnog odnosa više nije moguć. U odluci o otkazu poslodavac mora navesti sve one konkretne činjenice koje bi upravo s obzirom na tužitelja i s obzirom na vrijeme kad se otkaz daje opravdavale upravo takvu odluku. Obrazloženje otkaza vrlo je važno sa aspekta radnika jer radnik samo na taj način može valjano pobijati opravdanost otkaza i tvrditi da poslodavac nije imao opravdane razloge za otkaz. Radnika se ne smije dovesti u situaciju da zbog manjkavog i nejasnog obrazloženja otkaza sam istražuje zbog kojih je konkretno povreda ili propusta u radu "okrivljen". Za napomenuti je kako u slučaju da je pisano obrazloženje otkaza ugovora o radu nejasno i bez navođenja konkretnih činjenica i okolnosti koje bi bile relevantne za donošenje takve odluke, takvo obrazloženje treba tumačiti u korist radnika, odnosno primijeniti načelo *in favorem laboratores*.

Iz sadržaja predmetne Odluke o otkazu razvidno je kako je tuženik 24. travnja 2017. izvanredno otkazao ugovor o radu tužitelju zbog njegove utvrđene alkoholiziranosti od 0,28 g/kg odnosno 0,19 g/kg, dana 14. travnja 2017., a koja po mišljenju tuženika predstavlja osobito tešku povredu obveze iz radnog odnosa, nakon koje nastavak radnog odnosa nije moguć. U svezi predmetne alkoholiziranosti tužitelja koja je u konačnici dovela do izvanrednog otkaza ugovora o radu za reći je slijedeće. Zaista, alkoholiziranost radnika na radnom mjestu vrlo često predstavlja osobito tešku povredu radne obveze koja opravdava izvanredni otkaz ugovora o radu. No, nije svaka alkoholiziranost razlog za izvanredni otkaz već samo ona koja bi predstavljala osobito tešku povredu obveze iz radnog odnosa, zbog koje, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa ne bi bio moguć. U konkretnom slučaju Pravilnik o radu tuženika u članku 52. točka 3. tek određuje kako se povredom radnog odnosa smatra ako radnik dođe na posao pod utjecajem alkohola. Nadalje, iz rezultata dokaznog postupka ne proizlazi da je tužitelj prije predmetnog slučaja dolazio na posao pod utjecajem alkohola ili da je konzumirao alkohol na radnom mjestu. Također je za istaknuti kako je tužitelju u predmetnom slučaju utvrđen relativno mali stupanj alkoholiziranosti (0,28 g/kg odnosno 0,19 g/kg), a s obzirom da je isti kod tuženika radio na mjestu prodavača za zaključiti je kako kod tako utvrđene alkoholiziranosti, tužitelj ne bi u bitnome bio onemogućen u obavljanju radnih zadataka odnosno ispunjavanju radnih obveza prodavača, što uostalom nije ni utvrđeno u ovom postupku.

Dakle, u bitnome, iako nesporno utvrđena alkoholiziranost tužitelja u vrijeme radnog vremena dana 14. travnja 2017. nedvojbeno predstavlja povredu obveze iz radnog odnosa, koja je štoviše predviđena i označenim Pravilnikom tuženika, ona ipak u konkretnom slučaju, a uzimajući u obzir sve navedene okolnosti predmetnog slučaja, ne predstavlja tako tešku povredu obveze iz radnog odnosa, zbog koje uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka radni odnos ne bi bio moguć. Ovdje je za napomenuti kako izvanredni otkaz predstavlja najteži oblik prestanka radnog odnosa, bez poštivanja otkaznog roka i isplate otpremnine. Taj se otkaz smije donijeti samo u iznimnom slučaju kada zbog osobito grubog kršenja obveze iz radnog odnosa, a uz uvažavanje svih okolnosti i interesa obiju ugovornih stranaka nastavak radnog odnosa nije moguć. U konkretnom slučaju, za ponoviti je, a vodeći računa o relativno malom stupnju alkoholiziranosti tužitelja, poslu koji je obavljao kod tuženika (prodavač), te okolnosti da prije predmetnog događaja od 14. travnja 2017. nije utvrđeno da bi tužitelj na radnom mjestu bio alkoholiziran ili konzumirao alkohol,

droge ili slična opojna sredstva, ovaj drugostupanjski sud smatra kako u konkretnom slučaju nisu bile ispunjene pretpostavke iz članka 116. stavka 1. ZR-a, pa sporni izvanredni otkaz nije dopušten, a radni odnos parničnih stranaka nije prestao."

Županijski sud u Splitu, Gž R-235/2019-2 od 4. travnja 2019.

48

513.165

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČIN PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > TERET DOKAZIVANJA

*Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)*

Članak 122. stavak 7.

Radnik je dužan dokazati postojanje osobito važnog razloga za skraćivanje otkaznog roka, jer je opće pravilo da onaj koji nešto tvrdi treba to i dokazati.

"Predmet spora je tužbeni zahtjev tužitelja na utvrđenje nedopuštenosti izvanrednog otkaza, a kojeg je tuženik dao tužitelju iz razloga jer da mu je tužitelj kao poslodavac povrijedio pravo na zakonom zajamčeno pravo na otkazni rok.

Prvostupanjski sud je prihvatio tužbeni zahtjev cijeneći da tuženik nije imao opravdane razloge da izvanrednim otkazom otkáže ugovor o radu tužitelju.

Iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi: da je tuženik tužitelju prethodno redovito otkazao ugovor o radu sa zahtjevom za kraći otkazni rok u smislu odredbe članka 122. stavka 7. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14, 127/17, dalje u tekstu: ZR) navodeći kao razlog pronalazak novog posla; da je poslodavac ovdje tužitelj prigovorio tom razlogu; da je nakon toga tuženik dao izvanredni otkaz ugovora o radu zbog osobite teške povrede obveza iz radnog odnosa- grubim kršenjem prava radnika jer da mu je uskraćeno pravo na kraći otkazni rok, a koje mu zbog njemu osobito važnih razloga pripada.

Prema članku 122. stavku 7. ZR-a u slučaju redovitog otkaza, ako radnik otkazuje ugovor o radu, otkazni rok ne može biti dulji od mjesec dana, ako on za to ima osobito važan razlog.

Zakonom nije propisan niti jedan primjer takvog osobito važnog razloga, a niti je propisano tko je ovlašten procjenjivati je li neki razlog osobito važan za radnika, da bi mu se zbog njega mogao skratiti otkazni rok.

No, po mišljenju ovog suda namjera je zakonodavca bila da se radniku omogući da čim prije završi s radom kod postojećeg poslodavca, u slučaju nekog za njega osobito važnog razloga. Također, radnik je taj koji bi trebao reći i ocijeniti radi li se o osobito važnom razlogu zbog kojeg otkazni rok ne može biti dulji od mjesec dana.

Što se tiče promjene posla kao osobito važnog razloga za skraćivanje otkaznog roka, to može predstavljati osobito važan razlog da se radniku skрати otkazni rok, ako on to tako smatra, ali isto se treba utvrditi u svakom pojedinačnom slučaju, ovisno o okolnostima slučaja.

Naime, ako je zapošljavanje kod novog poslodavca uvjetovano time da radnik mora tamo što prije početi raditi (odnosno prije nego što bi mu trebao isteći redovni otkazni rok), u tom bi slučaju radnik imao potrebu da mu se skрати otkazni rok, pa je za cijeliti da su to

osobito važne okolnosti zbog kojih radniku treba skratiti otkazni rok. Također, moguće je da je riječ o iznimno velikoj poslovnoj prilici koju radnik ne želi propustiti (ali i u toj bi situaciji nužan uvjet bio da novi poslodavac traži da radnik odmah ili vrlo skoro započne s radom za njega, u svakom slučaju prije isteka njegovog otkaznog roka). Ako novi poslodavac ne bi postavio takav uvjet, onda ne bi bilo opravdanog razloga da radnik zahtijeva da mu se skрати redovni otkazni rok.

Radnik je dužan dokazati postojanje osobito važnog razloga za skraćivanje otkaznog roka, jer je opće pravilo da onaj koji nešto tvrdi treba to i dokazati.

Ako radnik ne dokaže postojanje takvog razloga, poslodavac može od njega tražiti da odradi propisani ili ugovoreni otkazni rok, a ako to radnik ne učini, poslodavac ima pravo na naknadu štete.

Dakle, kada radnik daje otkaz poslodavcu, promjena posla može biti osobito važan razlog za skraćivanje otkaznog roka, ali je to potrebno utvrditi u svakom pojedinačnom slučaju imajući na umu naprijed navedeno, što je međutim, prvostupanjski sud propustio na valjan način u ovom slučaju učiniti."

Županijski sud u Splitu, Gž R-557/2019-2 od 29. kolovoza 2019.

49

521.3

*RADNO PRAVO > ZAŠTITA RADNIKA > ZAŠTITA ŽIVOTA, ZDRAVLJA, PRIVATNOSTI
DOSTOJANSTVA RADNIKA, ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA*

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 1045. stavak 1. i 2.

Članak 1046.

Članak 1049.

Kako nije utvrđeno postojanje sustavnog, dugotrajnijeg psihičkog zlostavljanja tužitelja odnosno sustavnog povrjeđivanja prava tužitelja iz radnog odnosa od strane tuženika kao poslodavca odnosno radnika tuženika koji je bio nadređeni tužitelju, to nisu postojale ni pretpostavke da se tužitelju dosudi naknada štete zbog mobinga.

"U slučaju mobinga riječ je o odštetnoj odgovornosti tuženika-poslodavca po općim propisima obveznog prava. Za takve štete poslodavac odgovara po načelu krivnje, a u suglasju sa odredbama članka 1045. stavci 1. i 2., članka 1046. i članka 1049. ZOO-a. Opće pretpostavke odgovornosti za štetu su da postoji oštećeni i štetnik, štetna radnja štetnika, šteta, uzročna veza i protupravnost štetne radnje, a sve ove pretpostavke moraju biti kumulativno ispunjene. Istina jest da se mobing često puta teško dokazuje, ali nije u pravu tužitelj kada sugerira da se njegovo (eventualno) zlostavljanje praktički moglo dokazati samo na temelju njegovog iskaza. Osim toga za istaknuti je kako prvostupanjski sud nije zanemario kazivanje tužitelja u ovom postupku, već ga je pravno ocijenio. Sasvim je druga stvar što njegov iskaz prvostupanjski sud u pretežitom, odlučujućem dijelu nije smatrao vjerodostojnim za što je dao suvislo i dostatno obrazloženje, pa se zbog nepotrebnog ponavlja tužitelj upućuje na obrazloženje pobijane presude. Samo usput je za dodati kako stranka s obzirom na svoj položaj zainteresirane osobe za ishod spora, nije najpouzdaniji izvor saznanja, pa je stoga i za ovaj drugostupanjski sud razumljivo i logično, da prvostupanjski sud nije temeljio svoju

presudu na kazivanju tužitelja pogotovo stoga što njegova kazivanja, u smislu da je nad njime izvršen mobing, nisu našli uporište u drugim izvedenim dokazima. U svakom slučaju, tužitelj ne samo da nije na nedvojbena način dokazao postojanje općih pretpostavki za tuženikovu odgovornost, prvenstveno postojanje štetne radnje, već ovu pravno relevantnu činjenicu nije dokazao niti do stupnja vjerojatnosti.

Dakle, u zaključku, kako prvostupanjski sud zaista nije mogao na osnovi provedenih i ocijenjenih dokaza, utvrditi postojanje sustavnog, dugotrajnijeg psihičkog zlostavljanja tužitelja, odnosno sustavnog povrjeđivanja prava tužitelja iz radnog odnosa, a sve ovo od strane tuženika kao poslodavca, odnosno radnika tuženika koji je bio nadređeni tužitelju, to nisu postojale ni pretpostavke da se tužitelju dosudi naknada štete zbog mobinga. Stoga je prvostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo kada je presudom odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž R-116/2019-2 od 21. svibnja 2019.

50

553

RADNO PRAVO > PLAĆE > ISPLATA PLAĆE

Zakon o radu

(NN 149/09, 6/11, 82/12 i 73/13)

Članak 7.

Članak 41.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 322. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08 i 57/11)

Članak 433.a

Isplata razlike plaće radniku ne može se izvršiti na žiro račun njegova punomoćnika unatoč ovlaštenju iz punomoći.

"Prvostupanjski je sud prihvatio tužbeni zahtjev navodeći da je tuženica u obvezi isplatiti tužitelju uvećani dio plaće za obavljeni prekovremeni rad, rad noću, subotom, nedjeljom i blagdanom, sve pozivom na odredbe članka 7. i 41. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 38/95, 54/95, 65/95, 17/01 i 82/01, 114/03, 137/04 - pročišćeni tekst, 68/05; dalje u tekstu: ZR); članka 14. i 97. Zakona o službi u oružanim snagama („Narodne novine“, broj 33/02, 58/02, 175/03, 136/04 i 76/07, dalje u tekstu: ZSOS), članka 39. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike („Narodne novine, broj 92/04, dalje u tekstu: KU/04) te članka 44. i 57. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike („Narodne novine“, broj 93/08, dalje u tekstu: KU/08).

Po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo je odbiti zahtjev za isplatom glavnice s pripadajućim kamatama na žiro-račun

punomoćnika tužitelja A. P., odvjetnika u Z. Ovo stoga jer je odredbom članka 433.a stavak 1. ZPP određeno da kad utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuju u bruto iznosu, radnik ih je dužan utužiti u tom iznosu. Ako utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa, ne navodeći da zahtijeva bruto iznos, smatra se da je utužio bruto iznos, te stavak 2. da će primjerak pravomoćne presude kojom je odlučio o zahtjevu radnika iz stavka 1. ovoga članka sud dostaviti i poreznoj upravi.

Kako se u konkretnom slučaju radi o sporu za isplatu plaće s naslova prekovremenog, rada subotom, nedjeljom i blagdanom, to se radi o dohotku po osnovu nesamostalnog rada u bruto iznosu.

Prema odredbi članka 2. stavka 1. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 115/16, dalje u tekstu: ZPD), porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, a prema odredbi članka 86. istog zakona tijela državne uprave i pravosudna tijela i druga državna tijela, tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe, obavljaju isplate primitaka koji se smatraju dohotkom obveznicima poreza na dohodak te isplate primitaka koji se ne smatraju dohotkom, odnosno na koje se ne plaća porez na dohodak fizičkim osobama na njihov žiro račun kod banke, a iznimno na njihov tekući račun sukladno posebnim propisima te u gotovom novcu na propisan način, s tim da ministar financija pravilnikom propisuje isplate primitaka koje se mogu izvršiti na tekući račun, odnosno u gotovom novcu.

Pravilnik o porezu na dohodak („Narodne novine“, broj 10/17 i 128/17; dalje u tekstu: Pravilnik o porezu) u odredbi članka 92. razrađuje citiranu odredbu članka 86. ZPD te određuje da u skladu s člankom 86. ZPD tijela državne uprave i sudbene vlasti te druga državna tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici - pravne i fizičke osobe obavljaju isplate primitaka fizičkim osobama, na njihov žiro račun kod banke odnosno nerezidentima na njihov račun; iznimno od stavka 1. ovoga članka navedena tijela, organizacije odnosno osobe mogu obveznicima poreza na dohodak, odnosno fizičkim osobama isplatiti na njihov tekući račun kod banke primitke, među ostalim, po osnovi nesamostalnog rada iz članka 21. Zakona.

Ugovor koji je protivan prisilnim propisima ništetan je (članak 322. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima - „Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje u tekstu: ZOO), pa iako opseg punomoći određuje stranka (tužitelj je ovlastio punomoćnika da primi novac i da o tome izda potvrdu), isti ne može biti protivan imperativnom propisu.

Imajući u vidu kogentnu narav odredbe članka 86. ZPD-a, a kada se ima u vidu i odredba članka 433.a ZPP-a, to proizlazi da nije moguće isplatu razlike plaće izvršiti na žiro račun punomoćnika tužitelja, već isključivo na račun tužitelja osobno.

S druge strane, u pogledu načina isplate troškova parničnog postupka ograničenje ne postoji u nekoj kogentnoj normi a kako iz priložene punomoći proizlazi da je punomoćnik ovlašten primiti novac, to proizlazi da je isti ovlašten primiti parnični trošak."

Županijski sud u Splitu, Gž R-363/2019-2 od 24. lipnja 2019.

51

563.2

RADNO PRAVO > NAKNADA ŠTETE > ODGOVORNOST POSLODAVCA ZA ŠTETU UZROKOVANU RADNIKU > PRIMJENA PROPISA

*Zakon o zaštiti na radu
(NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)*

Članak 25. stavak 1. i 2.

Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)

Članak 111.

Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 1067.

Poslodavac snosi odgovornost za naknadu štete radniku iako je postupio po svim propisima koji reguliraju problematiku zaštite na radu, ukoliko do štete nije došlo namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika, što predstavlja ekskulpacijski razlog iz odredbe članka 25. stavka 2. ZZR-a.

"Predmet spora u ovoj žalbenoj fazi postupka jest zahtjev tužiteljice kao radnice za naknadom neimovinske i imovinske štete koju da je pretrpjela kao posljedicu ozljeđivanja na radu dana 30. kolovoza 2014., a koju naknadu štete potražuje od tuženika kao svog poslodavca.

Prvostupanjski sud u bitnome zaključuje kako tuženik ne odgovara za štetu nastalu tužiteljici u uzročno posljedičnoj vezi sa padom na stepeništu i to stoga, kako izričito navodi prvostupanjski sud jer je: "tuženik dokazao da je šteta nastala isključivo radnjom tužiteljice, koju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu."

Slijedom navedenog, a u svezi pitanja odgovornosti za nastanak štetnog događaja i nastalu štetu tužiteljici, kao i odgovornosti za naknadu te štete za reći je slijedeće. Odredbom članka 25. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18, dalje u tekstu: ZZR), propisano je da se za ozljedu na radu i profesionalnu bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra da potječu od rada, i poslodavac za njih odgovara po načelu objektivne odgovornosti. Odredbom stavka 2. istog članka određeno je da poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku određena je i odredbama članka 111. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14 i 127/17, dalje u tekstu: ZR). Tako je odredbom stavka 1. ovog članka propisano da ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi s radom, poslodavac je dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obveznog prava. Stavkom 2. istog članka određeno je kako se pravo na naknadu štete iz stavka 1. ovog članka odnosi i na štetu koju je poslodavac uzrokovao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa.

Poslodavac koji odgovara prema kriteriju uzročnosti (objektivna ili kauzalna odgovornost) može se te odgovornosti osloboditi pod pretpostavkom iz odredbe članka 25. stavka 2. ZZR-a i podredno pod pretpostavkama iz odredbe članka 1067. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18, dalje u tekstu: ZOO). Ovim je propisima iznimno, u točno određenim slučajevima, dopušteno oslobađanje poslodavca od objektivne odgovornosti. Iz sadržaja odredbe članka 25. stavka 2. ZZR-a proizlazi kako se poslodavac može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može

umanjiti u tri slučaja i to: a) ako je šteta nastala zbog više sile, b) ako je riječ o namjeri ili krajnjoj nepažnji radnika i c) ako je šteta nastala namjerom ili nepažnjom treće osobe, na što poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu. Poslodavac se neće moći pozivati na ekskulpacijske razloge ako je šteta posljedica obične nepažnje radnika ili treće osobe. Ovo u svojoj žalbi od 15. rujna 2018. sugerira i tužiteljica.

Ovdje je za napomenuti da budući je članak 25. ZZR-a poseban (specijalan) propis, pravo poslodavca na oslobađanje od objektivne odgovornosti u konkretnom slučaju mora se prvenstveno prosuđivati kroz primjenu tog propisa, a tek podredno, zbog primjene načela *lex specialis derogat legi generali*, primjenjivati će se odredbe članka 1067. ZOO-a kao opći propis.

Iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako je prvostupanjski sud mišljenja da je za ekskulpaciju tuženika dostatna sama okolnost da je šteta tužiteljici nastala isključivo radnjom nje same, koju radnju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu. Slijedom navedenog u ovom obrazloženju razvidno je da takav stav prvostupanjskog suda, nije za prihvatiti kao pravilan. Naime pod pretpostavkom da je tuženik kao poslodavac postupio po svim propisima koji reguliraju problematiku zaštite na radu isti bi se oslobodio odgovornosti za naknadu štete tužiteljici, tek ako je do štete došlo namjerom ili krajnjom nepažnjom tužiteljice što je, ponovimo, kao ekskulpacijski razlog navedeno u odredbi članka 25. stavka 2. ZZR-a."

Županijski sud u Splitu, Gž R-917/2018-2 od 7. prosinca 2018.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

52

711.21

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNE I KAŽNJAVANJE > ODMJERAVANJE KAZNE

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 41.

Članak 47.
Članak 56.
Članak 139. stavak 2.

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 486. stavak 1.

Kada su se od počinjenja kaznenih djela prijetnje obiteljske prilike okrivljenika promijenile na način da je prevladao razmirice s oštećenicom-suprugom i nastavio zajednički život s njom i njihovom maloljetnom djecom, koje uzdržava, te okolnosti prilikom odmjeravanja kazne, valja cijeniti kao olakotne.

"Međutim, prvostupanjski sud propustio je cijeniti činjenicu kako su se od inkriminiranih događaja okolnosti u bitnome promijenile te da su optuženi M. Š. i njegovo supruga oštećena S. Š. prevladali svoje razmirice i ponovno žive zajedno sa svojom maloljetnom djecom, a koje uzdržava upravo optuženik svojim radom, a da se situacija unutar obitelji Š. stabilizirala proizlazi i iz socijalne anamneze Centra za socijalnu skrb u B. od 27. rujna 2018.

Upravo slijedom tih okolnosti valjalo je djelomično prihvatiti žalbu optuženika i izreći mu uvjetnu osudu s rokom provjeravanja u trajanju od 2 (dvije) godine, a kojom sankcijom, kako po svojoj vrsti, tako i po mjeri, će se postići prije svega svrha specijalne prevencije na način da se optuženik ubuduće neće javljati kao počinitelj kaznenih djela, ali i svrha generalne prevencije, na način kako je propisana člankom 41. KZ/11.

Kako je žalba optuženog M. Š. djelomično osnovana to ju je valjalo prihvatiti u dijelu u kojem pobija presudu zbog odluke o kazni i slijedom toga preinačiti prvostupanjsku presudu kako je to i navedeno u izreci ove odluke te u preostalom dijelu je kao neosnovanu odbiti i u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrditi, sve u suglasju sa člankom 486. stavkom 1. i člankom 482. ZKP/08."

Županijski sud u Splitu, Kž-188/2019-5 od 11. srpnja 2019.

53

711.48

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > POSEBNI DIO > KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 233.

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 453 točka 2.

Ako nije utvrđena visina vrijednosti pronevjerenih stvari, onda je osnovano u slučaju dvojbe o toj odlučnoj okolnosti, koja se odnosi na zakonsko obilježje kaznenog djela pronevjere, poći od zaključka koji je povoljniji za okrivljenika.

"Pravilno je prvostupanjski sud zaključio kako se ne može s dovoljnim stupnjem sigurnosti utvrditi koliku je imovinsku korist optuženica sebi pribavila, prisvajajući tuđe pokretne stvari koje su joj bile povjerene na radu, je li ta vrijednost veća ili manja od 1.000,00 kuna. Naime, niti iz potpisane izjave kojom optuženica "priznaje dug", niti iz iskaza ispitanih svjedoka Z. R., također zaposlenice u trgovini M. J., a niti iz iskaza svjedoka, direktora oštećenog društva M. M., ne proizlaze okolnosti na temelju kojih bi se s dovoljnim stupnjem sigurnosti zaključilo koliku vrijednost robe bi optuženica u inkriminiranom razdoblju pronevjerala, a niti u spisu postoji vjerodostojna knjigovodstvena dokumentacija iz koje bi se utvrdila ta okolnost.

Naime, iz provedenih dokaza doista proizlazi određeni stupanj osnovane sumnje da bi optuženica počinila kazneno djelo, a što nije dostatno za osuđujuću presudu. Da bi se optuženicu proglasilo krivom nužno je na pouzdan i neprijeporan način utvrditi da je navedena svojim postupanjem ostvarila sva zakonska obilježja inkriminiranog djela, uključujući i zakonsko obilježje koje se odnosi na visinu vrijednosti pronevjerenih stvari, a kako je ta okolnost ostala neutvrđena to je osnovana primjena načela in dubio pro reo, prema kojem u slučaju dvojbe o određenoj odlučnoj okolnosti, valja poći od zaključka koji je povoljniji za počinitelja."

Županijski sud u Splitu, KŽ-249/2019 od 3. listopada 2019.

54

711.48

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > POSEBNI DIO > KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 228. stavak 1.

Zakon o energiji

(NN 68/01, 177/04, 76/07, 152/08 i 116/10)

Članak 33.

Zakon o energiji

(NN 120/12, 114/14, 95/15, 102/15 i 68/18)

Članak 47.

Nema pravnog kontinuiteta između kaznenog djela iz članka 33. Zakona o energiji/01 i kaznenog djela krađe iz članka 228. stavka 1. KZ/11 jer u opisu kaznenog djela za koje

se optuženik optužuje nedostaju obilježja koja se odnose na namjeru optuženika da protupravno prisvoji tuđe stvari, a u činjeničnom opisu djela nije navedena ni vrijednost te tuđe pokretne stvari.

"Osim toga, potrebno je istaći da inkriminirana radnja kako je navedena u optužnom aktu Općinskog državnog odvjetništva u S., i za koju je prvostupanjski sud optuženika i oslobodio optužbe, nema ni jedan element kaznenog djela protiv imovine, krađe iz članka 218. stavka 1. KZ/11 pa niti ni kaznenog djela pokušaja krađe iz članka 218. stavka 1. u svezi sa člankom 34. KZ/11.

Dakle, u činjeničnom opisu kaznenog djela koje se optužnim aktom optuženi A. B. tereti, nedostaju obilježja koja se odnose na namjeru optuženog da protupravno prisvoji tuđu pokretnu stvar, a nije navedena ni vrijednost tuđe pokretne stvari.

Naime, optužnim aktom državnog odvjetnika u činjeničnom i u pravnom opisu inkriminiranog djela iz članka 33. Zakona o energiji/01 optuženik se tereti da se samovoljno priključio na električnu mrežu isporučitelja HEP, Operater distribucijskog sustava d.o.o., E. S., na način da se ukopčao na mjerno mjesto, a nakon što je bio prethodno iskopčan i nastavio koristiti električnu energiju. Stoga i po stavu ovog drugostupanjskog suda ne postoji, u konkretnom slučaju, pravni kontinuitet između inkriminiranog djela i bilo kojeg drugog kaznenog djela iz KZ/11. Nadalje, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda kako se u ovom slučaju radi o "prekršajnoj nadležnosti".

Prema članku 47. Zakona o energiji („Narodne novine“, broj 120/12, 114/14, 95/15, 102/15 i 68/18, dalje u tekstu Zakon o energiji/12) u članku 47. stavku 1. propisano je da tko se priključio na energetske sustav bez odobrenja energetskog subjekta, bez trošenja energije ili se trošenje energije ne može utvrditi, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna, a predmeti koji su uporabljeni za počinjenje prekršajnog djela iz stavka 1. tog članka bit će oduzeti.

Dakle, stupanjem na snagu Zakona o energiji/12 i to 1. srpnja 2013., kazneno djelo iz članka 33. Zakona o energiji/01 više nije kazneno djelo, već prekršaj."

Županijski sud u Splitu, Kž-438/2019-5 od 26. rujna 2019.

55

711.49

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > POSEBNI DIO > KAZNENA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

Kazneni zakon

NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 184. stavak 1.

Logopedi ne spadaju u osobe koje se bave liječenjem ili pružanjem medicinske pomoći, u smislu u kojem je to potrebno da bi se ostvarila zakonska obilježja kaznenog djela nadriliječništva.

"U žalbi se ističe da je sud pogrešno utvrdio činjenično stanje kad logopediju ne smatra liječenjem, odnosno da se utvrđuje da su logopedi stručnjaci osposobljeni za rad na

prevenciji, probiru, otkrivanju, procjeni, dijagnostici, savjetovanju, rehabilitaciji i tretmanu poremećaja humane komunikacije, a što podrazumijeva poremećaje jezika, govora i glasa, poremećaje u čitanju i pisanju, poremećaje oralno-laringealnih funkcija te poremećaje u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji u osoba s posebnim potrebama. Međutim, da sud ispušta iz vida i da su logopedi kao stručnjaci, iako spadaju u znanstveno područje društvenih znanosti, razvrstani u skupinu zdravstvenih radnika, kako to proizlazi iz dopisa Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta od 3. listopada 2017. Dakle, da u kazneno djelo nadriliječništva potpada provođenje logopedskih tretmana bez stručne spreme i bez stručnog znanja, zbog čega je sud prvog stupnja pogrešno zaključio da nisu ostvarena zakonska obilježja kaznenog djela nadriliječništva, odnosno da je povrijedio kazneni zakon.

Suprotno navodima žalbe državnog odvjetnika, ovaj sud ocjenjuje da je sud prvog stupnja pravilno zaključio da logopedi ne spadaju u osobe, koje se bave liječenjem, odnosno pružanjem medicinske pomoći u smislu koje je potrebno da bi se ostvarila zakonska obilježja kaznenog djela nadriliječništva.

Naime, logopedi nisu osobe koje pružaju medicinsku pomoć ili provode medicinsku terapiju već pružaju stručnu pomoć kod poremećaja komunikacije i pri tomu se ne koriste lijekovima niti provođenjem medicinskih tretmana. Logopedi, zapravo pružaju stručnu pomoć osobama sa poremećajima u komunikaciji pa stoga činjenica da logopedi prema nacionalnoj klasifikaciji zanimanja 2010-NKZ 10 pripadaju skupini "ostali zdravstveni radnici" ne dovodi u pitanje pravilnost zaključaka suda prvog stupnja. Osim toga, i u gore navedenom dopisu Edukacijsko, rehabilitacijskog fakulteta se navodi da logopedija ne pripada znanstvenom području biomedicine i zdravstva. S obzirom na istaknute okolnosti navodi žalbe državnog odvjetnika u odnosu na oslobađajući dio presude su neosnovani."

Županijski sud u Splitu, Kž-242/2019-6 od 15. listopada 2019.

56

712.013

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > UVODNE ODREDBE > NEZAKONITI DOKAZI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 10. stavak 2.

Članak 246. stavak 2.

Kada su policijski službenici ušli u dom okrivljenika na njegovo traženje, ne radi se o nezakonitoj pretrazi doma, iako su policijski službenici ušli u njegov dom bez naloga suca istrage za pretragu doma i drugih prostora.

"Osim toga, pravilan je i zaključak prvostupanjskog suda kako se u konkretnom slučaju ne radi o nezakonitoj pretrazi okrivljenikovog stana jer su policijski djelatnici ušli u stan upravo na traženje okrivljenika, a što proizlazi iz potvrde o ulasku u tuđi dom (bez naloga), koju je okrivljenik također potpisao bez primjedbi. Konačno i svjedok J. K., policijski djelatnik, iskazao je kako im je okrivljenik dragovoljno predao opojnu drogu marihuanu te ih dragovoljno pustio u stan, gdje im je opet dragovoljno predao dvije vrećice s

opojnom drogom marihuanom. Stoga je stav i ovog drugostupanjskog vijeća kako su dokazi čije se izdvajanje traži zakoniti, kao i obavljena pretraga doma (bez naloga) u kojem okrivljenik boravi."

Županijski sud u Splitu, KŽ-389/2019-7 od 8. kolovoza 2019.

57

712.013

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > UVODNE ODREDBE > NEZAKONITI DOKAZI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 10. stavak 2.

Članak 431. stavak 1. točka 2.

Iskaz svjedokinje ispitane pred nadležnim državnim odvjetnikom, a koja je u daljnjem tijeku postupka preminula, nije nezakoniti dokaz i može se pročitati u dokazne svrhe tijekom rasprave.

"Okrivljenik u svojoj žalbi ističe kako nije sporno da je svjedokinja O. T. preminula i da je stoga na raspravi pročitana njezin iskaz kojeg je dala 8. ožujka 2016. pred nadležnim državnim odvjetništvom, s time što se navodi i da prilikom tog ispitivanja okrivljenik i njegov branitelj nisu imali mogućnost sudjelovati tom ispitivanju jer nisu bili niti pozvani, pa da se taj iskaz ne smije koristiti u dokaznom postupku.

Ovakvi navodi okrivljenika ničim ne dovode u pitanje pravilnost pobijanog rješenja. Naime, ispravno je sud prvog stupnja zaključio kako, u konkretnom slučaju, nije utvrđeno da je dokaz označen u izreci pobijanog rješenja, nezakoniti dokaz, odnosno nije utvrđeno da je taj dokaz pribavljen protivno odredbi članka 10. stavka 2. ZKP/08, odnosno kršenjem ili povredom Ustava Republike Hrvatske ili odredbi ZKP/08, na bilo koji način.

Naime, ovaj sud, kao sud drugog stupnja, drži kako je sud prvog stupnja ispravno zaključio kako je zapisnik o ispitivanju svjedokinje O. T. kojeg je ova dala 8. ožujka 2016. pred Općinskim državnim odvjetništvom u S. dokaz pribavljen na zakonit način i da je, obzirom da je ta svjedokinja u međuvremenu preminula, u skladu s odredbom članka 431. stavka 1. točke 2. ZKP/08, u dokazne svrhe pročitana, pa se radi o zakonitom dokazu.

U članku 431. stavku 1. točki 2. ZKP/08 je propisano da se zapisnici o iskazima svjedoka pribavljeni tijekom dokazne radnje ili ranije rasprave mogu prema odluci vijeća pročitati odnosno reproducirati ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred sud nemoguć ili znatno otežan zbog starosti, bolesti ili drugih važnih uzroka.

Kako je u konkretnom slučaju svjedokinja O. T. preminula, to je ispravno sud prvog stupnja zapisnik o njezinom iskazu, koji je pribavljen tijekom dokazne radnje, u dokaznom postupku na raspravi pročitao, iako je točno da se, sukladno članku 431. stavku 2. ZKP/08, na takvom zapisniku ne može isključivo ili u odlučujućoj mjeri temeljiti osuđujuća presuda."

Županijski sud u Splitu, KŽ-456/2019-5 od 5. listopada 2019.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > MJERE OSIGURANJA NAZOČNOSTI OKRIVLJENIKA I DRUGE MJERE > ISTRAŽNI ZATVOR

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 128.

Prijedlog za ukidanje istražnog zatvora, podnesen nakon pravomoćnosti presude, je nedopušten.

"Nakon provedene rasprave, rješenjem Županijskog suda u Splitu broj Kmp-3/17 od 15. siječnja 2019. protiv okrivljenika K. G. K., određen je istražni zatvor na temelju članka 123. stavka 2. ZKP/08 i u svezi sa člankom 127. stavkom 4. ZKP/08, a iz razloga jer je presudom Županijskog suda u Splitu, pod brojem Kmp-3/17 od 15. siječnja 2019., okrivljeniku K. G. K. izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju od pet godina, a sve zbog kaznenog djela iz članka 110. KZ/11. Ista presuda je preinačena presudom VSRH broj Kžm-9/19 od 31. listopada 2019., u odluci o kazni, na način da je okrivljeniku K. G. K. izrečena kazna maloljetničkog zatvora u trajanju od četiri godine.

Uzimajući u obzir odredbu članka 128. ZKP/08 u kojoj je jasno navedeno da okrivljenik i njegov branitelj sudu mogu predložiti ukidanje istražnog zatvora nakon predaje optužnice, a do pravomoćnosti presude, što se u ovom slučaju nije ostvarilo jer je prijedlog branitelja za ukidanjem istražnog zatvora podnesen nakon pravomoćnosti presude, slijedom navedenog isti je i odbačen kao nedopušten, te je donesena odluka kao u izreci ovog rješenja."

Županijski sud u Splitu, Kv-I-79/2019-2 od 29. studenog 2019.

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREĐABA KAZNENOG POSTUPKA > RELATIVNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 468. stavak 3.

Nije povrijeđeno pravo na obranu okrivljenika, ako optužno vijeće nije odlučilo o njegovom prijedlogu za izdvajanje nezakonitih dokaza jer nezakonite dokaze može izdvojiti i sud u raspravi.

"Nije u pravu optuženi niti kada ističe kako mu je povrijeđeno pravo na obranu zbog toga što je na okolnost nezakonitih dokaza ukazao još u odgovoru na optužnicu, ali da optužno vijeće nije odlučilo o prijedlogu za izdvajanje nezakonitih dokaza, a na koji način pobija presudu zbog bitne povrede određaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 3. ZKP/08. Budući da se i u tijeku rasprave mogu izdvojiti nezakoniti dokazi (a u konkretnom slučaju ne radi se o nezakonitim dokazima), to propust optužnog vijeća niti je utjecao, a niti je mogao utjecati na presudu."

Županijski sud u Splitu, Kž-202/2019-9 od 12. prosinca 2019.

60

712.321.21

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI > OBNOVA KAZNENOG POSTUPKA > DOVRŠENOG PRAVOMOĆNOM PRESUDOM > PREINAČENJE PRAVOMOĆNE PRESUDE BEZ OBNOVE KAZNENOG POSTUPKA

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 498. stavak 1. točka 1.

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18)

Članak 57.

Pravomoćna presuda ne može preinačiti u odluci o kazni u obnovljenom kaznenom postupku, ako je jednom presudom izrečena kazna zatvora, a drugom djelomična uvjetna osuda.

"Protivno žalbi osuđenika, pravilno je prvostupanjski sud stoga odbio zahtjev osuđenika za tzv. nepravom obnovom kaznenog postupka u odnosu na objedinjavanje kazni zatvora iz tih dviju presuda, kao i kazne zatvora izrečenoj presudom Općinskog suda u Šibeniku poslovnog broja K-301/2012 od 13. lipnja 2012., obzirom da je osuđenik u cijelosti izdržao kazne zatvora po tim presudama. Nadalje je prvostupanjski sud pravilno zaključio da nije moguća primjena članka 498. stavka 1. točke 1. ZKP/08, a kada je osuđeniku izrečena djelomična uvjetna osuda, prema pravomoćnoj presudi Općinskog suda u Splitu poslovnog broja K-558/12 od 21. siječnja 2016. jer to proizlazi iz Zaključka sa sastanka predsjednika kaznenih odjela županijskih sudova sa predsjednicima vijeća i službom evidencije Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 16. i 17. rujna 2015., koji su obvezujući za sudove temeljem članaka 27. i 40. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13, 33/15, 82/15, 82/16 i

67/18), koji navodi da se pravomoćna presuda ne može preinačiti u odluci o kazni u obnovljenom kaznenom postupku (tzv. nepravna obnova) ako je jednom presudom izrečena kazna zatvora, a drugom djelomična uvjetna osuda."

Županijski sud u Splitu, KŽ-483/2019-7 od 14. studenog 2019.

8 > Građansko procesno pravo

61

810.511.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI

*Uredba vijeća (EZ) broj 2001/2003 od 27. studenog 2003.
(Službeni list Europske unije L338/1, Uredba Bruxelles II bis)*

Članak 2.
Članak 8.

Za postupanje po prijedlogu radi ostvarivanje roditeljske skrbi i osobnih odnosa između roditelja i maloljetnog djeteta nadležan je sud države članice u kojoj dijete ima uobičajeno boravište u trenutku pokretanja postupka.

"Postupak u ovoj pravnoj stvari je iniciran prijedlogom predlagatelja D. L. radi ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s mlj. sinom K. L. rođenim ..., u kojem navodi da je majka djeteta odvela dijete u SR Njemačku bez njegove volje, te predlaže da sud donese odluku o odvijanju osobnih odnosa predlagatelja, kao oca sa maloljetnim djetetom.

Prema stanju u spisu proizlazi da je u vrijeme pokretanja ovog postupka maloljetni sin predlagatelja K. L. imao boravište u SR Njemačkoj na adresi ... W., gdje živi s majkom M. L., da u SR Njemačkoj pohađa 3. razred osnovne škole, te da je predlagatelj podneskom od 24. siječnja 2018. obavijestio sud da u Saveznoj Republici Njemačkoj nije pokrenuo nikakav postupak radi donošenja odluke o sadržaju roditeljske skrbi i održavanja osobnih odnosa sa maloljetnim djetetom.

Temeljem naprijed navedenih utvrđenja, prvostupanijski sud je smatrao kako za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari nije nadležan sud u Republici Hrvatskoj i to temeljem odredbe članka 8. Uredbe Bruxelles II bis, radi čega se proglasio apsolutno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari.

Uredbom vijeća (EZ) broj 2001/2003 od 27. studenog 2003. (Službeni list Europske unije L338/1, Uredba Bruxelles II bis, dalje u tekstu Uredba) regulirana su pitanja nadležnosti, priznanja i izvršenja sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te je stavljena izvan snage Uredba (EZ) broj 1347/2000.

S pravom je prvostupanjski sud otklonio nadležnost suda Republike Hrvatske za postupanje po prijedlogu predlagatelja koji se odnosi na odlučivanje o stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću.

Naime, članak 8. Uredbe propisuje da su sudovi države članice nadležni u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću prema djetetu koje ima uobičajeno boravište u toj državi članici u trenutku pokretanja postupka.

Izraz "roditeljska odgovornost" označava prava i obveze koje se odnose na dijete ili njegovu imovinu, koja su sudskom odlukom dodijeljena fizičkoj ili pravnoj osobi, primjenom prava ili sporazumom s pravnim učinkom, a taj izraz uključuje i prava roditeljske skrbi i odgoja djeteta te prava na kontakt s djetetom (članak 2. Uredbe).

Prema praksi Suda EU (C-90/97 Swaddling v Adjudication Officer) uobičajeno boravište se odnosi na državu u kojoj odnosna osoba uobičajeno boravi i u kojoj ima težište životnih odnosa.

Kako prema podacima u spisu maloljetni sin predlagatelja ima uobičajeno boravište u SR Njemačkoj, to je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da je za odlučivanje o roditeljskoj odgovornosti nadležan sud u SR Njemačkoj."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-106/2019-2 od 4. ožujka 2019.

62

810.512.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > STVARNA NADLEŽNOST OPĆINSKIH SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 17. stavak 1.

Članak 34.b točka 1.

Zakon o odvjetništvu

(NN 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11)

Članak 2,

Članak 4.

Članak 27. stavak 1. i 2.

Članak 37. stavak 1.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 94/99, 121/99, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15)

Članak 1. stavak 2.

Zajednički odvjetnički ured je fizička osoba koja obavlja odvjetničku djelatnost sukladno Zakonu o odvjetništvu, kojim nije propisan upis u obrtni registar niti sudski registar ukoliko nije osnovan kao javno trgovačko društvo odnosno društvo s ograničenom odgovornošću pa nema svojstvo pravne osobe niti se može smatrati da su odvjetnici trgovci pojedinci u smislu članka ZTD-a.

"Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud se je oglasio stvarno nenadležnim (točka I. izreke) te je također riješeno kako će se po pravomoćnosti rješenja predmet ustupiti Trgovačkom sudu u Splitu, kao stvarno i mjesno nadležnom sudu.

Pravilno prvostupanjski sud utvrđuje, da bi u sporu između tužitelja i tuženika 1. bio nadležan Trgovački sud u Splitu, to iz razloga što je, a sukladno odredbi članka 34.b stavka 1. ZPP-a, u sporovima između pravnih osoba, za nadležnost trgovačkog suda bitan personalni kriteriji, te nije odlučno da li se radi o sporu u vezi djelatnošću stranaka, odnosno o sporu koji proizlazi iz trgovačkog ugovora, a nije riječ o sporu iz odredbe članka 34. stavka 1. ZPP-a.

Međutim pogrešno je stajalište prvostupanjskog suda kako tuženik 2. ima status pravne osobe. Naime, tuženik 2. je zajednički odvjetnički ured odvjetnika M. B. i G. L. čiji su pravni položaj, prava i obveze regulirani Zakonom o odvjetništvu ("Narodne novine", broj 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11). Prema članku 2. tog Zakona obavljanje odvjetništva je slobodna djelatnost, koju odvjetnici sukladno članku 4. toga Zakona mogu obavljati samostalno, u zajedničkom uredu ili u odvjetničkom društvu u skladu sa odredbama tog Zakona. Prema članku 37. stavku 1. Zakona o odvjetništvu, odvjetnici se obavezno udružuju u Komoru (Hrvatska odvjetnička komora) kao samostalnu i neovisnu organizaciju sa svojstvom pravne osobe. za razliku od odvjetnika koji odvjetničku djelatnost obavljaju samostalno ili u zajedničkom uredu, dva ili više odvjetnika upisanih u imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore mogu osnovati odvjetnički ured sa svojstvom pravne osobe (odvjetničko društvo) koje se osniva kao javno trgovačko društvo ili kao društvo sa ograničenom odgovornošću (članak 27. stavak 1. i 2. Zakona).

Obzirom na navedeno, tužitelj 2., je fizička osoba koja odvjetničku djelatnost obavlja samostalno sukladno Zakonu o odvjetništvu, a ne sukladno propisima o obrtu. Za odvjetnike Zakonom o odvjetništvu nije propisano da se upisuju u obrtni registar niti sudski registar, izuzev odvjetničkih društava, a što ovdje nije slučaj. Također, Zakon o odvjetništvu ne propisuje da bi odvjetnici bili trgovci pojedinci. Naime, prema odredbi članka 1. stavka 2. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 94/99, 121/99, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15) osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima smatraju se trgovcima u smislu ZTD-a, samo ako je to u tim propisima određeno.

Slijedom navedenoga za tuženika pod 2. bi stvarno i mjesno nadležan bio Općinski sud u Splitu, međutim, u konkretnom predmetu je sukladno odredbi članka 34. b točke 10. ZPP-a, došlo do atrakcije nadležnosti trgovačkog suda i za tuženika 2., to jer su tuženici 1. i 2. materijalni suparničari iz odredbe članka 196. stavka 1. točke 1. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž-999/2017-2 od 21. siječnja 2019.

63

810.512.8

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > STVARNA NADLEŽNOST > ISPITIVANJE STVARNE NADLEŽNOSTI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/91, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 43/13 i 89/14)

Članak. 16. stavak 1. i 2.

Članak. 17. - 20.

Zakon o državnim maticama

(NN 96/93 i 73/13)

Zakon o osobnom imenu

(NN 118/12)

Kada je zahtjev za utvrđenje o istovjetnosti osobe postavljen kao glavni zahtjev, takvo utvrđenje ne spada u sudsku nadležnost.

"Predlagatelji traže utvrđenje da se njihov pok. otac od rođenja zvao V. K., da bi u vrijeme kada je Rijeka bila u sastavu Italije (posljedica Rapalskog ugovora od 12. studenog 1920. i Rimskog sporazuma od 27. siječnja 1924., sklopljeni između Kraljevine SHS i Italije), talijanska vlast je prisilno izvršila promjenu imena i prezimena stanovnika hrvatskog podrijetla u imena i prezimena talijanskog izričaja, pa tako je njihov otac „preveden“ u C. G., a kada je Ugovorom o miru s Italijom od 10. veljače 1947. Rijeka konačno pripala Hrvatskoj, njihov otac je ponovno vratio ime V. K.

Promjena imena i utvrđenja istovjetnosti osobe spada u isključivu nadležnost državnih tijela uprave prema Zakonu o državnim maticama („Narodne novine“, broj 96/93 i 73/13) i Zakon o osobnom imenu („Narodne novine“, broj 118/12), te ne spada u sudsku nadležnost.

Prema članku 16. stavku 1. ZPP-a sud do pravomoćnosti odluke, po službenoj dužnosti, pazi ide li rješavanje spora u sudsku nadležnost, a prema stavku 2. ZPP-a kad sud u tijeku postupka, do pravomoćnosti odluke, utvrdi da za rješavanje spora nije nadležan sud nego kakav drugi domaći organ, oglasit će se nenadležnim, ukinut će provedene radnje i odbaciti tužbu (ili prijedlog).

Dakle, tijekom cijelog postupka do pravomoćnosti odluke, sud će se oglasiti nenadležnim ako utvrdi da spor ne ide u sudsku nadležnost.

To što se prvostupanjski sud upustio u raspravljanje, u ovo slučaju nema ustaljenja nadležnosti upravo zbog toga što se radi o zahtjevu koji ne spada u sudsku nadležnost.

Međutim, to je moguće kada se radi o sporu koju spada u sudsku nadležnost bilo da se radi o stvarno nenadležnom sudu (članak 17. - 19. ZPP-a) ili mjesno nenadležnom sudu (članak 20. ZPP-a).

Žalbeni razlog koji upućuje na odluku Općinskog suda u Trogiru ne može se primijeniti u ovom slučaju.

Naime, Općinski sud u Trogiru odlučivao je o prethodnom pitanju koji je valjalo riješiti u tom postupku, pa odluka o prethodnom pitanju vezana je samo za taj postupak.

Međutim, o ovom postupku predlagatelji su postavili prijedloga kao glavni zahtjev tražeći da utvrđenje o istovjetnosti osobe oca predlagatelja vrijedi za sve situacije gdje se pojavljuje ime C. G. umjesto V. K. Upravo takvo utvrđenje ne spada u sudsku nadležnost."

Županijski sud u Splitu, Gž-1061/2017-2 od 4. listopada 2017.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST U BRAČNIM, PATERNITETSKIM I MATERNITETSKIM SPOROVIMA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 408. stavak 1.

Članak 409. stavak 1. i 4.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 46. stavak 1.

Članak 20. stavak 1.

Glede postupka povjeravanja mal. djeteta na čuvanje i odgoj ne radi se o postupku za koji je propisana isključiva mjesna nadležnost suda, radi čega se sud nije mogao oglasiti mjesno nenadležnim po službenoj dužnosti.

"Predmet prvostupanjskog postupka je zahtjev za donošenje odluke o povjeravanju djeteta na čuvanje i odgoj te uzdržavanje djeteta.

Prvostupanjski sud je donio rješenje kojim je oglosio mjesno nenadležnim te odlučio da nakon pravomoćnosti rješenja ustupi spis Općinsko građanskom sudu u Zagrebu, kao mjesno nadležnom sudu.

Prilikom donošenja pobijanog rješenja prvostupanjski sud se pozvao na odredbe članka 408. stavak 1. ObZ-a, u svezi članka 409. stavka 1. i 4. ObZ-a.

Sukladno odredbi članka 408. stavka 1. ObZ-a spor o roditeljskoj skrbi je spor o pitanju s kojim će roditeljem dijete stanovati i način ostvarivanja roditeljske skrbi u kojem se odlučuje i o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem te uzdržavanje djeteta.

Članak 409. stavak 1. ObZ-a propisuje da ako se roditelji nisu sporazumjeli o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili ga je sud odbio odobriti, svaki roditelj ili dijete može podnijeti tužbu radi rješavanja pitanja s kojim će roditeljem dijete stanovati, načina ostvarivanja roditeljske skrbi, osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem te uzdržavanje djeteta. Stavak 4. istog članka propisuje da je suđenje u sporovima iz stavka 1. i 3. članka 409. ObZ-a nadležan je sud koji je općemjesno nadležan za dijete.

Vodeći računa o navedenom, prvostupanjski sud je donio rješenje kojim se oglosio mjesno nadležnim temeljem utvrđenja da dijete ima prijavljeno prebivalište u Z. na adresi ... Prilikom donošenja pobijanog rješenja prvostupanjski je sud utvrdio da je člankom 409. ObZ-a izrijeком propisano da za suđenje u ovim sporovima nadležan sud koji je opće mjesno nadležan za dijete, pri tome pogrešno držeći da je riječ o isključivoj mjesnoj nadležnosti.

Sukladno odredbi članka 46. stavka 1. ZPP-a, ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost kojega drugog suda, za suđenje je nadležan sud koji je mjesno nadležan sud koji je opće mjesto nadležan za tuženika.

Nadalje, članak 20. stavak 1. ZPP-a propisuje da se sud može, povodom prigovora tuženika, proglasiti mjesno nenadležnim, ako je prigovor podnesen najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu.

Stavak 2. istog članka propisuje da se sud može proglasiti, po službenoj dužnosti, mjesno nenadležnim samo kada postoji isključiva mjesna nadležnost nekog drugog suda najkasnije na pripremnom ročištu ili, ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanje o danoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu.

Dakle, u konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je donio rješenje o mjesnoj nenadležnosti nakon održanog drugog ročišta za glavnu raspravu od 6. svibnja 2019., nakon kojeg se po službenoj dužnosti, proglasio mjesno nenadležnim.

Prvostupanjski sud da bi donio odluku o mjesnoj nenadležnosti mora voditi računa da, u konkretnom slučaju, nije riječ o propisanoj isključivoj mjesnoj nadležnosti, u kojem slučaju bi mogao donijeti odluku po službenoj dužnosti ali najkasnije na pripremnom ročištu ili ako ono nije održano, do upuštanja tuženika u raspravljanja o glavnoj stvari na prvom ročištu za glavnu raspravu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-348/2019-2 od 27. lipnja 2019.

65

810.513.246

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST U SPOROVIMA IZ NASLJEDNOPRAVNIH ODNOSA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 20. stavak 2.

Članak 56. stavak 1.

Članak 62.

Kod tužbenog zahtjeva radi utvrđenja da nasljedniku (tuženiku) ne pripada pravo na povrat darovane nekretnine radi namirenja nužnog dijela, meritorne odredbe za određivanje mjesene nadležnosti su iz članka 62. ZPP-a, budući se ne radi o sporu o nekretnini, nego o sporu iz nasljednopravnih odnosa.

"Prvostupanjski sud se a nakon što je razdvoji raspravljanje po tužbenom zahtjevu tužiteljice u odnosu na nekretninu u M. pozivom na odredbu članka 56. ZPP-a oglasio mjesno nenadležnim za postupanje u predmetnoj pravnoj stvari smatrajući da je predmet spora utvrđenje prava vlasništva dijela nekretnine, koja se nalazi na području Općinskog suda u Makarskoj.

U navedenim okolnostima, nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja pozivom na odredbu članka 56. stavka 1. u vezi s odredbom članka 20. stavka 2. točke ZPP-a, jer se citirane odredba ne mogu primijeniti na konkretni slučaj.

Naime, u konkretnom slučaju radi se o sporu iz nasljednopravnih odnosa, a ostavinski postupak koji se vodi iza pok. D. J. još nije okončan pa nema mjesta primjeni odredbe članka 56. stavka 1. ZPP-a već je valjalo primijeniti odredbu članka 62. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž-1447/2019-2 od 22. kolovoza 2019.

66

810.513.248

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST U SPOROVIMA IZ RADNIH ODNOSA

*Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)*

Članak 123. stavak 1. i 2.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)*

Članak 65.
Članak 70.

Za ocjenu mjesne nadležnosti suda u predmetnom parničnom postupku, pravno je nebitno što je tužiteljica kao radnica prihvatila ponudu poslodavca – tuženika i potpisala ugovor o radu pod izmijenjenim okolnostima, a kojim je ugovorom dogovorena nadležnost suda u Zgrebu budući se u konkretnom slučaju radi o radnom sporu koji je proizašao iz ugovora o radu na neodređeno vrijeme kojim nije ugovorena mjesna nadležnost suda za slučaj spora između ugovornih stranaka.

"Međutim, u svezi pravilnosti i zakonitosti pobijanog rješenja za istaknuti je i slijedeće. Odredbom članka 123. stavka 1. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14 i 127/17) propisano je kako se odredbe ovog Zakona koje se odnose na otkaz, primjenjuju i na slučaj kada poslodavac otkáže ugovor i istodobno predloži radniku sklapanje ugovora o radu pod izmijenjenim okolnostima (otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora), o čemu se zapravo i radi u predmetnom slučaju. Nadalje odredbom stavka 2. istog članka određeno je da ako u slučaju iz stavka 1. ovog članka radnik prihvati ponudu poslodavca (što je konkretno učinila tužiteljica), pridržava pravo pred nadležnim sudom osporavati dopuštenost takovog otkaza ugovora o radu.

Slijedom navedenog, kako u konkretnom slučaju tužiteljica - radnica tužbom osporava dopuštenost otkaza ugovora o radu koji je zaključen 1. ožujka 2011., a kojim ugovorom za slučaj spora, nije ugovorena mjesna nadležnost suda (članak 70. ZPP-a), to je u ovom postupku stvarno i mjesno nadležan Općinski sud u Osijeku, a u suglasju sa odredbom članka 65. ZPP-a. Pri tome je za istaknuti kako je pravno nebitno što su stranke u novo zaključenom ugovoru o radu od 17. rujna 2018. ugovorile nadležnost suda u Zagrebu, a ovo stoga što tužiteljica samim prihvaćanjem ponude tuženika - poslodavca za zaključenjem novog ugovora o radu pod izmijenjenim okolnostima, a koju je dobila istovremeno sa Odlukom o otkazu

ugovora o radu, nije odustala od svoga prava za utvrđenje otkaza nedopuštenim, a samim time ni od ugovora o radu od 1. ožujka 2011. koji joj je odlukom tuženika otkazan. Naime ako bi se u ovoj parnici utvrdilo da je sporni otkaz ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora nedopušten, tada bi ostao na snazi ugovor o radu koji su parnične stranke sklopile 1. ožujka 2011.

Dakle, u zaključku je za reći da se u konkretnom slučaju radi o radnom sporu koji je proizašao iz ugovora o radu na neodređeno vrijeme od 1. ožujka 2011., a kojim nije ugovorena mjesna nadležnost suda za slučaj spora između ugovornih stranaka. Za ocjenu mjesne nadležnosti suda u predmetnom parničnom postupku, pravno je nebitno što je tužiteljica kao radnica prihvatila ponudu poslodavca - tuženika i potpisala ugovor o radu pod izmijenjenim okolnostima, od 17. rujna 2018., a kojim je ugovorom dogovorena nadležnost suda u Zagrebu. Stoga je u predmetnom slučaju stvarno i mjesno nadležan Općinski sud u Osijeku koji se međutim pobijanim rješenjem oglasio mjesno nenadležnim."

Županijski sud u Splitu, Gž R-146/2019-2 od 24. lipnja 2019.

67

810.513.4

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > SPORAZUM O MJESNOJ NADLEŽNOSTI

Uredba Vijeća (EU) broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

Članak 19. točka 1.

Članak 81.

*Zakon o potrošačkom kreditiranju
(NN 75/09, 112/12, 140/13, 17/13, 9/15, 78/15 i 102/15)*

Članak 19. stavak 1. i 2.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)*

Članak 70.

*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima
(NN 53/91 i 88/01)*

Članak 55.

Nema pravnog uporišta za primjenu članka 81. Uredbe vijeća (EU) broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, koja je stupila na snagu 2015. za ugovor koji je sklopljen 2004. i kojim je sukladno tada važećim propisima ugovorena nadležnost za možebitne sporove koji će nastati iz predmetnog pravnog posla.

"Sud prvog stupnja donio je odluku kao u izreci pobijanog rješenja prethodno utvrdivši: da je tuženik pravna osoba sa sjedištem u Republici Austriji; da su stranke sklopile

Ugovor o otplati kredita-jednokratni zajam 17. svibnja 2004. broj računa 6.033.440 na iznos od 35.000,00 EUR-a, sklopljenog između tužitelja ad 1. i 2. te tuženika, odnosno da su ugovorili nadležnost za sporove iz navedenog ugovora, suda u Villachu/Beljaku, (članak 3. Ugovora).

Nadalje, u konkretnom predmetu da su tužitelji podnijeli tužbu protiv tuženika koji na području Republike Hrvatske nema sjedište, a radi utvrđenja ništetnim Ugovora o otplati kredita – jednokratni zajam br. računa 6.033.440 sklopljenog između I i II tužitelja te tuženika, utvrđenja ništetnim potvrde – Solemnizacije Ugovora o otplati kredita Javnog bilježnika B. Š. iz V. broj ovjere OU-858/04, te radi brisanja upisane hipoteke kod Zk odjela Općinskog suda u Čakovcu na nekretninama upisanim u k.o. M. M., kč. br. 115/8/4 zk. ul. 857 u naravi kuća, dvor K. u površini od 308 hvati.

Po stavu prvostupanjskog suda u ovom konkretnom slučaju da je primijeniti odredbu članka 81. Uredbe Vijeća (EU) broj 1215/2012 od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (dalje u tekstu: Uredba) jer, da je riječ o izberivoj nadležnosti, a tužitelji da su kao potrošači podnijeli tužbu protiv tuženika kao strane pravne osobe s domicilom u Republici Austriji.

Citirana Uredba da je prema svojoj pravnoj snazi iznad zakona, pa tako i Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 75/09, 112/12, 140/13, 17/13, 9/15, 78/15 i 102/15, dalje u tekstu: ZPK), a prema odredbi članka 19. stavka 1. i 2. toga zakona da je propisano da u sporovima koji nastanu u svezi s ugovorom o kreditu, potrošač može pokrenuti postupak protiv druge ugovorne strane bilo pred sudovima države u kojoj druga ugovorna strana ima sjedište, ili neovisno o sjedištu druge ugovorne strane, pred sudovima mjesta gdje potrošač ima prebivalište. Druga ugovorna strana može pokrenuti postupak protiv potrošača samo pred sudovima države u kojoj potrošač ima prebivalište. Od odredbe stavka 1. i 2. tog članka da se može odstupiti samo sporazumom pod pretpostavkama iz stavka 4. istog članka a citirana odredba da se primjenjuje od 30. rujna 2015.

Nadalje, da prorogacijska klauzula sadržana u Ugovoru o jednokratnom kreditu da nije postignuta nakon nastanka spora već prilikom sklapanja predmetnog Ugovora, što je suprotno članku 19. točki 1. Uredbe.

Međutim, po stavu ovog suda osnovano tuženik u žalbi ističe da je Ugovor o otplati kredita, zajedno sa Sporazumom o nadležnosti sklopljen 2004., dok je Uredba koju je sud primijenio donesena 2012. (a koja se primjenjuje od 2015.) Sporazum o mjesnoj nadležnosti sklopljen je između stranaka sukladno tada važećoj odredbi članka 70. ZPP-a prema kojoj nije bila određena isključiva mjesna nadležnost, pa je Sporazum o mjesnoj nadležnosti valjan.

Nadalje, po shvaćanju ovoga suda u obzir treba uzeti i Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01) koji u članku 55. propisuje da u sporovima protiv fizičke ili pravne osobe koja ima sjedište u inozemstvu za obveze koje su nastale u Republici Hrvatskoj ili koje se moraju izvršiti na teritoriju Republike Hrvatske nadležnost suda u Republici Hrvatskoj postoji ako ta osoba na teritoriju Republike Hrvatske ima svoje predstavništvo ili zastupništvo ili ako je u Republici Hrvatskoj sjedište tvrtke kojoj je povjereno obavljanje njezinih poslova. U vrijeme sklapanja ugovora o kreditu tuženik nema predstavništvo, zastupništvo niti sjedište na području Republike Hrvatske, već je cjelokupno poslovanje po predmetnom kreditu vezano isključivo za Austriju.

Slijedom navedenog, nema pravnog uporišta primjena 81. Uredbe Vijeća EU koja je stupila na snagu 2015. za Ugovor koji je sklopljen 2004. i kojim je sukladno tada važećim propisima ugovorena nadležnost za možebitne sporove koji će nastati iz predmetnog pravnog posla."

Županijski sud u Splitu, Gž-980/2018-2 od 24. travnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > SUPARNIČARI > NUŽNI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 36. stavak 1.

Članak 48. stavak 1.

Članak 51. stavak 1.

Članak 52.

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

(NN, MU broj 8/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10)

Članak 6. stavak 1.

Svi zemljišnoknjižni suvlasnici u postupku razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina geometrijskom diobom su nužni i jedinstveni suparničari.

"Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužitelja za razvrgnuće suvlasničke zajednice glede nekretnina položenih u k.o. S. time da je tijekom postupka prijeporan i predmet diobe i način diobe kao i je li dioba već izvršena između pravnih prednika stranaka.

Obzirom da je predmet postupka razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina, kao i uknjižba tih suvlasničkih dijelova ali i uknjižba budućih novoformiranih nekretnina, prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, svi upisani suvlasnici u odnosu na nekretnine za koje se predlaže provesti parcelacija, imaju se smatrati nužnim i jedinstvenim suparničarima. Ovo stoga jer prema odredbi članka 36. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV), ako više osoba ima neku stvar u svome vlasništvu tako da svakoj pripada po dio tog prava vlasništva, računski određen razmjerom prema cijelom pravu vlasništva te stvari, sve su one suvlasnici te stvari, a dijelovi prava vlasništva koji im pripadaju njihovi su suvlasnički dijelovi.

Nužno suparničarstvo postoji u situaciji kada po prirodi stvari odnos može biti utvrđen samo u korist svih odnosno, protiv svih. Dakle, njegova karakteristika jeste obligatornost a uvjetovano je materijalnopravnim odnosom. Ali ne samo da se mora donijeti jedinstvena odluka nego u parnici kao procesnopravnom odnosu moraju i sudjelovati svi sudionici materijalnopravnog odnosa koji se smatraju jednom strankom u pogledu posljedica radnji koje poduzimaju. Prema pravnom stajalištu ovog drugostupanjskog suda, zemljišnoknjižni suvlasnici su u diobnoj parnici jedinstveni i nužni suparničari.

Odredba članka 6. stavka 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine“, MU broj 8/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06 i 2/10, dalje u tekstu: Konvencija) određuje da radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega, svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj.

Ako u parnici ne sudjeluju svi nužni suparničari, nije zadovoljeno načelo kontradiktornosti, nije omogućeno u punoj mjeri predlaganje dokaza, isticanje prigovora (materijalno-pravnih i procesno-pravnih), korištenje svih raspoloživih pravnih sredstava, a time može doći do povrede prava stranke u smislu Konvencije. Stoga je, za slučaj da tužbom nisu obuhvaćene sve osobe nužnog suparničarstva, sud dužan pozvati tužitelja i poučiti ga da tužbom obuhvati i ostale suparničare.

U pretežitom broju odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske izražen je stav prema Načelnom mišljenju Proširene opće sjednice Saveznog vrhovnog suda broj 1/60 od 4. travnja 1960. u kojemu se navodi, među ostalim da, ukoliko tužbom nisu kao tuženici obuhvaćene sve osobe koje trebaju biti obuhvaćene, sud je dužan postupiti prema odredbi članka sada 109. ZPP pa se tužba koja bude dopunjena i podnesena sudu u ostavljenom roku ima smatrati uredno podnesenom onog dana kada je prvi put podnesena.

Kako sud prvog stupnja nije postupio na naprijed iznijeti način, to je povrijedio pravila o stranačkoj sposobnosti čime je počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavka 2. točke 8. ZPP-a, pa je temeljem odredbe članka 369. stavka 3. ZPP-a već iz tog razloga valjalo ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti na ponovno suđenje."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1090/2019-3 od 11. srpnja 2019.

69

810.65

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > PARNIČNA SPOSOBNOST

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 79. stavak 1.

Činjenica kako je tužiteljica u trenutku zaključenja raspravljanja bila hospitalizirana u psihijatrijskoj ustanovi sama po sebi ne upućuje i na njezinu parničnu sposobnost, jer je punoljetna osoba parnično sposobna u granicama svoje poslovne sposobnosti.

"Člankom 79. stavkom 1. ZPP-a propisano je kako stranka koja je potpuno poslovno sposobna može sama obavljati radnje u postupku (parnična sposobnost).

Tuženik u žalbi navodi i kako tužiteljica ne bi bila raspravno sposobna u trenutku zaključenja glavne rasprave, međutim takve navode tuženik ničim ne dokazuje. Naime, činjenica kako je tužiteljica u trenutku zaključenja raspravljanja bila hospitalizirana u psihijatrijskoj ustanovi, a što proizlazi iz navoda njezina punomoćnika, sama po sebi ne upućuje i na njezinu parničnu nesposobnost jer je punoljetna osoba parnično sposobna u granicama svoje poslovne sposobnosti, a niti tuženik ne navodi da bi tužiteljici u tijeku postupka bila djelomice oduzeta poslovna sposobnost. Tuženik se poziva na to da bi u kaznenom postupku koji se vodi protiv tužiteljice pred sudom radi povrede dužnosti uzdržavanja djeteta bilo provedeno vještačenje radi utvrđenja njezine raspravne sposobnosti u tom kaznenom postupku te da je utvrđeno kako dotična nije raspravno sposobna, međutim pitanje parnične sposobnosti moguće je cijeliti samo u okviru poslovne sposobnosti stranke, a tužiteljici očito, kako je već rečeno, poslovna sposobnost nije djelomično oduzeta."

Županijski sud u Splitu, GŽ Ob-507/2017-2 od 15. svibnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > STRANKE > PARNIČNA SPOSOBNOST

Zakon o parničnom postupku

(NN53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 12. stavak 1.

Članak 79. stavak 1.

Članak 80.

Članak 213. stavak 1. točka 1.

Članak 276. stavak 1.

Članak 313. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08 i 125/11)

Članak 18. stavak 4.

Članak 276. stavak 1.

Članak 313. stavak 1.

Nema mjesta određivanju prekida parničnog postupka u okolnostima pokretanja postupka radi lišenja poslovne sposobnosti stranke koja ima punomoćnika u parnici.

"U predmetnoj pravnoj stvari sud prvog stupnja odredio je prekid postupka do pravomoćnog okončanja postupka koji se pred istim sudom vodi pod poslovni broj R1 Ob-436/18 s obrazloženjem da se radi o postupku lišenja poslovne sposobnosti ovdje tužene zbog njezinog liječenja od Alzheimerove bolesti, a koji je pokrenut po prijedlogu ovdje tužitelja dana 7. ožujka 2018. i u početnoj fazi postupka zbog čega je na prijedlog tužitelja utvrdio prekid (iako se radi o situaciji kada sud određuje prekid), držeći da odluka u ovom postupku ovisi o prethodnom rješenju pitanja poslovne sposobnosti tužene.

Osnovano tužena osporava pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja jer u konkretnom slučaju nije bilo uvjeta da prvostupanjski sud primjenom odredbe članka 213. stavka 1. točke 1. ZPP-a u svezi članka 12. stavka 1. ZPP-a odluči prekinuti parnični postupak.

Odredbom članka 12. stavka 1. ZPP-a propisano je da u slučaju kada odluka suda ovisi o prethodnom rješenju pitanja postoji li neko pravo ili pravni odnos, a o tom pitanju još nije donio odluku sud ili drugo nadležno tijelo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje ako posebnim propisima nije drugačije određeno. Ako sud odluči da sam ne rješava o prethodnom pitanju, odredit će prekid postupka, sukladno odredbi članka 213. stavak 1. ZPP-a.

Poslovna sposobnost stranaka predstavlja procesnu pretpostavku za samostalno obavljanje radnji u postupku u smislu odredbe članka 79. stavka 1. ZPP-a (parnična sposobnost) pri čemu je za istaknuti i da poslovno nesposobna stranka može sudjelovati u postupku pod pretpostavkama iz odredbe članka 80. ZPP-a.

Stoga, suprotno pravnom zaključku suda prvog stupnja, pokretanje postupka lišenja poslovne sposobnosti ne predstavlja razlog za prekid parničnog postupka jer se ne radi o prethodnom pitanju koje je odlučno za razrješenje pravnog odnosa između stranaka u ovoj pravnoj stvari u smislu odredbe članka 12. stavka 1. ZPP-a.

Osim toga, punomoć kako je određuje odredba članka 313. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje u tekstu: ZOO), ovlaštenje je za zastupanje što ga opunomoćitelj pravnim poslom daje opunomoćeniku. U konkretnom slučaju tužena je punomoć za zastupanje u ovoj pravnoj stvari ispustila odvjetniku D. Đ., pa je za sklapanje pravovaljanog ugovora bilo potrebno da tužena kao ugovaratelj ima poslovnu sposobnost u vrijeme zaključenja, a koja se zahtjeva za sklapanje tog ugovora (članak 276. stavak 1. ZOO-a), dok je odredbom članka 18. stavka 4. ZOO-a određeno: „Umjesto osobe koja nema poslovnu sposobnost, očitovat će svoju volju njezin zakonski zastupnik ili skrbnik.“.

Iz tih razloga ne postoje razlozi za prekid postupka kako to propisuje odredba članka 213. stavka 1. točke 1. ZPP-a, zbog čega je pobijano rješenje ostvarilo bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a, što je imalo za posljedicu da je pobijano rješenje nezakonito."

Županijski sud u Splitu, Gž-1612/2018-2 od 31. svibnja 2019.

71

810.92

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 154. stavak 1.

Zakon o sudovima

(NN 67/18)

Članak 40. stavak 2.

Troškovi privremenog zastupnika u zastupanju stranke odsutne i nepoznata boravišta čine dio parničnih troškova koje sud dosuđuje.

"Tužba je odbačena u odnosu na navedenu tuženu i to odmah nakon što je utvrđeno da je ista preminula (izvanraspravno, nakon posljednjeg održanog ročišta).

Nadalje, prilikom donošenja odluke o troškovima postupka sud se pozvao na odredbu članka 154. stavka 1. ZPP-a, kao i na stav sjednice Građanskog odjela ovoga suda od 28. studenog 2018. prema kojem trošak privremenog zastupnika snosi stranka koja izgubi u sporu i to kao dio parničnih troškova.

Gore navedeni zaključak prvostupanjskog suda da troškovi privremenog zastupnika čine dio parničnih troškova koje sud dosuđuje, u konkretnoj pravnoj stvari sukladno odredbi članka 154. stavka 1. ZPP-a, prihvaća i ovaj žalbeni sud.

Naime, kako je to naveo i prvostupanjski sud, bez obzira na žalbene navode koje upiru na protivno, troškovi privremenog zastupnika u zastupanju odsutnog i nepoznata boravišta čine dio parničnih troškova koji pravni stav je zauzet na navedenoj sjednici Građanskog odjela ovoga suda održanoj 28. studenog 2018.

Prema odredbi članka 40. stavka 2. Zakona o sudovima ("Narodne novine", broj 67/18) pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici svih sudaca odnosno sudskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske i sjednici odjela Županijskog suda obavezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince toga odjela, odnosno suda.

Shodno navedenom, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je upravo tužitelj u obvezi naknaditi troškove privremene zastupnice tužene 3."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1330/2019-2 od 8. srpnja 2019.

72

810.98

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 158.

Članak 159.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12, 27/14, 118/14 i 107/15)

U okolnostima kada je tužiteljica povukla tužbu nakon što su stranke sklopile izvansudsku nagodbu kojom su riješile predmetno potraživanje, ta izvansudska nagodba ima isti pravni učinak kao i sudska nagodba, pa stoga tužiteljici ne pripada pravo na isplatu troška u parničnom postupku, jer takvu obvezu tuženik tom nagodbom nije preuzeo.

"Pravilno je prvostupanjski sud donio predmetnu odluku o troškovima postupka temeljem odredaba članka 158. i 159. ZPP-a, kao i imajući u vidu odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, 27/14, 118/14 i 107/15, dalje u tekstu: OT), s obzirom da je tužiteljica povukla tužbu nakon što je s tuženikom sklopila izvansudsku nagodbu koja ima snagu ovršne isprave.

Naime, predmetna tužba dostavljena je tuženiku na odgovor 31. svibnja 2017., a tuženik je u odgovoru na tužbu, pored ostalog, naveo i da je u tijeku postupak mirnog rješenja predmetnog spora između stranaka. Podneskom od 26. srpnja 2017. tužiteljica je izjavila kako je došlo do mirnog rješenja spora sklapanjem izvorsku sudske nagodbe i da povlači tu tužbu odmah nakon što je tuženik udovoljio njezinu zahtjevu. Uz navedeni podnesak priložena je i izvansudska nagodba od 4. srpnja 2017. iz koje je razvidno kako se tuženik obvezao isplatiti tužiteljici predmetno potraživanje, a tužiteljica se izrijeком obvezala, u roku od 3 dana od dana potpisivanja te nagodbe, povući predmetnu tužbu. Također, u nagodbi je navedeno i kako ona ima svojstvo ovršnosti te da se na temelju nagodbe može provesti postupak izravne naplate predmetne novčane tražbine na novčanim sredstvima tuženika.

Imajući u vidu takva utvrđenja, tužiteljica je tužbu u ovom postupku povukla nakon što su stranke sklopile izvansudsku nagodbu kojom su riješile predmetno potraživanje. Tužiteljica se nagodbom izrijekom obvezala povući predmetnu tužbu, ali tom nagodbom tuženik nije preuzeo obvezu isplatiti tužiteljici trošak tog postupka. U takvom stanju stvari, iako se ne radi o nagodbi koja bi bila sklopljena pred sudom u obliku sudske nagodbe, stranke su sklopile izvansudsku nagodbu koja zapravo ima isti pravni učinak kao i sudska nagodba te stoga i prema stavu ovog suda tužiteljici ne pripada pravo na isplatu troška postupka u ovom u ovom parničnom postupku.

Skapanje izvansudske nagodbe u konkretnom slučaju doista predstavlja tuženikovo udovoljenje tužbenom zahtjevu, međutim kako je već navedeno, ta nagodba je sklopljena pred državnim tijelom i ima u bitnom u pogledu isplate potraživanja isti učinak kao i sudska nagodba pa tužiteljica može utemeljeno potraživati samo ona potraživanja koja su i navedena u toj nagodbi, ali ne i trošak ovog postupka koji nagodbom nije obuhvaćen."

Županijski sud u Splitu, Gž-2617/2017-2 od 23. svibnja 2019.

73

811.121

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > VRSTE TUŽBI > STUPNJEVITA TUŽBA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14)

Članak 186.b

Članak 325.a stavak 1.

Članak 325.b

Rješenjem kojim se odlučuje u prvom stadiju (stupnju) ne dovršava se parnični postupak pokrenut tužbom u smislu članka 186.b stavka 2. ZPP-a, već takvo rješenje doneseno sukladno odredbi članka 325.b ZPP-a predstavlja preduvjet da bi tužitelj postavio određeni zahtjev na činidbu i da bi se o osnovanosti tog i takvog zahtjeva odlučilo.

"Pobijanim rješenjem sud prvog stupnja je odlučio o prvom od zahtjeva stupnjevite tužbe, a nakon što je utvrdio:

- da je manifestacijski zahtjev određeno postavljen,
- da tužitelj-protutuženik ima imovinskopravni interes zatražiti od suda da naloži tuženiku-protutužitelju davanje traženih podataka (bruto bilancu s prometom analitičkih konta za društvo L. j.d.o.o., OIB: ... za 2015., odnosno na dan 31. prosinca 2015., te za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 2. lipnja 2016., odnosno bruto bilancu na dan 2. lipnja 2016.),
- da je naime, tuženik-protutužitelj jedini osnivač društva L. j.d.o.o., koje je osnovao 20. veljače 2015. u vrijeme dok je radio kod tužitelja-protutuženika,
- da je tuženik-protutužitelj osnovao navedeno društvo upravo kako bi se bavio, između ostalog, i djelatnošću svog poslodavca za vrijeme dok je za njega radio,
- da je tužitelj-protutuženik na temelju odredbe članka 101. Zakona o radu („Narodne novine“, broj 93/14 i 127/17), a ukoliko radnik nije poštivao obvezu zakonske zabrane natjecanja, ovlašten tražiti od svog radnika da mu preda zaradu ostvarenu iz takvog posla,

- da je dakle, prema sadržaju njihovog međusobnog pravnog odnosa tuženik-protutužitelj dužan tužitelju-protutuženiku dati tražene, a uskraćene podatke, s kojima raspolaže, kako bi se utvrdilo koliku je zaradu tužitelj-protutuženik ostvario iz dimnjačarske djelatnosti, a koliko iz drugih djelatnosti, te bez kojih tužitelj-protutuženik ne može postaviti određeni zahtjev za ispunjenje dugovane činidbe.

Osnovom gornjih utvrđenja, pravilno je prvostupanjski sud zahtjev za davanje traženih podataka u smislu odredbe članka 325.a stavka 1. ZPP-a prihvatio kao osnovan.

Naime, postojanje takve dužnosti proizlazi iz sadržaja međusobnog pravnog odnosa na osnovu kojeg je podnijeta predmetna tužba.

Za napomenuti je da rješenjem kojim se odlučuje u prvom stadiju (stupnju) ne dovršava se parnični postupak pokrenut tužbom u smislu članka 186.b stavka 2. ZPP-a, već takvo rješenje doneseno sukladno odredbi članka 325.b ZPP-a predstavlja preduvjet da bi tužitelj-protutuženik postavio određeni zahtjev na činidbu i da bi se o osnovanosti tog i takvog zahtjeva odlučilo."

Županijski sud u Splitu, Gž R-394/2018-2 od 29. kolovoza 2019.

74

811.18

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 186.a

Zakon o državnom odvjetništvu

(NN 76/09, 153/09 i 116/10)

Članak 90. stavak 3. i 4.

Republika Hrvatska je dužna dostavu zahtjeva za mirno rješenje spora izvršiti na način propisan u odredbama članka 90. stavka 3. ZDO-a, u protivnom tužbu treba odbaciti.

"Predmet prvostupanjskog postupka je zahtjev za isplatu iznosa od 52.136,08 radi stjecanja bez osnove.

Prvostupanjski sud je odbacio tužbu u ovom predmetu pozivom na odredbu članka 186.a ZPP-a u svezi članka 90. stavka 3. i 4. Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine", broj 76/09, 153/09 i 116/10, dalje u tekstu: ZDO).

Sukladno odredbi članka 186.a stavka 8. ZPP-a osoba koja nam namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna je prije podnošenja tužbe obratiti se zahtjevom za mirno rješenje spora, pa se tako na odgovarajući način primjenjuju te odrede u slučajevima kad Republika Hrvatska tuži drugu osobu u parničnom postupku.

Nadalje, postupanje Republike Hrvatske, u konkretnom slučaju, je propisano odredbama članka 90. stavka 3. i 4. ZDO-a koji propisuje da u slučajevima u kojima Republika Hrvatska podnosi zahtjev za mirno rješenje spora, kada namjerava tužiti neku

osobu s prebivalištem i sjedištem u Republici Hrvatskoj, zahtjev dostavlja preporučeno preko pošte uz povratnicu i to na adresu prebivališta fizičke osobe, odnosno sjedišta pravne osobe. Ako dostava ne uspije ponoviti će se nakon 15 dana. U slučaju da ne uspije niti ponovljena dostava, dostava će se izvršiti stavljanjem zahtjeva na oglasnu ploču državnog odvjetništva koje je uputilo to pismeno, a dostava će se smatrati obavljenom nakon isteka osmog dana od dana stavljanja pismena osmo.

U konkretnom slučaju, pravilno utvrđuje prvostupanjski sud sve okolnosti prvenstveno vodeći računa da je tužiteljica tuženiku pokušavala dostavu prijedloga za mirno rješenje spora 10. travnja 2012., kada nije izvršena dostava, nakon čega je zahtjev za mirno rješenje spora stavljen na oglasnu ploču državnog odvjetništva 30. travnja 2012.

Postupajući na navedeni način tužiteljica je prekršila odredbe članka 90. stavka 3. ZDO-a zbog čega je pravilno prvostupanjski sud smatrao da zahtjev za mirno rješenje spora tuženiku nije obavljen na valjan način.

Prema odredbama članka 186.a ZPP-a obveza Republike Hrvatske, kada tuži druge fizičke ili pravne osobe, je da izvrši prethodnu dostavu zahtjeva za mirno rješenje spora, tada tužiteljica nije postupila na pravilan način, odnosno prijedlog za mirno rješenje spora nije uručen tuženiku prije podnošenja tužbe, zbog čega nije proveden zakonom predviđeni postupak mirnog ili drugačijeg ostvarivanja prava zbog toga je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je tužbu odbacio."

Županijski sud u Splitu, Gž-694/2018-2 od 5. lipnja 2019.

75

811.18

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > POSTUPAK PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE KAD JE STRANKA U POSTUPKU REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 186.a stavak 1., 5. i 6.

Kada zahtjev za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu nije sadržajno istovjetan s tužbom odnosno kada ne postoji objektivni identitet tužbe i zahtjeva, nije ispunjena procesna pretpostavka iz članka 186.a ZPP-a.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na poštivanje dostojanstva, prava na informacije iz vanjskog svijeta i prava na vlastitu intimu, a do koje povrede prava osobnosti je došlo tijekom boravka u Zatvoru u Karlovcu od 22. studenog 2010. do 22. studenog 2011. i u Zatvoru u Zagrebu od 12. travnja 2012. do 12. studenog 2012.

Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza utvrdio:

- da je tužitelj izdržavao kaznu zatvora, koja mu je izrečena presudom Općinskog suda u Karlovcu broj K-116/05, Kv-108/2011 od 2. lipnja 2011., u Zatvoru u Karlovcu u razdoblju od 22. studenog 2010. do 22. studenog 2011., kada je otpušten na slobodu, što proizlazi iz potvrde Zatvora u Karlovcu od 22. studenog 2011.,

- da je tužitelj izdržavao kaznu zatvora, koja mu je izrečena presudom Općinskog suda u Ogulinu poslovni broj K-30/11 od 8. studenoga 2011., u Zatvoru u Zagrebu od 12. travnja 2012. do 12. studenog 2012., što proizlazi iz potvrde Zatvora u Zagrebu od 12. studenog 2012.,

- da je tužitelj dana 4. travnja 2013. podnio zahtjev za mirno rješenje spora Općinskom državnom odvjetništvu u Karlovcu u kojemu traži naknadu štete zbog povrede prava osobnosti u iznosu od 55.000,00 kuna, navodeći u tom zahtjevu da je boravio na izdržavanju kazne zatvora u Zatvoru u Karlovcu od 2011. do 22. studenoga 2012., sveukupno godinu i jedan dan, i to u sobama-prostorijama koje ne zadovoljavaju uvjete za smještaj zatvorenika sukladno Zakona o izvršavanju kazne zatvora ("Narodne novine", broj 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03 - pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13 i 150/13, dalje u tekstu: ZIKZ) i u higijenski neprihvatljivim i ponižavajućim uvjetima, a što je protivno i Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06),

- da u navedenom zahtjevu za mirno rješenje spora tužitelj u kontekstu izdržavanja kazne zatvora u Zatvoru u Karlovcu spominje da je iz Zatvora u Karlovcu bio privremeno premješten u Zatvor u Zagrebu, ali ne navodi da bi i u tom zatvoru izdržavao kaznu zatvora u neadekvatnim i ne higijenskim uvjetima, time da iz spisa proizlazi da je tužitelj u razdoblju od 28. ožujka 2011. do 2. svibnja 2011. bio premješten u Odjel za dijagnostiku i programiranje u Zagrebu i da je po obavljenoj dijagnostičkoj obradi dana 2. svibnja 2011. upućen na daljnje izdržavanje kazne zatvora u Zatvoru u Karlovcu,

- da Općinsko državno odvjetništvo u Karlovcu nije prihvatilo zahtjev za mirno rješenje spora, o čemu je tužitelj obaviješten dopisom navedenog državnog odvjetništva poslovni broj N-DO-48/13 od 4. srpnja 2013.,

- da je tužitelj tužbu za naknadu štete podnio Općinskom sudu u Karlovcu dana 19. ožujka 2015.

Za navedena činjenična utvrđenja prvostupanjski sud je naveo opširne, uvjerljive i logične razloge koji nisu dovedeni u sumnju žalbenim navodima tužitelja, pa te razloge u cijelosti prihvaća ovaj drugostupanjski sud i na njih upućuje tužitelja da se nepotrebno ne bi ponavljalo.

S obzirom na utvrđeno činjenično stanje pravilno je prvostupanjski sud primijenio odredbe članka 186.a ZPP-a kada je odbacio tužbu u dijelu kojim tužitelj traži naknadu neimovinske štete u vezi s izdržavanjem kazne zatvora u Zatvoru u Zagrebu u razdoblju od 12. travnja 2012. do 12. studenoga 2012.

Prema odredbi članka 186.a stavka 1. ZPP-a osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je posebnim propisima određen rok za podnošenje tužbe. Zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba.

Prema odredbi članka 186.a stavka 5. ZPP-a ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegova podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Odredbom članka 186.a stavka 6. ZPP-a propisano je da će sud odbaciti tužbu protiv Republike Hrvatske podnesenu prije donošenja odluke o zahtjevu za mirno rješenje spora, odnosno prije isteka roka iz stavka 5. toga članka.

U konkretnom slučaju zahtjev za mirno rješenje spora upućen tuženici prije pokretanja parnice u smislu odredbe članka 186.a ZPP-a nije sadržajno istovjetan s predmetnom tužbom podnesenom 19. ožujka 2015. jer se u zahtjevu za mirno rješenja spora ne navodi vrijeme

izdržavanja kazne zatvora u Zatvoru u Zagrebu, što znači da u tom pogledu ne postoji objektivni identitet tužbe i zahtjeva za mirno rješenja spora. Stoga je prvostupanjski sud pravilno zaključio da zbog nepostojanja identiteta zahtjeva za mirno rješenje spora i tužbe nije ispunjena procesna pretpostavka iz članka 186.a ZPP-a za podnošenje tužbe protiv tuženice u pogledu zahtjeva za naknadu štete nastale za vrijeme izdržavanja kazne zatvora u Zatvoru u Zagrebu, zbog čega je u tom dijelu pravilno odbacio tužbu."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3069/2017-2 od 11. travnja 2019.

76

811.314

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > NASTAVAK PREKINUTOG POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 215.b stavak 1. i 4.

Rješenje o nastavku postupka predstavlja procesnopravnu odluku radi daljnjeg mogućeg vođenja postupka, pa samim donošenjem takvog rješenja smatra se da je stečajni upravitelj preuzeo postupak.

"Naime, iz stanja spisa proizlazi da je rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj P-35/2016-32 od 18. srpnja 2018. utvrđen prekid postupka u odnosu na tužitelja A. p. d.o.o. te je odlučeno da će se postupak nastaviti kada stečajni upravitelj preuzme postupak ili kad ga sud pozove to učiniti. Rješenjem prvostupanjskog suda poslovni broj P-329/18 od 6. studenoga 2018. nastavljen je parnični postupak u odnosu na tužitelja A. p. d.o.o. u stečaju te je pozvan stečajni upravitelj preuzeti postupak u roku trideset dana. Pobijanim rješenjem obustavljen je parnični postupak pozivom na odredbu članka 215.b stavka 4. ZPP-a, s obrazloženjem da stečajni upravitelj nije u ostavljenom roku obavijestio da preuzima postupak a da mu je rok za preuzimanje postupka istekao.

Odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a propisano je da će se postupak koji je prekinut između ostalog, zbog nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nastaviti kad stečajni upravitelj preuzme postupak ili kad ga sud na prijedlog protivne strane ili po službenoj dužnosti pozove da to učini. Odredbom članka 215.b stavka 1. ZPP-a određeno je da se postupak obustavlja kad umre ili prestane postojati stranka u postupku o pravima koja ne prelaze na njezine nasljednike ili pravne sljednike.

Prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem obustavio parnični postupak u ovoj pravnoj stvari budući da je rješenjem poslovni broj P-329/18 od 6. studenoga 2018. već pravomoćno nastavljen postupak koji je prekinut zbog otvaranja stečajnog postupka nad tužiteljem, pa samim time nije bilo ni mjesta preuzimanju postupka od strane stečajnog upravitelja. S obzirom na to da rješenje o nastavku postupka predstavlja isključivo procesnopravnu odluku radi daljnjeg mogućeg vođenja postupka, samim donošenjem takvog rješenja smatra se da je stečajni upravitelj preuzeo postupak, a osim toga zakon ne propisuje rok u kojem treba preuzeti postupak niti mogućnost obustave postupka ukoliko u određenom roku sljednik tužitelja ne preuzme postupak."

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SUDSKA NAGODBA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 2. stavak 2.

Članak 215.

Ako tužitelj uspije te sudska nagodba bude poništena ili utvrđena ništetnom, kao u konkretnom slučaju, parnični postupak u kojem je ta nagodba zaključena, vraća se u stanje prije nagodbe, pa se opravdano može tražiti da se taj postupak nastavi i okonča.

"Sud je odbio prijedlog za nastavak postupka smatrajući da postupak u predmetu P-254/12 nije moguće nastaviti s obzirom na utvrđenje da u ovom postupku prekid nije bio određen niti je utvrđen prekid pa da ne postoje zakonske pretpostavke za nastavak postupka.

Ovakav zaključak suda prvog stupnja nije pravilan čemu žalitelj osnovano prigovara.

Sudska nagodba, naime, ima mješovite karakteristike građanskopravnog ugovora i parnične radnje koja proizvodi određene procesne učinke. Bez obzira na njezine procesnopravne učinke sudska se nagodba što se tiče njezina pobijanja, ali ne samo toga, ipak tretira kao građanskopravni ugovor, a ne poistovjećuje se s pravomoćnom presudom. Stoga, ako stranka smatra da sudska nagodba ima nedostataka koji utječu na njezinu valjanost, može se poslužiti tužbom radi poništaja ugovora odnosno radi utvrđenja njegove ništetnosti, a ne žalbom ili prijedlogom za ponavljanje postupka.

Ako tužitelj u takvoj parnici uspije te sudska nagodba bude poništena ili pak utvrđena ništetnom, kao u konkretnom slučaju, parnični postupak u kojem je ta nagodba zaključena, prema dosadašnjem stajalištu sudske prakse (primjerice, odluka donesena u predmetu VSH Gzz-11/79 od 12.4.1979., Okružni sud u Varaždinu, Gž-474/78 od 22.5.1978.), vraćena je u stanje prije nagodbe, pa se opravdano može tražiti da se taj postupak nastavi i okonča (takvo pravno shvaćanje prihvaća i I. G., stajalište objavljeno u D., M., Sudske odluke i sudska nagodba, IX. knjiga, Narodne novine, Zagreb, 2013., str. 615.).

Naime, pravomoćnim utvrđenjem sudske nagodbe stranaka nevaljanom (ništetnom) parnični postupak u kojem je ta nagodba zaključena vraćen je u stanje prije nagodbe, pa se može opravdano tražiti da se taj postupak nastavi i okonča jer u takvim okolnostima parnica "visi" budući da o zahtjevu tužitelja nema odluke kojom se postupak završava, a sud ne može odbiti da odlučuje o zahtjevu za koji je nadležan jer to priječi odredba članka 2. stavka 2. ZPP-a.

S druge strane, okolnost što je tužitelj zatražio nastavak postupka nakon pravomoćnog utvrđenja da je nagodba kojom je postupak bio okončan kasnije utvrđena ništetnom, valja razumjeti kao zahtjev tužitelja da odluči o njegovu zahtjevu o kojem nije odlučio, a ne kao prijedlog za nastavak postupka iz članka 215. ZPP-a, kako je to pogrešno učinio sud prvog stupnja."

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > PRAVOMOĆNOST PRESUDE > ISPRAVLJANJE PRESUDE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 342. stavak 1.

Članak 354. stavak 1.

Nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 342. stavkom 1. ZPP-a, ako je sud primjenom članka 342. stavka 1. ZPP-a u situaciji kada tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke, ispravio oznaku imena ili prezimena stranke (ili OIB-a) iako je to posljedica pogreške same stranke.

"Naime, sud je ovlašten po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke ispraviti presudu na temelju odredbe iz članka 342. stavak 1. ZPP-a samo u slučaju postojanja pogreške u imenima i brojevima, i druge očite pogreške u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesuglasnosti prijepisa presude s izvornikom, odnosno pogreške suda koja je nastala prilikom pisane izgrade presude, a ne i pogreške koje su posljedica dispozicije samih stranaka, ali nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi s člankom 342. stavkom 1. ZPP-a, ako je sud primjenom članka 342. stavka 1. ZPP-a u situaciji kada tijekom postupka uopće nije bio sporan stvarni identitet stranke, ispravio oznaku imena ili prezimena stranke (ili OIB-a) iako je ta okolnost posljedica pogreške same stranke."

Županijski sud u Splitu, Gž-2209/2016-5 od 7. ožujka 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 354. stavak 2. točka 14.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 127/13 i 33/15)

Članak 222. stavak 1.

Članak 224. stavak 1.

Upućivanje u parnicu od strane ostavinskog suda predstavlja procesnu pretpostavku za pokretanje parničnog postupka radi utvrđenja sastava ostavine, pa ukoliko takvo rješenje nije doneseno, parnični sud čini bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP-a kada meritorno odlučuje o tako postavljenom tužbenom zahtjevu.

"Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na određene bitne povrede odredaba postupka, ovaj drugostupanjski sud ocjenjuje kako nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a na koju ukazuje žalba. Međutim, počinjena je bitna povreda odredaba postupka iz članka 354. stavka 2. točke 14. ZPP-a na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti u smislu članka 365. stavka 2. ZPP-a jer prije podnošenja tužbe u pobijanom dijelu nije proveden zakonom predviđeni postupak drukčijeg ostvarivanja prava (s obzirom da tužiteljica nije u ostavinskom postupku isticala da bi stekla pravo suvlasništva za 1/4 dijela navedenih nekretnina temeljem ulaganja u kuću i gospodarske zgrade), a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti.

Člankom 222. stavkom 1. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 127/13 i 33/15, dalje u tekstu: ZN) propisano je kako će sud prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili upravni postupak ako su između stranaka sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo. U smislu članka 224. stavka 1. ZN-a sud će prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ili u upravni postupak ako su između stranaka sporne činjenice o kojima ovisi sastav ostavine.

Prije svega valja navesti kako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio kako tužiteljica I. K. nije u ostavinskom postupku, sukladno navedenim odredbama članka 224. i članka 225. ZN-a, upućena na parnicu protiv tuženika radi utvrđenja da bi tužiteljica stekla pravo suvlasništva za 1/4 dijela nekretnina koje su predmet spora ulaganjem u kuću i ulaganjem u gospodarske zgrade koje predstavljaju ostavinsku imovinu pokojnog T. H. jer tužiteljica, očito, u predmetnom ostavinskom postupku to nije isticala. Stoga i prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, tužiteljica ne može u ovom parničnom postupku s uspjehom istaći takav zahtjev, budući da je predmetni postupak pokrenut sukladno spomenutom rješenju poslovni broj O-65/14 od 26. ožujka 2015., a kojim rješenjem je prekinut ostavinski postupak te su upućene nasljednice I. K. i M. H. pokrenuti parnicu iz točno određenih razloga, odnosno nasljednice su upućene pokrenuti parnicu s precizno određenim tužbenim zahtjevom. Naime, prema stavu ovog suda, prekid ostavinskog postupka i upućivanje nasljednika u parnicu u ostavinskom postupku od strane suda koji taj postupak vodi, predstavlja procesnu pretpostavku za pokretanje (istodobnoga) parničnog postupka između nasljednika radi utvrđenja sastava ostavine.

Žaliteljica u žalbi i ne osporava činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda, već iznosi svoju ocjenu pravnog stajališta prvostupanjskog suda i tvrdnju kako je prvostupanjski sud, unatoč činjenici što tužiteljica nije upućena u ostavinskom postupku pokrenuti parnicu iz navedenih razloga, bio dužan zbog ekonomičnosti postupka i zbog smanjenja troškova postupka, prihvatiti tužbeni zahtjev. Međutim, kako je već i navedeno, prvostupanjski sud je u bitnom pravilno zaključio kako tužiteljica ne može u ovom parničnom postupku s uspjehom istaći takav zahtjev, budući da je predmetni postupak pokrenut temeljem sudske odluke, rješenja poslovni broj O-65/14 od 26. ožujka 2015. i u tom postupku nije moguće kumulirati zahtjeve po drugim osnovama, no prvostupanjski sud je pritom pogrešno donio meritornu odluku kojom je odbio tužbeni zahtjev jer je pravilno trebalo tužbu u tom dijelu odbaciti.

Dakle, iz navedenog proizlazi kako je prvostupanjski sud pobijanim dijelom prvostupanjske presude pogrešno odbio tužbeni zahtjev iako je utvrdio kako prije podnošenja

tužbe u tom dijelu nije proveden zakonom predviđeni postupak drukčijeg ostvarivanja prava, budući da tužiteljica nije u ostavinskom postupku isticala da bi stekla pravo suvlasništva za 1/4 dijela navedenih nekretnina temeljem ulaganja, a zbog toga je tužbu trebalo odbaciti.

Zbog navedenog je valjalo, postupajući temeljem članka 369. stavka 2. ZPP-a, ukinuti prvostupanjsku presudu u pobijanom dijelu i u tom dijelu odbaciti tužbu. U tom pogledu valja dodati i kako ovakva odluka nije protivna članku 374. ZPP-a jer se ne radi o preinaci prvostupanjske presude na štetu osobe koja se žalila i koja je sama podnijela žalbu, s obzirom da je odbacivanje tužbe povoljnije za žalitelja od odbijanja tužbenog zahtjeva."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-270/2017-2 od 22. svibnja 2019.

80

812.118.231

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > POSTUPAK PO ŽALBI > POSTUPAK KOD DRUGOSTUPANJSKOG SUDA > ODLUKE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA O ŽALBI > ODBACIVANJE ŽALBE KAO NEPRAVOVREMENE, NEPOTPUNE ILI NEDOPUŠTENE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 292. stavak 5.

Članak 378. stavak 2.

Obiteljski zakon

(NN 103/15)

Članak 346.

Protiv rješenja kojim je prvostupanjski sud odlučio o izvođenju dokaza nije dopuštena posebna žalba. Na (ne)dopuštenost žalbe nema utjecaja pouka o pravnom lijeku sadržana u pobijanom rješenju, jer zakonska norma koja propisuje nedopuštenost posebne žalbe kogentne je naravi.

"Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odlučio o izvođenju dokaza kombiniranim psihijatrijsko-psihologijskim vještačenjem, kako iz rješenja proizlazi, na okolnost utvrđenja kompetentnosti roditelja za izvršavanje roditeljske skrbi, radi odlučivanja o stanovanju malodobnog djeteta s jednim od roditelja nakon razvoda braka i održavanju susreta i druženja s drugim roditeljem.

U konkretnom slučaju, rješenje koje tuženica pobija žalbom predstavlja rješenje kojim je prvostupanjski sud odlučio o izvođenju dokaza, a protiv takvog rješenja, upravo primjenom citiranih odredaba članka 292. stavka 2. ZPP-a u svezi s odredbama članka 346. ObZ-a, posebna žalba nije dopuštena.

Na (ne)dopuštenost žalbe nema utjecaja pouka o pravnom lijeku sadržana u pobijanom rješenju jer zakonska norma koja propisuje nedopuštenost posebne žalbe kogentne je naravi.

Stoga, rješenje prvostupanjskog suda može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke, kako to reguliraju odredbe članka 378. stavka 2. ZPP-a.

Iz iznesenih razloga, žalbu tuženice izjavljenu protiv pobijanog rješenja valjalo je odbaciti kao nedopuštenu, temeljem odredaba članka 380. točke 1. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-341/2019-2 od 28. lipnja 2019.

81

813.32

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VRIJEDNOSTI > POSEBNOSTI U POSTUPKU PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 461.a stavak 2. i 4.

Tužitelj je imao opravdanih razloga svoje dokaze priložiti na pripremnom ročištu, jer ih bez svoje krivnje nije mogao iznijeti niti predložiti u prijedlogu za ovrhu, jer se u prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave samo podnosi vjerodostojna isprava, u ovom slučaju izvod iz poslovnih knjiga.

"Potrebno je napomenuti kako dokumentaciju koju je tužitelj predložio na pripremnom ročištu, sud nije uzeo u obzir te da je prijedlog tužitelja za izvođenjem dokaza saslušanjem svjedoka N. B., također predložen na pripremnom ročištu, odbio. Sud je svoje postupanje temeljio na odredbi članka 461.a stavka 2. i 4. ZPP-a, smatrajući kako u konkretnom predmetu ne bi bila ispunjenja pretpostavka iz odredbe članka 461.a stavka 3. ZPP-a.

Žalba tužitelja u cijelosti se iscrpljuje u tome da je prvostupanjski sud pogrešno postupio kada je, pozivom na odredbu članka 461.a stavka 2. i 4. ZPP-a, odbio uzeti u obzir dokaze koje je predložio na pripremnom ročištu.

U odnosu na žalbene navode tužitelja valja kazati kako je zaista prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu članka 461.a ZPP-a time što nije prihvatio dokaze koje je tužitelj sudu dostavio nakon podnošenja tužbe. Ovo stoga što se u konkretnom slučaju radi o specifičnom postupku koji je proizašao iz rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. Taj postupak pokreće se podnošenjem prijedloga za ovrhu u kojem je samo potrebno navesti osnov za pokretanje ovršnog postupka, a to je bio izvod iz poslovnih knjiga koji se smatra vjerodostojnom ispravom. Zbog toga je po ocjeni ovoga suda tužitelj imao opravdanih razloga svoje dokaze priložiti na pripremnom ročištu, jer ih bez svoje krivnje nije mogao iznijeti niti predložiti u prijedlogu za ovrhu, jer se u prijedlogu za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave samo podnosi vjerodostojna isprava, u ovom slučaju izvod iz poslovnih knjiga. Dakle, prvostupanjski sud je prema ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu članka 461.a ZPP-a kada nije prihvatio dokaze koje je tužitelj priložio do okončanja pripremnog ročišta."

Županijski sud u Splitu, Gž-1954/2018-2 od 9. srpnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > RASKIDANJE (RAZVRGNUĆE ZAJEDNICE) > KAD SE RAZVRGNUĆE PROVODI PO PRAVILIMA IZVANPARNIČNOG POSTUPKA

*Zakon o sudskom vanparničnom postupku
("Službeni list" broj 178 od 1. kolovoza 1934., br. 45-175-1934)*

Članak 20. stavak 3.

Sud će obustaviti izvanparnični postupak diobe suvlasničke zajednice ukoliko stranka u ostavljenom roku ne predujmi troškove vještačenja sukladno odredbi članka 20. stavka 3. Zakona o sudskom vanparničnom postupku.

"Prvostupanjskim rješenjem obustavljen je postupak, a iz čijeg obrazloženja proizlazi da je sud rješenjem od 30. listopada 2018. pozvao predlagateljica da u roku od 15 dana izvrši uplatu predujma građevinskog vještačenja u iznosu od 3.500,00 kuna, geodetskog vještačenja radi identifikacije nekretnina u iznosu od 1.500,00 kuna, predujam za izlazak suca i zapisničara na lice mjesta u iznosu od 375,04 kuna, odnosno sveukupno 5.375,04 kuna, a podneskom od 27. studenog 2018. predlagateljica da je tražila produljenje roka za uplatu predujma bez naznake trajanja istog i da prema njenim tvrdnjama postoji mogućnost mirnog rješenja spora. Predlagateljica da do donošenja spornog rješenja nije predujmila troškove s osnove vještačenja, a da se radi o dokazima bez kojih se postupak ne može provesti, niti je obavijestila sud o daljnjem tijeku postupka pa da je valjalo postupak obustaviti sukladno odredbi članka 20. stavka 3. Zakona o sudskom vanparničnom postupku ("Službeni list" broj 178 od 1. kolovoza 1934., br. 45-175-1934, koji se primjenjuje na temelju odredbe članka 1. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. – "Narodne novine" broj: 73/91).

Ovakav stav prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća kao pravilan i ovaj drugostupanjski sud.

Odredbom članka 20. stavka 3. Zakona o sudskom vanparničnom postupku propisano je da ako pokretanje postupka ili poduzimanje koje sudske radnje zavisi od prijedloga, sud može predlagачu naložiti, da sudu položi dovoljan iznos za pokriće troškova. Ako to ne učini neće postupati po njegovom prijedlogu.

Rješenjem Općinskog suda u Novom Zagrebu, Stalne službe u Zaprešiću, poslovni broj 36 R1-107/17-15 od 30. listopada 2018. pozvana je predlagateljica da predujmi troškove vještačenja u predmetnoj pravnoj stvari, te je odlučeno da ukoliko predlagateljica u ostavljenom roku ne postupa u skladu s rješenjem da će sud odustati od izvođenja dokaza vještačenjem. Dakle, sukladno citiranoj odredbi članka 20. stavka 3. Zakona o sudskom vanparničnom postupku osnovano je prvostupanjski sud obustavio postupak u predmetnoj pravnoj stvari, obzirom da predlagateljica u ostavljenom roku nije predujmila troškove vještačenja koji su neophodni za postupak, niti je obavijestila sud o daljnjem tijeku postupka, slijedom čega nisu osnovani žalbeni navodi žaliteljice."

Županijski sud u Splitu, Gž-916/2019-2 od 6. lipnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 57/96)*

Članak 5. stavak 4., 5., 6. i 7.

Vođenje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije zapreka za promjenu sredstva ovrhe jer je rješenje o ovrsi postalo pravomoćno zbog svih žalbenih razloga osim onih zbog kojih je ovršenik upućen u parnicu.

"U konkretnom slučaju ovršni postupak pokrenut je prijedlogom za izvršenje na temelju vjerodostojne isprave od 22. kolovoza 1991., koji postupak je vođen po pravilima Zakona o izvršnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91 i 91/92, dalje u tekstu: ZIP), da bi tijekom postupka stupio na snagu Ovršni zakon ("Narodne novine", broj 57/96), kojim je u članku 309. propisano da će se postupci u tijeku dovršiti po odredbama zakona koji su važili do stupanja na snagu tog zakona.

Međutim, pravila ZIP-a primjenjuju se u konkretnom slučaju samo u odnosu na prijedlog za ovrhu (izvršenje) na temelju vjerodostojne isprave. Naime, ovrhovoditelj je 31. listopada 2003. podnio prijedlog koji sadržajno predstavlja novi prijedlog za ovrhu i koji je kao takov upisan pod novim poslovnim brojem Ovr-244/03, a kojim predlaže provođenje ovrhe na temelju platnog naloga sadržanog u pravomoćnom rješenju o izvršenju pod poslovnim brojem Ipl-1039/91 od 30. kolovoza 1991., provođenjem ovrhe na pokretninama ovršenika. Taj postupak pokrenut je nakon stupanja na snagu Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96) pa se u odnosu na novi prijedlog za ovrhu ne primjenjuju ranija pravila ZIP-a, na što je sud prvog stupnja bio upozoren ranijim ukidnim rješenjem ovog suda pod poslovnim brojem Gžovr-1838/16 od 25. kolovoza 2016., a što je i pravni stav zauzet u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske u predmetu pod poslovnim brojem Rev x-777/12 od 27. studenog 2012. i Rev x-833/12 od 18. ožujka 2014.

Dakle, pravila ZIP-a u ovom slučaju se primjenjuju samo u odnosu na prijedlog za izvršenje na temelju vjerodostojne isprave, s obzirom da su prijedlozi za ovrhu na temelju platnog naloga odnosno ovršne isprave od strane ovrhovoditelja podneseni iniciranjem ovršnog postupka nakon prestanka važenja ZIP-a, odnosno nakon stupanja na snagu Ovršnog zakona ("Narodne novine," broj 57/96).

Neosnovano žalitelj u žalbenim navodima osporava da u konkretnom slučaju u svakom slučaju ne bi bile ostvarene pretpostavke iz članka 5. stavka 4. OZ-a za promjenu sredstva ovrhe.

Naime, u članku 5. stavku 4. OZ-a propisano je ukoliko se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi.

U stavcima pod 5., 6. i 7. članka 5. OZ-a propisano je pak da se žalba protiv novoga rješenja o ovrsi iz stavka 4. ovoga članka ne može se izjaviti iz razloga navedenih u članku 46. stavku 2. točki 1. do 5. i 8. ovoga Zakona. Zbog razloga iz članka 46. stavka 2. točke 7. i 9. do 11. ovoga Zakona žalba se može izjaviti samo ako su ti razlozi nastali nakon vremena od kojeg oni nisu više mogli biti izneseni u žalbi protiv prijašnjega rješenja o ovrsi.

Žalitelj u žalbenim navodima ističe da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta promjeni sredstva ovrhe kod činjenice da je rješenjem pod poslovnim brojem Ovr-6175/16 od 19. travnja 2018. ovršenik zbog istaknutog prigovora zastare upućen na pokretanje parnice radi proglašenja nedopuštenom ovrhe određene rješenjem pod poslovnim brojem Ovr-244/03 od 5. studenog 2003. Naime, ovršenik je podneskom od 26. veljače 2018. istakao prigovor zastare na rješenje o ovrsi od 5. studenog 2003. te je sukladno citiranom rješenju suda prvog stupnja od 19. travnja 2018. pokrenuo parnicu koja se kod ovog suda vodila pod poslovnim brojem P-2458/18, a u kojoj je nepravomoćno odbijen njegov zahtjev radi utvrđenja ovrhe nedopuštenom.

Međutim, vođenje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nije zapreka za promjenu sredstva ovrhe jer je rješenje o ovrsi postalo pravomoćno zbog svih žalbenih razloga osim onih zbog kojih je ovršenik upućen u parnicu.

Kako je u postupku utvrđeno iz zapisnika o pljenidbi i procjeni od 30. siječnja 2018. da u stanu ovršenika nema pokretnina pogodnih za popis, procjenu i pljenidbu te da je ovršenik odbio primitak predmetnog rješenja o ovrsi te da je isto stavljeno na e-oglasnu ploču suda u primjeni odredaba članka 144. ZPP-a, proizlazi da je nedvojbeno ostvaren uvjet za promjenu predmeta i sredstva ovrhe u smislu odredbe članka 5. stavka 4. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-448/2019-2 od 11. travnja 2019.

84

830.53

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 212. stavak 1. točka 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 19. stavak 1.

Članak 43. stavak 2.

Članak 281.

Članak 282. točka 2.

Članak 287.

Nadležni sud donijet će rješenje o prekidu postupka kada tijekom ovršnog postupka pred javnim bilježnikom umre stranka iz ovršnog postupka.

"Dopisom od 14. veljače 2018., a koji je zaprimljen pred prvostupanjskim sudom 4. travnja 2018., pod poslovnim brojem Ovr-651/09, javni bilježnik iz S., M. P., cjelokupan spis predmeta dostavila je prvostupanjskom sudu na daljnje postupanje u smislu odredbe članka 212. stavka 1. točke 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14, dalje u tekst: ZPP), a u svezi s odredbom članka 19. stavka 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14, dalje u tekstu: OZ).

Općinski sud u Splitu svojim je dopisom od 17. travnja 2018. koji je zaprimljen pred ovim sudom dana 24. travnja 2018. u predmetu Ovr-718/18 izazvao sukob nadležnosti nalazeći da se radi o sporu u kojem je javni bilježnik kao povjerenik suda ovlašten donijeti rješenje o prekidu postupka, kao i rješenje o nastavku postupka nakon što se utvrdi tko su nasljednici ovršenika, te potom nasljednicima ovršenika dostaviti rješenje o ovrši.

Rješavajući sukob nadležnosti u smislu članka 23. ZPP-a ovaj sud ocjenjuje da je za suđenje u konkretnom predmetu nadležan Općinski sud u Splitu.

Odredbom članka 1. stavka 1. OZ-a, propisano je da sudovi i javni bilježnici provode prisilno ostvarenje tražbine na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava (ovršni postupak) te postupak po kojem sudovi i javni bilježnici provode osiguranje tražbina (postupak osiguranja), ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Dakle, polazeći od činjenice da je ovršni postupak jedinstven i da ga provode dva tijela postupka, sudovi i javni bilježnici, svaki u svojoj određenoj nadležnosti, o svakom se podnesenom zahtjevu treba odlučiti, inače ti zahtjevi (prijedlozi) ostaju pendentni.

Odredbom članka 281. OZ-a, propisano je da ako javni bilježnik ocijeni da prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave nije dopušten, uredan ili osnovan proslijedit će predmet nadležnom sudu (članak 287) radi donošenja odluke, odnosno kad je javnom bilježniku podnesen nepravodoban ili nedopušten prigovor protiv rješenja koje je izdao, proslijedit će spis radi donošenja odluke u povodu prigovora nadležnom sudu koji će donijeti rješenje o odbacivanju takvog prigovora (odredba članka 282. točka 2. OZ-a).

Imajući u vidu naprijed navedenu odredbu, u konkretnom slučaju smatrati je nadležnost sudova u ovršnom postupku, odnosno određenja da su nadležni za sve što ovršnim zakonom nije stavljeno u nadležnost javnih bilježnika.

Takvo je određenje sadržano i u odredbi članka 43. stavka 2. OZ-a kojim se određuje da je sud provedbe ovrhe ovlašten odlučivati o svim pitanjima koja se tiču provedbe ovršnog postupka o kojima se prema OZ-u odlučuje u tom postupku, te o zahtjevu za naknadu troškova postupka koji naknadno bude podnesen tijekom postupka.

Prema tome, u slučaju kada stranka premine tijekom ovršnog postupka pred javnim bilježnikom, tada predmet treba dostaviti nadležnom sudu na odlučivanje prema odredbi članka 212. stavka 1. ZPP-a, odnosno radi donošenja odluke o prekidu postupka.

Ovakav pravni stav prihvaćen je i na sjednici sudaca VTS RH 6. srpnja 2006."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-670/2018-2 od 30. svibnja 2018.

85

830.53

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 212. točka 4.

Članak 215. stavak 1.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 19. stavak 1.

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15)

Članak 522. stavak 3.

Članak 550.n stavak 4.

Kada je tijekom ovršnog postupka prestao postojati ovršenik, a u cilju zaštite ovrhovoditelja kao vjerovnika, u smislu odredbe članka 550.n stavka 4. ZTD-a, za obavijest o tomu na koje je od novih društava koja sudjeluju u podjeli prešla obveza, nije dostatan upis podjele u sudski registar, pa je sud bio dužan utvrditi prekid postupka i isti nastaviti s trgovačkim društvom koje je provelo podjelu.

"Iz stanja spisa proizlazi kako je ovršenik I. g. d.d. sa sjedištem u Z., ..., pripojen trgovačkom društvu I. d.d. sa sjedištem u V., ..., i to na temelju Ugovora o pripajanju od 21. prosinca 2016., Odluke skupštine društva I. g. d.d. od 30. prosinca 2016. i Odluke skupštine društva I. d.d. od 30. prosinca 2016., slijedom čega je ovršenik I. g. d.d. brisan iz sudskog registra 21. rujna 2017. rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj Tt-17/10198. Podneskom od 25. listopada 2017. ovrhovoditelj je obavijestio sud o navedenom, te je predložio da se predmetni ovršni postupak nastavi s trgovačkim društvom I. d.d., kao sveopćim pravnim sljednikom ovršenika.

Odredbom članka 212. točke 4. ZPP-a propisano je da se postupak prekida kad stranka koja je pravna osoba prestane postojati, dok je odredbom članka 215. stavka 1. ZPP-a propisano da će se postupak koji je prekinut zbog navedenog razloga nastaviti kad pravni sljednici pravne osobe preuzmu postupak ili kad ih sud na prijedlog protivne strane ili po službenoj dužnosti pozove da to učine.

Odredbom članka 522. stavka 3. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15, dalje u tekstu: ZTD), kojom je regulirano pripajanje dioničkih društava, propisano je, među ostalim, da imovina pripojenog društva i njegove obveze prelaze na društvo preuzimatelja, te da je društvo preuzimatelj sveopći pravni sljednik pripojenog društva čime stupa u sve pravne odnose pripojenog društva.

Budući da je ovršenik I. g. d.d. prestao postojati tijekom predmetnog ovršnog postupka, zbog pripajanja trgovačkom društvu I. d.d., to je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je, sukladno citiranim odredbama članka 215. stavka 1. ZPP-a i članka 522. stavka 3. ZTD-a, pod točkom II. izreke pobijanog rješenja pozvao trgovačko društvo I. d.d. da preuzme postupak u ovoj pravnoj stvari.

Žalitelj u žalbi navodi kako je, nakon pripajanja ovršenika I. g. d.d. trgovačkom društvu I. d.d., trgovačko društvo I. d.d. provelo podjelu, koja je po pravomoćnosti rješenja

Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj Tt-17/2400 od 31. svibnja 2017. upisana u sudski registar istog suda. Ističe kako je sukladno planu podjele predmetna tražbina ovrhovoditelja prešla na novo društvo koje je osnovano provedbom podjele, te da žalitelj - trgovačko društvo I. d.d. nije pasivno legitimirano u ovoj pravnoj stvari.

Iz izvotka iz sudskog registra za trgovačko društvo I. d.d. (list 69-71 spisa) proizlazi kako je rješenjem Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj Tt-17/2400 od 31. svibnja 2017. u sudski registar upisana podjela subjekta upisa odvajanjem s osnivanjem, odnosno kako je na temelju plana podjele društva I. d.d., donesenog od strane uprave društva 10. travnja 2017., te odobrenog od strane skupštine društva 18. travnja 2017., izvršena podjela društva I. d.d. prijenosom dijela imovine društva I. d.d., kao društva koje se dijeli i ne prestaje, na nova društva koja se osnivaju radi provođenja podjele s osnivanjem društava I. G. d.d. i I. d.d.

U odnosu na gore istaknute žalbene navode žalitelju je za ukazati na odredbu članka 550.n stavka 4. ZTD-a kojom je propisano da vjerovnik društva koje se dijeli, sve dok nije obaviješten o tome na koje od novih društava odnosno društava koja sudjeluju u podjeli je prešla obveza iz njegove tražbine, može zahtijevati njeno podmirenje od bilo kojeg od njih. Ovo zbog toga što se od vjerovnika ne može zahtijevati da zna sadržaj plana podjele odnosno ugovora o podjeli sve dok ne bude obaviješten o tome. U cilju zaštite vjerovnika za obavijest nije dovoljan upis podjele u sudskom registru. Od vjerovnika se ne može zahtijevati da istražuje pravnu sudbinu svoje tražbine, tako da je u konkretnom slučaju odlučna činjenica je li ovrhovoditelj obaviješten u smislu odredbe članka 550.n stavka 4. ZTD-a, a budući da žalitelj u postupku uopće niti ne tvrdi da je obavijestio ovrhovoditelja o tome na koje od novih društava je prešla obveza iz njegove tražbine, to je stav ovog drugostupanjskog suda da je sud prvog stupnja pravilno postupio kada je po prijedlogu ovrhovoditelja pozvao trgovačko društvo I. d.d. da preuzme postupak u ovoj pravnoj stvari odnosno stav je ovog suda da žalitelj u konkretnom slučaju ima pasivnu legitimaciju."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-207/2018-3 od 11. lipnja 2018

86

830.572

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA > NAKNADA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 14. stavak 1.

Članak 141. stavak 1. i 5.

Ovrhovoditelju pripada pravo na trošak javnog komisionara kojeg je morao osigurati radi uredne otpreme pokretnina sukladno članku 141. stavku 1. OZ-a jer bi u protivnom ovršni postupak bio obustavljen prema odredbi članka 141. stavka 5. OZ-a.

"U konkretnom slučaju, ovrhovoditelju prvostupanjski sud je obistinio trošak zastupanja po punomoćniku i trošak izlaska sudskog ovršitelja, a nije mu priznao trošak javnog komisionara za naprijed pobrojana uređivanja, a prema ispostavljenom računu u iznosu od

2.187,50 kuna niti zatraženi trošak u iznosu od 312,50 kuna koji predstavlja trošak ovrhe određen rješenjem o ovrsi.

Prvostupanjski je sud mišljenja da ovrhovoditelj nema pravo na naknadu troškova po osnovi troška javnog komisionara, sukladno članku 4. stavku 5. i 6. stavka 5. Pravilnika o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisione djelatnosti („Narodne novine“, broj 115/12, dalje u tekstu: Pravilnik) jer komisionaru pokretnine nisu povjerene radi prodaje niti je izvršena prodaja pokretnina u ovom postupku.

Također, tužitelju nije priznat ni zatraženi iznos od 312,50 kuna koji predstavlja trošak ovrhe određen rješenjem o ovrsi broj Ovr-4060/2013-2 od 15. studenog 2013. jer je o naknadi tih troškova već odlučeno.

U žalbi ovrhovoditelj pobija prvostupanjsko rješenje u pogledu manje dosuđenih troškova postupka, za iznos od 2.187,50 kuna, a koji troškovi se odnose na troškove javnog komisionara i iznos od 312,50 kuna koji iznos predstavlja trošak određen rješenjem o ovrsi.

Prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda prvostupanjski sud pogrešno smatra da ovrhovoditelju ne pripada pravo na trošak javnog komisionara pozivajući se na odredbe Pravilnika o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisione djelatnosti ("Narodne novine", broj 115/12, dalje u tekstu: Pravilnik). Naime, odredbe članka 4. stavka 5. i 6. Pravilnika reguliraju pravo javnog komisionara na troškove pohrane i prodaje povjerenih pokretnina, odnosno gubitak prava na nagradu javnog komisionara u slučaju obustave ovršnog postupka ili ako povjerena pokretnina nije prodana, kada ni ovrhovoditelju ne pripada trošak javnog komisionara.

Međutim, u konkretnom slučaju ovrhovoditelj niti ne potražuje trošak iz članka 4 stavka 5. niti nagradu iz članka 6. stavka 1. Pravilnika, već potražuje trošak kojeg je imao radi osiguranja prisustva javnog komisionara, a čije je prisustvo ovrhovoditelj morao osigurati radi uredne otpreme pokretnina u skladu s odredbom članka 141. stavka 1. OZ-a, s obzirom da bi se u suprotnom ovršni postupak obustavio u skladu s odredbom članka 141 stavka 5. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-757/2018-2 od 3. rujna 2018.

87

830.572

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > TROŠKOVI POSTUPKA > NAKNADA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 14. stavak 1. i 4.

Članak 14. stavak 5.

Članak 19. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 148/11)

Članak 154. stavak 1.

Ovrhovoditelj nema pravo na naknadu troškova postupka kada je ovrha obustavljena iz razloga što je pravomoćnom presudom ovrha proglašena nedopuštenom.

"Prvostupanjskim rješenjem odbijen je zahtjev ovrhovoditelja od 19. prosinca 2016. za naknadom daljnjih troškova ovrhe.

Člankom 14. stavkom 1. OZ-a propisano je da troškove postupka ovrhe prethodno snosi ovrhovoditelj, dok je stavkom 4. istog članka propisano da je ovršenik dužan ovrhovoditelju nadoknaditi troškove koji su bili potrebni za ovrhu, dok iz stavka 5. istog članka proizlazi da je ovrhovoditelj dužan ovršeniku nadoknaditi troškove koje mu je neosnovano prouzročio.

Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje nakon što je utvrdio da je ovrha u ovom predmetu obustavljena iz razloga što je pravomoćnom presudom utvrđeno da je ovrha nedopuštena pa je prvostupanjski sud smatrao kako je neosnovan zahtjev ovrhovoditelja koji je pokrenuo nedopuštenu ovrhu da mu se naknade troškovi te ovrhe.

Žalbenim navodima ovrhovoditelja nije dovedena u sumnju pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja.

I prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda pravilno prvostupanjski sud zaključuje kako ovrhovoditelj, na temelju članka 14. stavka 5. OZ-a te članka 154. stavka 1. ZPP-a, u svezi s člankom 19. stavkom 1. OZ-a, a sukladno načelu culpa mora sam snositi troškove postupka, zbog toga što je do obustave ovršnog postupka došlo zbog toga što je predmetna ovrha pravomoćnom sudskom presudom proglašena nedopuštenom.

Sukladno pravnom stavu zauzetom na sjednici Građanskog odjela ovog suda, održanoj 28. siječnja 2014., ovrhovoditelj ima pravo na nadoknadu troškova postupka samo u onom slučaju kada nije skrivio troškove, a do obustave je došlo po sili zakona, a kako to nije slučaj u ovoj pravnoj stvari, pravilno je prvostupanjski sud odlučio odbivši zahtjev ovrhovoditelja za naknadom troškova postupka kao neosnovan jer je ovršni postupak u ovoj pravnoj stvari obustavljen zbog toga što je predmetna ovrha proglašena nedopuštenom pa nema nikakve osnove ovrhovoditelju dosuditi bilo kakav trošak ovog ovršnog postupka.

Zbog navedenih razloga, a suprotno žalbenim navodima ovrhovoditelja, njemu ne pripadaju niti troškovi za dio u kojem je povučen prijedlog za ovrhu, jer je predmetna ovrha presudom Općinskog suda u Daruvaru, Stalne službe u Garešnici, broj P-839/11-77 u cijelosti proglašena nedopuštenom."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1596/2017-2 od 24. kolovoza 2018.

88

831.041

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRAVNI LJJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LJJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 50. stavak 1. točka 6. i 7.

Članak 52.

Zakon o nasljeđivanju

(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)

Članak 139.

Žalbeni navodi ovršenice kao nasljednice dužnika iz ovršne isprave utemeljen na odredbama članka 139. Zakona o nasljeđivanju (da je već namirila dugove koji premašuju vrijednost ostavine) predstavlja žalbeni razlog iz članka 50. stavka 1. točke 7. Ovršnog zakona.

"U odnosu na žalbene navode, valja kazati, kako žaliteljica krivo smatra da bi njen prigovor kojim ističe kako je kao univerzalna slijednica pokojne V. S. (dužnice iz ovršne isprave) već podmirila dugove pokojne u iznosu koji je veći od iznosa naslijeđene imovine, predstavljao žalbeni navod iz odredbe članka 50. st. 1. toč. 6. OZ-a. Naime, spomenuti žalbeni navod se odnosi na situacije kada je ovrha protivno odredbama OZ-a određena na predmetu koji izuzet od ovrhe (članak 4. st. 4., stavak 5. i 6., članak 135. i 172. OZ-a) odnosno na predmetu na kojem je mogućnost ovrhe ograničena (članak 173. OZ-a), a što u konkretnom predmetu nije slučaj.

S obzirom da žaliteljica u žalbi ističe kako sukladno odredbama članka 139. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15) ne odgovara za dugove ostaviteljice koji prelaze iznos vrijednosti naslijeđene imovine, a što sadržajno predstavlja žalbeni razlog iz odredbe članka 50. stavka 1. točke 7. OZ-a, o kojem ovaj sud nije ovlašten odlučivati, upućuje se prvostupanjski sud, postupiti sukladno odredbi članka 52. OZ-a i iz iznesenih razloga, uputiti ovršenicu na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-507/2019-2 od 10. lipnja 2019.

89

831.041.14

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LIJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 4. stavak 1.

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)*

Članak 68. stavak 1.

Članak 150. stavak 1.

Članak 162. stavak 1.

Parnični sud u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom ovlašten je i dužan ispitivati dopuštenost pljenidbe i prijenosa u postupku izravne naplate, ne samo iz razloga zbog kojih je tužitelj upućen u parnicu, nego i iz svih razloga koje je istakao u prijedlogu za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenom.

"Prvostupanjskim rješenjem utvrđen je dovršetak ovrhe određene rješenjem o ovrsi broj Ovr-3100/17 od 29. lipnja 2017.

Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje nakon što je rješenje o ovrsi kojim je određena ovrha na svim novčanim računima ovršenika kod svih banaka sa sjedištem u Republici Hrvatskoj kod kojih se vode ovršenikovi računi, dostavljeno Financijskoj agenciji (dalje u tekstu: FINA) radi provedbe ovrhe, a FINA je dana 4. listopada 2017. izdala potvrdu o nemogućnosti izvršenja osnove za plaćanje zbog nedostatka novčanih sredstava za ovršenika.

S obzirom na navedena utvrđenja prvostupanjski sud smatrao je kako daljnja provedba ovrhe na tom predmetu ovrhe ne zahtijeva ne zahtijeva nikakav angažman suda, već da FINA kao ovršenikov dužnik provodi ovrhu sve dok tražbina ne bude namirena, a obzirom da su dostavom rješenja o ovrsi FINI provedene sve ovršne radnje ovrhe na novčanoj tražbini ovršenika.

Osnovano ovrhovoditelj pobija pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Naime, u smislu članka 68. stavka 1. OZ-a, postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će dovršenje ovrhe posljednje ovršne radnje sud utvrditi rješenjem.

Prema odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: ZPONS), ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi se na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima, dok prema stavku 3. istog članka ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, na provedbu ovrhe odgovarajuće se primjenjuju zakoni kojima se uređuje ovršni, porezni i carinski postupak.

Sukladno odredbi članka 150. stavka 1. OZ-a, ovrha na novčanoj tražbini provodi se pljenidbom i prijenosom, ako ovim Zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno.

Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika po svim računima i oročenim sredstvima u svim bankama prema ovršenikovom osobnom identifikacijskom broju, u smislu dovršetka ovrhe, razlikuje se od ovrhe na mirovini odnosno plaći ovršenika, kod kojih je zakonskom odredbom propisano da je dostavom rješenja o ovrsi ovršenikovom dužniku provedena zapljena, dok se prijenos, u smislu članka 162. stavka 1. OZ-a smatra provedenim dostavom ovršenikovu dužniku rješenja kojim je prijenos određen.

Financijska agencija provodi ovrhu na novčanim sredstvima na temelju sudskog rješenja o ovrsi (osnova za plaćanje) sve dok banke u cijelosti ne izvrše nalog Agencije za terećenje ovršenikovog računa, u smislu članka 11. ZPONS-a, pa u tom razdoblju, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, sudska ovrha ne može biti dovršena.

Budući da iz stanja spisa proizlazi kako je predmetna ovrha u odnosu na ovršenika stavljena u redosljed osnova za plaćanje, jasno je da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke iz članka 68. OZ-a za dovršetak ovrhe.

Kod ovrhe na novčanoj tražbini, zadnja radnja kojom bi se utvrdio dovršetak ovrhe bi bio prijenos novčanih sredstava, a kako do prijenosa još uvijek nije došlo, nije bilo zakonske osnove da se predmetna ovrha utvrdi dovršenom."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1477/2019-2 od 12. rujna 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > KAD SE NE MOŽE TRAZITI DA SE OVRHA PROGLASI NEDOPUŠTENOM

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13 i 93/14)*

Članak 52.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 491.

Kod ugovora o darovanju za slučaj smrti darovatelj je vlasnik darovane stvari sve do trenutka njegove smrti, pa je neosnovan zahtjev tužitelja kao obdarenika radi proglašenja ovrhe na toj stvari nedopuštenom.

"Tuženici 1., 2., i 3., kao ovrhovoditelji, podnijeli su prijedlog za ovrhu protiv tužene 4. , kao ovršnice, radi naplate potraživanja zapljenom, procjenom i prodajom nekretnine – stan broj 1, ulaz 2, u prizemlju lijevo od 39,23 m² izgrađen na k.č.br. 280/4, Z.U. 8307 poduložak 11, k.o. Đ. (PU-213).

Rješenje o ovrsi Općinskog suda u Đakovu broj Ovr-1079/12, od 11. listopada 2012. zabilježeno je u zemljišnim knjigama pod brojem Z-4195/12 od 15. listopada 2012.

Nakon što je tužiteljica podnijela podnesak kojim obavještava sud i stranke da tužena pod 4. nije vlasnica predmetnog stana, već da je to upravo tužiteljica, prvostupanjski sud je donio rješenje broj broj. Pu Ov-643/15, od 21. ožujka 2015, kojim je tužiteljicu uputio u parnicu koju valja pokrenuti u roku od 15 dana protiv stranaka u ovršnom postupku, što je tužiteljica i učinila.

Tužiteljica svoj zahtjev temelji na činjenici da su tužiteljica maloljetna H. Č., kao daroprimateljica (unuka) i tužena 4. L. Č., kao darovateljica (baka) sklopile 13. srpnja 2010. sklopile Ugovor o darovanju za slučaj smrti, kojim ugovorom darovateljica predmetni stan daruje daroprimateljici time da vlasništvo na daroprimateljicu stupa trenutkom smrti darovateljice.

Temeljem Ugovora o darovanju za slučaj smrti izvršena je zabilježba u zemljišnim knjigama pod brojem Z-3407/10 od 14. srpnja 2010.

Pozivajući na odredbe članka 491. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08 i 125/11, dalje u tekstu: ZOO), prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev dajući za to jasne i valjane razloge.

Stajalište prvostupanjskog suda prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Naime, člankom 491. ZOO-a je propisano da ugovor o darovanju koji se ima ispuniti tek poslije smrti darovatelja predstavlja - ugovor za slučaj smrti. Tim ugovorom na daroprimatelja prelazi vlasništvo trenutkom smrti darovatelja. Shodno tome, vlasnica predmetnog stana je tužena 4. L. Č. sve do njene smrti, a ne tužiteljica. Stoga tužiteljica nije u pravu kada traži nedopuštenost ovrhe na nekretnini koja nije (još) njeno vlasništvo. Ovo bez obzira što je Ugovor sklopljen prije nego što je pokrenuta ovrha."

Županijski sud u Splitu, Gž-848/2019-2 od 6. lipnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 65. stavak 1.

Svako iseljenje je socijalno tegobno za osobu koja se iseljava i narušava njezinu stabilnost te predstavlja u određenom smislu štetu za tu osobu, ali na takvu štetu zakonodavac nije mislio kada je propisao da se odgoda ovrhe može dopustiti ako ovršenik učini vjerojatnim da bi njezinom provedbom trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

"Valjano je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je odbio prijedlog za odgodu, to jer nisu kumulativno ispunjene zakonske pretpostavke iz citirane odredbe budući da ovršenik nije učinio vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

Naime, suprotno žalbenim navodima, prema mišljenju ovog žalbenog suda, ovršenik nije učinio vjerojatnim koju bi to nenadoknadivu štetu pretrpio provedbom predmetne ovrhe. Kritički komentar ovršenika kako, bi provedbom ovrhe, za njih nastala nenadoknativa šteta, nije doveo u sumnju valjanost i zakonitost pobijanog rješenja.

Kad se ispituje i ocjenjuje vjerojatnost da bi provođenjem ovrhe ovršenik trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, težište ispitivanja treba usmjeriti u prvom redu na imovinske prilike ovrhovoditelja i mogućnost ovršenika da u postupku protuovrhe namiri svoju tražbinu od ovrhovoditelja. Svako iseljenje je socijalno tegobno za osobu koja se iseljava i narušava njezinu stabilnost te predstavlja u određenom smislu štetu za tu osobu, ali na takvu štetu zakonodavac nije mislio kada je propisao da se odgoda ovrhe može dopustiti ako ovršenik učini vjerojatnim da bi njezinom provedbom trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

Prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, ovršenik nije pružio niti jedan dokaz na okolnost da bi, u slučaju da se ovrha proglasi nedopuštenom, bio u nemogućnosti namiriti se od ovrhovoditelja, osobito ako se uzme u obzir kako se u konkretnom slučaju provodi ovrha iz glave dvadeste prve OZ-a.

Također, ovršenik nije sudu pružio dokaz kako bi za njega provedbom ovrhe nastala nenadoknativa ili teško nadoknativa šteta jer primjerice nije u mogućnosti iz svojih sredstava osigurati si drugi adekvatan smještaj.

Zaključno, za napomenuti je da u sporu gdje se susreću dva privatna interesa (kao što je to ovdje slučaj) nema mjesta primjeni testa proporcionalnosti koji test podrazumijeva, pored ostalog, raspravu o tome je li bilo miješanja u pravo ovršenika odnosno, predstavlja li odluka suda miješanje u pravo na dom, to jer pravo vlasnika da traži iseljenje osobe koja koristi stan bez pravne osnove predstavlja legitimni cilj (tako i odluka Statileo protiv Hrvatske) pa je i taj žalbeni navod ovršenika neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1114/2018-3 od 18. rujna 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 12/12)*

Članak 12. stavak 1., 2. i 3.
Članak 33.

Nema iznimki od postupanja FINE u smislu odredbe članka 12. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima osim onih iz odredbe članka 12. stavka 2. i 3. toga Zakona.

"Prije svega za navesti je da je postupak ovrhe u ovom predmetu pokrenut 28. travnja 2004., a ZPONS je stupio na snagu 4. kolovoza 2018., međutim prijelaznom i završnom odredbom članka 33. ZPONS-a propisana je retroaktivna primjena članka 12. ZPONS-a na izvršavanje osnova za plaćanje po ranijem Zakonu o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima ("Narodne novine", broj 91/10 i 12/12).

Odredbom članka 12. stavka 1. ZPONS-a propisano je ako se tražbina iz osnove za plaćanje ne naplati od ovršenika fizičke osobe u cijelosti u roku od tri godine od primitka u Agenciju, nakon što po toj osnovi nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci uzastopno s računa tog ovršenika, Agencija prestaje s izvršavanjem te osnove za plaćanje za ovršenika iz osnove za plaćanje za kojeg su zadovoljeni navedeni uvjeti. Pri tome, jedini izuzeci od takvog postupanja Fine propisani su u odredbama članka 12. stavka 2. i 3. ZPONS-a, a radi se o slučajevima namirenja tražbine zakonskog uzdržavanja djeteta i druge tražbine kada se ovrha provodi radi namirenja budućih obroka po dospijeću (članak 12. stavak 2. ZPONS-a) te o mjerama osiguranja iz kaznenog postupka (članak 12. stavak 3. ZPONS-a).

Niti jedna druga zakonska odredba ne propisuje bilo kakvu daljnju iznimku od načina postupanja Fine propisanog u odredbi članka 12. stavka 1. ZPONS-a, dakle od prestanka izvršavanja osnove za plaćanje kada su zadovoljeni uvjeti iz članka 12. stavka 1. ZPONS, a niti predviđa mogućnost da se Fina ponovno dostavlja ista osnova za plaćanje u istom postupku izravne naplate, odnosno da joj se nalaže da istu osnovu za plaćanje ponovno zavede u redosljed naplate u Očevidnik u kojem je bila zavedena do trenutka prestanka izvršavanja osnove za plaćanje, a kako to predlaže ovrhovoditelj.

Prema tome, iz navedenih zakonskih i podzakonskih odredaba sasvim jasno proizlazi da, neovisno o činjenici što je ovrhovoditelj dana 10. siječnja 2018. uplatio predujam radi provedbe ovrhe po istoj osnovi kao do tada, u slučaju kada se ispune uvjeti iz članka 12. stavka 1. ZPONS-a, Fina prestaje s daljnjim izvršavanjem osnove za plaćanje."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-750/2019-2 od 19. srpnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > DOVRŠETAK OVRHE

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 73. stavak 1.

Članak 174. stavak 1.

Članak 186. stavak 1.

Članak 4. stavak 1.

Prijenos novčanih sredstava na račun ovrhovoditelja je radnja kojom je utvrđen dovršetak ovrhe na novčanoj tražbini.

"Prvostupanjskim rješenjem utvrđeno je da je ovrha dovršena.

Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje nakon što je utvrdio da je Financijska agencija 21. ožujka 2018. primila rješenje o ovrsi broj Ovr-4603/2017 od 7. ožujka 2018. radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima ovršenice.

Naime, u smislu članka 73. stavka 1. OZ-a postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će dovršenje ovrhe posljednje ovršne radnje sud utvrditi rješenjem.

Prema odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: ZPONS), ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi se na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima, dok prema stavku 3. istog članka ako ovim Zakonom nije drugačije propisano, na provedbu ovrhe odgovarajuće se primjenjuju zakoni kojima se uređuje ovršni, porezni i carinski postupak.

Sukladno odredbi članka 174. stavka 1. OZ-a, ovrha na novčanoj tražbini provodi se pljenidbom i prijenosom, ako ovim Zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno.

Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika po svim računima i oročenim sredstvima u svim bankama prema ovršenikovom osobnom identifikacijskom broju, u smislu dovršetka ovrhe, razlikuje se od ovrhe na mirovini odnosno plaći ovršenika, kod kojih je zakonskom odredbom propisano da je dostavom rješenja o ovrsi ovršenikovom dužniku provedena zapljena, dok se prijenos, u smislu članka 186. stavka 1. OZ-a smatra provedenim dostavom ovršenikovu dužniku rješenja kojim je prijenos određen. Financijska agencija provodi ovrhu na novčanim sredstvima na temelju sudskog rješenja o ovrsi (osnova za plaćanje) sve dok banke u cijelosti ne izvrše nalog Agencije za terećenje ovršenikovog računa, u smislu članka 11. ZPONS-a, pa u tom razdoblju, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, sudska ovrha ne može biti dovršena.

Suprotno mišljenju prvostupanjskog suda, u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke iz članka 73. OZ-a za dovršetak ovrhe. Kod ovrhe na novčanoj tražbini, zadnja radnja kojom bi se utvrdio dovršetak ovrhe bi bio prijenos novčanih sredstava, a kako iz

stanja spisa ne proizlazi da je došlo do prijenosa, nije bilo zakonske osnove da se predmetna ovrha utvrdi dovršenom."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1037/2018-2 od 13. rujna 2018.

94

831.110.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14 i 55/16 – Odluka USRH)

Članak 32. stavak 1.

Članak 80.

Članak 345. stavak 1. točka 3., stavak 5.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 89/14)

Članak 331.b

Kada je na nekretnini na kojoj je upisana zabilježba privremene mjere zabrane, otuđenja i opterećenja proveden upis prava vlasništva na temelju presude zbog ogluhe, ovrhovoditelj je ovlašten, u smislu odredbe članka 345. stavka 5. OZ-a, predložiti ovrhu izravno protiv osobe koja je uknjižena kao vlasnik predmetne nekretnine jer se radi o dobrovoljnoj raspoložbi dijela nekretnine koja je predmet ovrhe.

"Prvostupanjski sud je pravilno primjenjujući materijalno pravo odredio ovrhu na nekretnini koja je upisana kao vlasništvo ovršenika 1. za 3/10 suvlasničkog dijela, te ovršenice 2. za 7/10 suvlasničkog dijela, a što je proizlazi iz priloženog zemljišnoknjižnog izvadaka za predmetnu - uvodno citiranu nekretninu u odnosu na koju je doneseno pobijano rješenje o ovrsi.

Prema članku 80. OZ-a ovrha na nekretnini provodi se zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenjem vrijednosti nekretnine, prodajom nekretnine i namirenjem ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom, dok je odredbom članka 82. stavak 1. istog zakona propisano da uz prijedlog za ovrhu na nekretnini ovrhovoditelj je dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao vlasništvo ovršenika.

Iz stanja spisa proizlazi da je ovrhovoditelj dokazao prijenos u smislu odredbe članka 32. stavka 1. OZ-a Izjavom, priloženom na listu 8 spisa.

U odnosu na ovršenicu 2. treba naglasiti kako ista nije naznačena kao tuženica u ovršenoj ispravi. No, iz povijesnog izvotka iz zemljišne knjige priloženog u spis (listovi 25-26) proizlazi da je 6. kolovoza 2013., a na temelju rješenja od 2. kolovoza 2013., poslovni broj P-1784/2013 na nekretnini koja je predmet ovrhe zabilježena privremena mjera zabranom otuđenja i opterećenja nekretnina. Vlasništvo ovršenice 2. za 7/10 suvlasničkog dijela na predmetnoj nekretnini uknjiženo je na temelju pravomoćne i ovršne presude zbog ogluhe Općinskog suda u Rijeci, poslovni broj P Ob261/2015 od 10. veljače 2016.

Odredbom članka 345. stavka 1. točke 3. OZ-a propisano je da se radi osiguranja novčane tražbine može odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takva osiguranja, a osobito, zabrana protivniku osiguranja otuđenja ili opterećenja svoje nekretnine ili stvarnih prava koja su na nekretnini uknjižena u njegovu korist, uz zabilježbu te zabrane u zemljišnu knjigu. Stavkom 5. istog članka učinak zabilježbe zabrane iz stavka 1. točke 3. toga članka je u tome što predlagatelj osiguranja može predložiti ovrhu radi naplate svoje tražbine kad ona postane ovršna na nekretnini uknjiženoj u zemljišnoj knjizi ili na pravu uknjiženom na nekretnini, na koje se zabrana odnosi, bez obzira na to što je poslije te zabrane treća osoba na temelju dobrovoljne raspoložbe protivnika osiguranja stekla i uknjižila u zemljišnu knjigu neko svoje pravo. Ovrhu na nekretnini, odnosno pravu uknjiženom na nekretnini predlagatelj osiguranja može predložiti izravno protiv osobe koja je uknjižena kao vlasnik nekretnine, odnosno nositelj stvarnoga prava uknjiženoga na nekretnini, na temelju izvršne isprave kojom je protiv protivnika osiguranja utvrđena njegova tražbina radi osiguranja koje je zabrana zabilježena te dokaza da je osoba protiv koje se ovrha predlaže stekla vlasništvo nekretnine, odnosno pravo na nekretnini nakon zabilježbe zabrane.

Treba naglasiti, kako je uknjižba ovršenice 2) kao vlasnice 7/10 suvlasničkog dijela zatražena na temelju pravomoćne i ovršne presude zbog ogluhe Općinskog suda u Rijeci, poslovni broj P Ob-261/2015 od 10. veljače 2016. kojom je utvrđeno da je tužiteljica (ovdje ovršenica 2. vlasnica 7/10 idealnog dijela predmetne nekretnine, a koja u ovom postupku predstavlja predmet ovrhe, te je tuženik (ovdje ovršenik 1) dužan priznati i izdati tužiteljici u roku od 15 dana tabularnu izjavu podobnu za upis njezina prava vlasništva, te trpjeti brisanje svog prava vlasništva u odgovarajućem dijelu, jer će u protivnom takvu izjavu izmijeniti ta presuda.

Imajući u vidu da je u vrijeme zaprimanja prijedloga za upis vlasništva na temelju presude zbog ogluhe na predmetnoj nekretnini bila upisana zabilježba privremene mjere zabranom otuđenja i opterećenja nekretnine, to je obzirom na odredbu članka 345. stavka 5. OZ-a sporno radi li se o dobrovoljnoj raspoložbi ovršenika 1. kao protivnika osiguranja na temelju koje je ovršenica 2. kao treća osoba stekla i uknjižila u zemljišnu knjigu neko svoje pravo. Nije sporno da upis na temelju sudske odluke ne predstavlja dobrovoljnu raspoložbu ovršenika. Međutim, u konkretnom slučaju upis je zatražen i dozvoljen na temelju presude zbog ogluhe iz članka 331.b Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka US RH; 84/08; 96/08 - Odluka US RH; 123/08 - ispravak; 57/11; 148/11 - pročišćeni tekst; 25/13; 89/14 - Odluka US RH, dalje u tekstu: ZPP). Naime, navedena presuda je stekla svojstvo pravomoćnosti, što je utvrđeno provjerom kroz sustav e-spisa. U smislu odredbe članka 331. b stavka 1. točke 1. ZPP-a presuda zbog ogluhe, donosi se među ostalim, ako su tuženiku tužba i poziv za davanje odgovora na tužbu uredno dostavljeni. Iz navedenog se može zaključiti kako je svojom neaktivnošću tuženik (ovdje ovršenik 1) de facto priznao tužbeni zahtjev tužiteljice (ovdje tuženice 2.) te se i prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda očigledno radi o dobrovoljnoj raspoložbi dijela nekretnine koja je predmet ovrhe.

Sukladno navedenom, a sve u smislu odredbe članka 345. stavka 5. OZ-a ovrhovoditelj, u konkretnim okolnostima, može predložiti ovrhu izravno protiv osobe koja je uknjižena kao vlasnik nekretnine (ovršenica 2.), na temelju izvršne isprave kojom je protiv protivnika osiguranja (ovršenika 1.) utvrđena njegova tražbina radi osiguranja koje je zabrana zabilježena te dokaza da je osoba protiv koje se ovrha predlaže stekla vlasništvo nekretnine, odnosno pravo na nekretnini nakon zabilježbe zabrane."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-648/2019-2 od 10. srpnja 2019.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > OPĆENITO

*Zakon o stečaju potrošača
(NN 100/15)*

Članak 2. stavak 1.

Članak 17.

Članak 44. stavak 3. i 4.

Kako predlagateljica uz svoj prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, nije sudu dostavila plan ispunjenja obveza, kojim bi predložila umanjene neke obveze makar u dijelu, rokove isplate i način ispunjenja, a sve to kako bi se utvrdio plan ispunjenja obveza, propisan odredbom članka 17. ZSP-a, to je, pravilnom primjenom materijalnog prava, članka 44. stavka 4. ZSP-a, predmetni prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača trebalo odbaciti.

"Naime, iz plana ispunjenja obveza, koji je predlagateljica podnijela uz predmetni prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, proizlazi da potrošač u istom predlaže otpis svih obveza u 100%-tnom iznosu.

Odredbom članka 44. ZSP-a stavcima 3. i 4., propisano je da je uz prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, potrošač dužan priložiti popis imovine i obveza i plan ispunjenja obveza. Popis imovine i obveza i plan ispunjenja obveza podnose se na propisanom obrascu. Ako potrošač uz prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača ne podnese isprave iz stavka 3. tog članka, sud će prijedlog odbaciti.

Međutim, plan ispunjenja obveza, koji je predlagateljica podnijela uz predmetni prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, u svojoj suštini ne predstavlja plan ispunjenja obveza, već zahtjev za otpis, odnosno oprost dugova, jer istim planom potrošač nije predložio umanjene neke obveze, rokove isplate i način ispunjenja, a što sve osnovano i prigovara žalitelj svojom žalbom.

Naime, člankom 2. stavkom 1. ZSP-a, propisano je da je cilj ovog Zakona poštenog potrošača osloboditi od obveza koje preostanu nakon unovčenja njegove imovine i raspodjele prikupljenih sredstava vjerovnicima (oslobađanje od preostalih obveza).

Iz stipulacije navedene odredbe proizlazi, da bi se u postupku za otvaranje postupka stečaja potrošača ipak u određenom omjeru trebale namiriti tražbine vjerovnika, a ne da je to postupak u kojem bi se potrošača u cijelosti trebalo osloboditi svih njegovih obveza prema vjerovnicima.

Prema tome, kako predlagateljica uz svoj prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača, nije sudu dostavila plan ispunjenja obveza, kojim bi predložila umanjene neke obveze makar u dijelu, rokove isplate i način ispunjenja, a sve to kako bi se utvrdio plan ispunjenja obveza, propisan odredbom članka 17. ZSP-a, to je, pravilnom primjenom materijalnog prava, članka 44. stavka 4. ZSP-a, predmetni prijedlog za otvaranje postupka stečaja potrošača trebalo odbaciti."

Županijski sud u Splitu, Gž-1100/2018-2 od 30. svibnja 2019.